

**MODA TASARIMI BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN KALIP
HAZIRLAMA TEKNİKLERİ DERSİNİN UZAKTAN EĞİTİMLE
VERİLMESİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

Özlem Şenkul

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GİYİM ENDÜSTRİSİ VE MODA TASARIMI EĞİTİMİ

ANA BİLİM DALI

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

AĞUSTOS, 2025

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren iki (2) yıl sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN ADI

Adı :Özlem

Soyadı :Şenkul

Bölümü :Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Anabilim Dalı

İmza :

Teslim tarihi : 14/08/2025

TEZİN

Türkçe Adı :Moda Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uzaktan Eğitimle Verilmesine Yönelik Görüşleri

İngilizce Adı :Perspectives Of Fashion Design Students On The Distance Education Of The Pattern Making Techniques Course

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Moda tasarımı bölümü öğrencilerinin kalıp hazırlama teknikleri dersinin uzaktan eğitimle verilmesine yönelik görüşleri adlı çalışmamda, bilimsel araştırma ve etik kurallarına titizlikle uyulmuştur. Araştırma sürecinde kullanılan tüm kaynaklara akademik kurallar çerçevesinde atıfta bulunulmuş, verilerin toplanması ve analiz edilmesi aşamalarında şeffaf ve dürüst bir yaklaşım benimsenmiştir. Çalışmada elde edilen veriler yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılmış olup, katılımcıların gizliliği ve hakları korunmuştur. Bu bağlamda, etik ilkeler doğrultusunda hareket edildiğini ve herhangi bir etik ihlalinin söz konusu olmadığını beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı :Özlem Şenkul

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Özlem Şenkul tarafından hazırlanan "Moda Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uzaktan Eğitimle Verilmesine Yönelik Görüşleri" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Meyrem Arga Şahinoğlu

(Sanat ve Tasarım Fakültesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Başkan:

(Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı,, Gazi Üniversitesi)

Üye:

(Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi :

Bu tezin Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olması için şartlarını yerine getirdiğini onaylıyorum.

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ÖNSÖZ

Bu tez çalışması, moda tasarımı öğrencilerinin uzaktan eğitimle yürütülen “Kalıp Hazırlama Teknikleri” dersine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmanın her aşamasında bilimsel titizlikle hareket edilmiş, elde edilen bulguların alana katkı sunması hedeflenmiştir.

Tez sürecimde beni yönlendiren, değerli katkılarıyla çalışmamı şekillendiren ve akademik gelişimime büyük destek sağlayan kıymetli danışmanım Doç. Dr. Meyrem Arga Şahinoğlu'na en içten teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca, araştırmam süresince sabırları, anlayışları, sevgileri ve destekleriyle her zaman yanımda olan eşim Adnan Şenkul ile kızlarım Zeynep ve Zehra'ya teşekkür ederim. Bana olan inançları ve sonsuz desteklerinden ötürü sevgili annem Saliha Özdoğan ve sevgili babam Yakup Özdoğan'a teşekkür ederim.

Bu tezin, konuya ilgi duyan araştırmacılara ve eğitim alanında çalışanlara faydalı olmasını dilerim.

**MODA TASARIMI BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN KALIP
HAZIRLAMA TEKNİKLERİ DERSİNİN UZAKTAN EĞİTİMLE
VERİLMESİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Özlem Şenkul

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Haziran, 2025

ÖZ

Uzaktan eğitim, günümüzün hızla değişen eğitim koşullarına uyum sağlamak ve öğrenme süreçlerini daha erişilebilir kılmak amacıyla önemli bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Moda tasarımı gibi uygulamalı ve pratik bilgi gerektiren derslerde ise uzaktan eğitim uygulamaları, geleneksel yüz yüze eğitimle kıyaslandığında daha fazla dikkat ve planlama gerektiren bir alan haline gelmektedir. Bu tez, Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerinin "Kalıp Hazırlama Teknikleri" dersinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesine yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Bu araştırma betimsel bir araştırmadır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplamak amacıyla 35 soru ve dört bölümden oluşan anket hazırlanmıştır. Araştırmanın evrenini 4 yıllık Moda Tasarımı Bölümü bulunan devlet üniversitelerinde öğrenim gören moda tasarımı öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemine ise olasılığı bilinmeyen örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme ile belirlenen, Ankara Hacı Bayram Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Ege Üniversitesi Moda Tasarımı / Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü 2. sınıf bahar dönemi dersleri arasında yer alan kalıp hazırlama / temel

kalıp bilgisi/giysi kalıbı tasarımı dersini 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş depreminden sonra uzaktan eğitimle alan anketi cevaplamaya gönüllü 84 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırma sonucunda öğrencilerin, uzaktan eğitimde kullanılan öğretim yöntem ve materyallerin yetersiz kaldığını, uzaktan eğitimin sosyal izolasyona ve motivasyon eksikliğine neden olduğunu, kalıp hazırlama teknikleri dersini uzaktan almaktan memnun olmadıklarını, yüz yüze eğitimdeki kalıp dersinin daha etkili olduğunu, ancak bu olumsuzlukların yanında, zaman ve mekan sınırlamasının olmamasının eğitimin sürekliliğini sağladığını ve dersi dijital ortamda tekrar izleme imkanının olması bakımından avantaj olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda, uzaktan eğitim yöntemlerinin programların niteliğine uygun biçimde geliştirilmesi, özellikle uygulamalı eğitim gerektiren bölümler için ders içeriklerinin görsel ve video materyallerle zenginleştirilmesi, öğretim elemanlarına yönelik sürekli hizmet içi eğitimler düzenlenerek dijital platforma hakimiyet yeterlilikleri, pedagojik yeterlilikleri ve çevrim içi öğretime uygun materyal hazırlama becerileri geliştirilmesi konularında öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Uzaktan eğitim, Moda tasarımı, Kalıp hazırlama teknikleri,
Uygulamalı dersler, Öğrenci görüşleri
Sayfa Adedi :xiv + 90
Danışman : Doç. Dr. Meyrem Arga Şahinoğlu

**PERSPECTIVES OF FASHION DESIGN STUDENTS ON THE
DISTANCE EDUCATION OF THE PATTERN MAKING
TECHNIQUES COURSE**

(M.S. Thesis)

Özlem Şenkul

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

June, 2025

ABSTRACT

Distance education has become an important tool for adapting to today's rapidly changing educational conditions and making learning processes more accessible. In practice- and hands-on-based courses such as those in fashion design, distance education practices require more attention and planning compared to traditional face-to-face education. This thesis aims to determine the views of Fashion Design Department students regarding the delivery of the "Pattern Making Techniques" course through distance education.

This research is a descriptive study. A survey model was used in the research. In order to collect data, a questionnaire consisting of 35 questions and four sections was prepared. The population of the study consists of fashion design students studying in four-year Fashion Design Departments at state universities. The sample consists of 84 volunteer students who were selected by purposive sampling, one of the non-probability sampling methods, and who took the pattern making / basic pattern knowledge / garment pattern design course offered in the spring semester of the second year at Ankara Hacı Bayram Veli University, Selçuk

University, Dokuz Eylül University, and Ege University through distance education after the Kahramanmaraş earthquake that occurred on February 6, 2023.

As a result of the research, it was determined that students thought the teaching methods and materials used in distance education were insufficient, that distance education caused social isolation and lack of motivation, that they were not satisfied with taking the pattern making techniques course remotely, and that the face-to-face pattern course was more effective. However, besides these negativities, it was also found that the absence of time and space limitations ensured the continuity of education, and the opportunity to rewatch the course in digital environments was considered an advantage. In line with these results, suggestions were made for the development of distance education methods suitable to the nature of the programs, enrichment of course content with visual and video materials especially for departments requiring applied education, and the organization of continuous in-service training for instructors to improve their digital platform competence, pedagogical competence, and ability to prepare materials suitable for online teaching.

Keywords : Distance education, Fashion design, Pattern making techniques,
Practical courses, Student opinions
Page Number : xiv + 90
Supervisor : Assoc.Prof. Meyrem Arga Şahinoğlu

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
ÖNSÖZ	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR.....	xiv
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Sayıtlar.....	5
1.5. Sınırlılıklar.....	5
1.6. Tanımlar	5

BÖLÜM II.....	6
KURAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. Uzaktan Eğitim.....	6
2.1.1. Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi.....	8
2.2. Uzaktan Eğitimin Temel Öğeleri.....	11
2.2.1. Hedef	11
2.2.2. İçerik	12
2.2.3. Öğrenme ve Öğretme Süreci.....	13
2.2.4. Etkileşim	14
2.2.5. Ölçme ve Değerlendirme	15
2.3. Uzaktan Eğitim Modelleri.....	16
2.3.1. Eş Zamanlı (Senkron) Uzaktan Eğitim	16
2.3.2. Eş Zamansız (Asenkron) Uzaktan Eğitim	17
2.3.3. Harmanlanmış (Hibrit) Uzaktan Eğitim.....	17
2.3.4. Tek Yönlü Eğitim Modeli.....	18
2.3.5. Çift Yönlü Eğitim Modeli.....	18
2.4. Dünyada ve Türkiye’de Uzaktan Eğitim	19
2.5. Uzaktan Eğitimin Özellikleri	21
2.6. Uzaktan Eğitim Sisteminin Avantaj Ve Dezavantajları.....	22
2.7. Moda Tasarımı Eğitimi	24
2.8. Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersi.....	25
2.9. İlgili Araştırmalar.....	28
2.9.1. Türkiye’de yapılan ilgili araştırmalar.....	28
2.9.2. Yurt Dışında Yapılan İlgili Araştırmalar	33
BÖLÜM III	36
YÖNTEM.....	36
3.1 Araştırmanın Modeli	36

3.2.Evren ve Örneklem	37
3.3.Veritoplama Araçları	39
3.4. Verilerin Analizi.....	40
BÖLÜM IV	41
BULGULAR	41
4.1. Moda tasarımı öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşlerine dair bulgular	41
4.2. Moda tasarımı öğrencilerinin uzaktan eğitim yoluyla alınan kalıp hazırlama teknikleri dersine ilişkin görüşlerine dair bulgular	44
4.3. Moda tasarımı öğrencilerinin uzaktan eğitimle kalıp hazırlama teknikleri dersinin alınmasına ilişkin yaşadıkları sorunlara dair bulgular	48
BÖLÜM V	52
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	52
5.1. Sonuç ve Tartışma.....	52
5.1.1. Moda Tasarımı Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Görüşlerine Yönelik Sonuçlar	52
5.1.2. Moda Tasarımı Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Yoluyla Alınan Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersine İlişkin Görüşlerine Yönelik Sonuçlar.....	54
5.1.3. Moda Tasarımı Öğrencilerinin Uzaktan Eğitimle Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Alınmasına İlişkin Yaşadıkları Sorunlara Dair Sonuçlar	57
5.2. Öneriler	58
KAYNAKÇA	61
EKLER	76
Ek 1. Anket Formu	77
Ek 2. Etik Kurul İzin Onayı.....	81
Ek 3. Üniversite Araştırma İzin Belgeleri.....	82

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Örneklemin Demografik Özellikleri</i>	38
Tablo 2. <i>Üniversitelere Göre Kalıp Hazırlama Dersine İlişkin Genel Bilgi</i>	38
Tablo 3. <i>Örneklemin Ders Takibinde Kullandığı Araçlar</i>	41
Tablo 4. <i>Öğrencilerin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri</i>	42
Tablo 5. <i>Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Yoluyla Alınan Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersine İlişkin Görüşleri</i>	45
Tablo 6. <i>Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinde Tercih Ettikleri Değerlendirme Yöntemleri</i>	48
Tablo 7. <i>Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde En Çok Karşılaştıkları Teknik Problemler</i>	49
Tablo 8. <i>Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde En Çok Yaşadıkları Kişisel Sorunlar</i>	49
Tablo 9. <i>Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uygulama Aşamasında Zorlandığı Durumlar</i>	50
Tablo 10. <i>Uzaktan Eğitimde Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Daha Etkili Olabilmesine Yönelik Öğrenci Önerileri</i>	50

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Araştırmanın uygulama süreci37

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
DEU	: Dokuz Eylül Üniversitesi
EBA	: Eğitim Bilişim Ağı
HBV	: Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
LMS	: Learning Management System
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MOOC	: Massive Open Online Courses
WWW	: World Wide Web
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıtlar, sınırlılıkları ve tanımlar başlıkları yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Eğitim, bireyin toplum yaşamında yerini alması için gerekli bilgi, beceri, tutum edinmesi ve kişiliğini geliştirmesi sürecidir. Sanayi ile birlikte hızla gelişen toplumda eğitime olan talep artmış, dolayısı ile yüz yüze yapılan eğitim ve geleneksel öğrenme yöntemleri toplumun ihtiyacını karşılamada yetersiz kalmıştır. Bu duruma ve ortaya çıkan problemlere çözüm önerisi olarak alternatif olarak öğrenme yöntemleri üretilmiş ve uzaktan eğitim sistemi alanyazında kendine yer bulmuştur (Hızal, 1982; akt. Başaran vd., 2020: 369).

Uzaktan eğitimin ortaya çıkışından bu yana, uzaktan eğitim üzerine çok sayıda çalışma ve anket yapılmıştır. Bu çalışmalarda, bu eğitim yönteminin etkinliğinin artırılması, yaygınlaştırılması ve gelişen teknolojilere entegre edilmesi için yapılması gerekenler tartışılmıştır. Bunlara ek olarak, uzaktan eğitim yöntemlerini kullanan bireylerin, eğitimcilerin ve öğrenenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının belirlenmesi uzaktan eğitimin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması açısından büyük önem taşımaktadır. İçinde yaşadığımız yüzyıl, başta teknoloji olmak üzere diğer birçok alana getirdiği yenilikler nedeniyle bireyin günlük işlerinin neredeyse tamamını sanal ortama taşımıştır. Bu değişimin etkileri her alanda görülebileceği gibi eğitim alanında da hissedilmeye başlanmıştır. Bu anlamda okul ve eğitim kavramı dört duvar arasında gerçekleşen bir eylemden, bilginin çok hızlı ve pratik bir şekilde üretildiği, bireylerin zaman ve mekândan bağımsız olarak istedikleri anda bilgiye ulaşabildikleri bir kavrama dönüşmüştür (Alptekin & Türkmen,

2023: 24). İletişim teknolojisinin gelişmesi mesafeleri azaltmış ve okul dışındaki ortamlarda da eğitimi mümkün kılmıştır.

Uzaktan eğitim, öğrenenlerin zaman ve mekân kısıtlamaları içerisinde birbirlerinden uzakta öğrenme kaynakları üzerinde çalıştıkları bir eğitim modelidir. İnternet teknolojisinin eğitimde kullanılması, bilgiye kolay erişim, çoklu veri sağlama ve gelişmiş iletişim olanakları sağlamıştır. Böylece 'internet tabanlı eğitim' kavramı oluşmuştur. Uzaktan eğitimde sıklıkla tercih edilen çevrimiçi öğrenme ortamları, yüz yüze sınıf ortamlarında olduğu gibi öğretmen öğrenci ve öğrenci etkileşimi sağlaması ve bu ortama teknolojiyi de dahil etmesi sayesinde öğrenmede etkili bir yöntem olabilir. Ancak çevrimiçi öğrenme ortamlarında teknolojik imkanlar, öğretmen yeterlilikleri ve öğrencilerin istekliliği gibi nedenlere bağlı bazı sorunlarla da karşılaşılabilir (Aslan & Güner, 2022).

Aralık 2019'da Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve kısa sürede küresel ölçekte yayılan Covid-19 pandemisi, insan yaşamının tüm alanlarını derinden etkileyen kapsamlı bir küresel krize yol açmıştır. Bu süreçte, en çok etkilenen kurumların başında eğitim kurumları gelmiş ve dünya genelindeki eğitim kurumlarının geçici olarak kapatılmasıyla birlikte, uzaktan eğitime zorunlu bir geçişe neden olmuştur (Erin, 2022: 3). Zorunluluktan başlayan bu hızlı geçiş beraberinde uygulanan bu eğitimin niteliği konusunu ve öğrencilerin uzaktan öğretime yönelik düşüncelerini tartışmaya açık hale getirmiştir (Demir, 2024: 96).

Covid-19 pandemisinin etkisiyle, eğitimin kesintisiz sürdürülebilmesini temin etmek amacıyla yüz yüze yürütülen dersler dijital ortama aktarılmış; böylece tüm ders içerikleri ve öğrenme süreçleri uzaktan eğitim modeli çerçevesinde yeniden yapılandırılmıştır. Başka bir deyişle, Covid-19'un küresel ölçekte yayılım göstermesini takiben, salgının kontrol altına alınmasına yönelik önlemler kapsamında okullar ve yükseköğretim kurumlarının fiziksel olarak kapatılması kararlaştırılmış; bunun sonucunda geleneksel sınıf temelli öğretim uygulamaları, çevrimiçi öğrenme ortamlarına dönüştürülmüştür (García-Morales, Garrido-Moreno & Martín-Rojas, 2021).

Ancak bu ani dönüşüm beraberinde bazı sorunlarda getirmiştir. Bu dönüşüm e-platformlar oluşturma ve harici uygulamaları sistemlerine zamanında entegre etme konusunda beklenmedik bir iş yükü yaratmıştır (Adedoyin ve Soykan, 2020). Bunun yanı sıra bir diğer kritik konu da yeni platformları ve sistemleri kullanmak için öğretmenleri ve destek personelinin hemen eğitmektir. Öğretmenler, ders/konu içeriklerini, öğrenme kaynaklarını ve değerlendirmeleri çevrimiçi platformlara dönüştürmekten sorumlu oldukları için fazladan iş yükünü paylaşma baskısı ile de karşı karşıya kalmışlardır. Ani talep ile bu iş yükü fazlaca

stres ve kaygıya neden olmuştur (MacIntyre, Gregersen & Mercer, 2020; Winthrop, 2020; akt. Erin, 2022: 3-4).

Bu durum eğitimde birtakım eksiklikler yaşanmasına neden olmuştur. Özellikle uzaktan eğitim sürecinde Moda Tasarımı alanı gibi uygulamalı derslerin yoğunlukta olduğu programlarda karşılaşılan zorluklar hem öğretim elemanları hem de öğrenciler açısından dersin verimliliğini etkilemiştir. (Koca & Polat, 2021).

Moda tasarımı eğitim programları, öğrencilere mesleki yeterlilikler kazandıran tasarım ve tasarımın teknik temelini oluşturan derslerden oluşur. Yeterlilik, bir bireyin belirli bir düzeyde profesyonel iş yapabilme yeteneği olarak tanımlanabilir (Çelik & Kılınç, 2022: 265). Yetkinlik temelli eğitim, bir kişinin eğitim sonucunda ne yapabildiğine (çıktı) odaklanarak, yetkinlik standartlarına ulaşmak için gerekli beceri, bilgi ve tutumları geliştiren tüm süreçler olarak tanımlanmaktadır (Guthrie, 2009: 18).

Bu bağlamda uzaktan eğitimin başarısını etkileyen faktörlerin ve uzaktan eğitimde yaşanan sorunların tespit edilerek öğrenci bakış açısıyla değerlendirilmesi, uzaktan eğitim uygulamalarının kalitesinin artırılmasına katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda tüm bu durumlar, öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutum ve yaklaşımlarının başarılarını etkilemesiyle doğru orantılıdır.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan 7.7'lik Kahramanmaraş merkezli deprem nedeniyle üniversiteler tekrar uzaktan eğitime geçmek durumunda kalmıştır. Bu araştırmada da, Kahramanmaraş depreminden sonra 2022/23 bahar döneminde Moda Tasarımı Bölümü 2. Sınıf olan öğrencilerin kalıp hazırlama teknikleri dersini uzaktan eğitimle almalarına yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Moda Tasarımı Bölümü kalıp hazırlama teknikleri dersinin uzaktan eğitim ile verilmesine ilişkin öğrenci görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıda yer alan alt problemlere cevap aranmıştır.

1. Moda tasarımı öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Moda tasarımı öğrencilerinin uzaktan eğitim yoluyla alınan kalıp hazırlama teknikleri dersine ilişkin görüşleri nelerdir?

3. Moda tasarımı öğrencilerinin uzaktan eğitimle kalıp hazırlama teknikleri dersinin alınmasına ilişkin yaşadıkları sorunlar nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Uzaktan eğitim sistemi gelişen ve ilerleyen teknoloji ile birlikte kullanımının artmasına bağlı olarak 2020 yılının başlarında dünyayı etkisi altına alan Covid-19 virüsü salgınına bağlı olarak tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de tüm yaygın ve örgün eğitim kurumları ile birlikte yükseköğretim kurumlarında da eğitim öğretimin uzaktan eğitim yoluyla verilmesine sebep olmuştur (Arabacı,2021: 4). Aynı şekilde 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan 7.7'lik Kahramanmaraş merkezli deprem sonrası da yükseköğretim kurumlarında uzaktan eğitim kararı alınmıştır.

Yakın geçmişte, yüz yüze eğitime bir alternatif olarak düşünülen veya yüz yüze eğitimin bir tamamlayıcısı olarak kullanılan uzaktan eğitim, salgın ve deprem gibi olaylarla birlikte eğitim uygulamalarında kullanılan tek uygulama haline geldi. Salgın hastalılar ve deprem gibi olağanüstü durumlarda önlem olarak okulların kapanması, bu olağan üstü duruma hazırlıksız yakalanan eğitimcilerin uzaktan eğitime zorunlu geçiş yapmaları en çok öğretmen, öğrenci ve ailelerinin yeni duruma hızlı bir uyum sağlamalarını gerektirmiştir.

Bilim insanlarının yaptıkları açıklamalar ile korona virüsü kontrol altına alınsa bile ileride buna benzer salgın hastalıkların tekrar olacağı kanısındadırlar. Bu durum uzaktan eğitime yönelik ihtiyacın tekrar ortaya çıkabileceğini anlamına gelmektedir. Uzaktan eğitimde gerçekleşen öğrenmelerin nitelikli olması tüm öğrenme süreçlerinde olduğu gibi büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırmada, uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik öğrenci görüşlerinin belirlenmesinin, özellikle uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilen uygulamalı derslerde eğitim sürecinin planlanması ve düzenlenmesine yönelik getireceği katkılar açısından önemli olacağı düşünülmektedir. Ayrıca uzaktan eğitim sistemine ilişkin öğrencilerin görüş ve düşüncelerinin belirlenmesi hem mevcut işleyiş hakkında bilgi sahibi olmak hem de geleceğe yönelik olarak uzaktan eğitim uygulamalarının yüz yüze eğitim ile eş zamanlı kullanılabilirliğine ilişkin fikir vermesi açısından önemli görülmektedir.

1.4. Sayıtlar

Araştırmada yer alan katılımcıların; kullanılan ankette sorulan sorulara doğru ve içten cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma, programında 4 yıllık Moda Tasarımı bölümü yer alan devlet üniversitelerinin, Moda Tasarımı 2022-2023 bahar dönemi Kalıp Hazırlama Teknikleri dersini uzaktan eğitimle alan öğrenciler ile sınırlıdır. Özel üniversiteler ile devlet üniversiteleri arasında imkanlar açısından farklılıklar olabileceği olgusundan yola çıkılarak özel üniversiteler araştırma kapsamına alınmamıştır.

1.6. Tanımlar

Uzaktan Eğitim: “Kaynak ile alıcılarının öğrenme-öğretme süreçlerinin büyük bir bölümünde birbirlerinden ayrı ortamlarda bulunduğu, alıcılara “öğretim yaşı, amaçları, zamanı, yeri ve yöntemi” açılarından bireysellik, esneklik ve bağımsızlık olanağı tanıyan, öğrenme-öğretme süreçlerinde; yazılı ve basılı materyaller, işitsel araçlar (telefon, radyo) görsel-işitsel teknolojiler (televizyon, video) ve yüz yüze eğitim gibi materyal, araç, teknoloji ve yöntemlerin kullanıldığı, kaynak ile alıcılar arasındaki iletişim ve etkileşimin ise televizyona ve bilgisayara dayalı etkileşimli teknolojilerle sağlandığı planlı ve sistematik bir eğitim teknolojisi uygulamasıdır.” (Uşun, 2006: 7).

Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersi: Bir giysinin üretilmesinde gerekli olan kalıpların vücut ölçülerine göre çeşitli biçki teknikleri ile çizilmesi eğitimini içeren derstir.

Uygulamalı Ders: Deney odası etkinliği, laboratuvar çalışmaları, klinik çalışmalar, model üzerinde anlatım gibi materyallerle gösterip yaptırma yöntemini de içeren uygulamalı olarak anlatılan derslerdir.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Uzaktan Eğitim

Eğitimde güncel eğilimler, teknolojik gelişmeler, toplumsal değişimler ve öğrenme modellerindeki evrimlere bağlı olarak sürekli olarak değişen dinamiklerdir. Özellikle son yıllarda, dünya genelindeki olaylar, öğretim yöntemlerini ve eğitim sistemlerini önemli ölçüde etkilemiştir. Bu bağlamda, uzaktan eğitim deneyimleri, eğitimdeki bu değişimlerin bir yansıması olarak ön plana çıkmaktadır. (Özçakır, Toprak, Akgöl & Receptoğlu, 2024).

Uzaktan eğitim faaliyetleri önce mektupla ardından radyo yayınları, televizyon programları, telekonferanslar, internet ortamları, sanal dersler derken günümüze kadar ilerlemiştir. Uzaktan eğitimin öğrenciler üzerinde olumlu yönde etkileri olmakla birlikte yetişkin eğitiminde de önemli bir yeri olduğu bilinmektedir. Ülkeler kendi eğitim politikaları ve şartları doğrultusunda uzaktan eğitimi aşamalı olarak uygulamışlardır. Yaşanan afetler, pandemik vakalar sebebiyle de tüm dünya artık uzaktan eğitimi etkin bir şekilde kullanır hale gelmeye başlamıştır.(Alaca & Duman, 2024).

Uzaktan eğitim özünde esnek öğrenme fırsatı elde etme felsefesiyle eğitim hakkını almak isteyenlerin yaş, cinsiyet, etnik köken, gelir durumu, yaşadığı coğrafya gibi bazı durumlarda dezavantaja dönüşebilecek değişkenlerden bağımsız hareket etmelerini sağlamaktadır. Uzaktan Eğitim her türlü sınırlılığa karşı ortaya çıkan bir çözüm öğrenme sistemidir. (Gümüsel & Baygeldi, 2021).

Uzaktan eğitim, öğrenci ve öğretmenin fiziksel mekân bakımından birbirinden ayrı olduğu, eğitim sürecinin teknoloji destekli araçlar aracılığıyla gerçekleştirildiği bir sistemdir. Geleneksel eğitim modelinde ise öğretmen ve öğrenciler aynı mekânda bulunarak yüz yüze etkileşimde bulunurlar. Uzaktan eğitim, internet bağlantısı ve dijital cihazlar sayesinde

zaman ve mekân kısıtlamalarından bağımsız olarak yürütülebilmektedir. Bu sayede, bireyler eğitim faaliyetlerine istedikleri yer ve zamanda katılma imkânına sahip olmaktadır. Geleneksel eğitim ise genellikle sınıf ortamlarında ve belirli saatlerde gerçekleştirilir (Dustime, 2023).

Temelinde yer alan en önemli faktör, eğitim materyallerinin ve içeriklerinin internet üzerinden erişilebilir olmasıdır. Dijital platformlar, video konferans sistemleri, e-posta, çevrimiçi forumlar ve öğrenme yönetim sistemleri (LMS) gibi araçlar kullanılarak öğrenciler, öğretmenleriyle ve ders materyalleriyle etkileşimde bulunabilirler (Uşun, 2006). Bu araçlar, öğretmenlerin dersleri hazırlamalarına, öğrencilere geribildirimde bulunmalarına ve öğrenme süreçlerini izlemelerine olanak tanır. Öğrenciler ise derslere katılmak, ödevlerini teslim etmek, materyallere ulaşmak ve tartışmalara katılmak için bu platformları kullanabilirler (Bozkurt, 2017).

Uzaktan eğitimin en belirgin avantajlarından biri yer bağımsızlığıdır. Öğrenciler, dersleri istedikleri zaman ve istedikleri yerden takip edebilirler (Gelişli, 2015). Bu, özellikle coğrafi olarak uzak bölgelerde yaşayan ya da belirli sebeplerle yer değiştiremeyen bireyler için büyük bir fırsattır. Ayrıca, eğitim hayatını iş veya diğer sorumluluklarla dengelemeye çalışan bireyler için de büyük kolaylık sağlar. Esnek bir eğitim modeline sahip olan uzaktan eğitim, öğrencilerin zamanlarını kendi hızlarında planlamalarına olanak tanır. Bu durum, öğrenme sürecinde daha fazla öz disiplin ve sorumluluk geliştirmelerine yardımcı olabilir (İşman, 2005).

Teknolojik altyapı ve internet erişiminin artması, uzaktan eğitimin daha yaygın ve etkili bir hale gelmesine olanak sağlamıştır. Öğrenciler için bu eğitim biçimi, daha geniş bir bilgi kaynağına ulaşmalarını ve farklı öğretmenlerden ders alabilmelerini sağlar. Ayrıca, online eğitimler çoğu zaman daha düşük maliyetlerle sunulabilir. Böylece eğitimde fırsat eşitliği yaratılmasına katkı sağlar. Ancak uzaktan eğitimin de bazı zorlukları bulunmaktadır. En büyük zorluklardan biri, öğrencilerin bireysel olarak motive olmaları ve bağımsız çalışabilmeleridir. Yüz yüze eğitimde öğretmenlerin öğrencilerle sürekli etkileşimde olması, onların öğrenme süreçlerini yakından izleyip desteklemelerini sağlar. Uzaktan eğitimde ise bu etkileşim, öğretmenlerin zamanında geribildirimde bulunmalarını ve öğrencilerin derslere aktif katılımlarını sağlamalarını gerektirir. Öğrenmede öğretmenin sürekli değişen rolü, bilgiyi aktarmanın ötesinde öğrencinin kendi istek ve motivasyonu ile bilgiye ulaşma çabasını destekleyici bir yapıya bürünmüştür (Erin,2022). Aynı zamanda öğretmenlerin dijital platform becerisine sahip, farklı materyal ve tekniklerle uzaktan eğitimi verimli

yönetebilmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra, teknik sorunlar, internet bağlantı problemleri veya uygun cihaz eksiklikleri de öğrencilerin eğitimlerine olumsuz etki edebilir (Hızal, 1983).

Uzaktan eğitim, yalnızca bireysel öğrenmeyi değil, aynı zamanda grup çalışmalarını da destekler. Çevrimiçi forumlar, grup projeleri ve sanal sınıflar gibi araçlar sayesinde öğrenciler birbirleriyle iletişim kurabilir ve işbirliği yapabilirler (Uşun, 2006). Bu özellik, öğrencilerin takım çalışması ve sosyal beceriler kazanmalarına yardımcı olabilir. Bununla birlikte, bazı öğrenciler için sosyal etkileşim eksikliği bir sorun olabilir. Çünkü yüz yüze eğitimdeki sosyal etkileşim ve grup içi dinamikler, öğrenme deneyiminin önemli bir parçasıdır.

Uzaktan eğitim, sadece bireylerin değil, aynı zamanda eğitim kurumlarının da faydalandığı bir yöntemdir. Eğitim kurumları, uzaktan eğitim sayesinde öğrencilere daha geniş bir eğitim yelpazesi sunabilir, daha fazla öğrenciye ulaşabilir ve sınıf kapasitesini aşmadan derslerini sunabilirler. Bu durum, özellikle üniversiteler ve mesleki eğitim merkezleri için büyük bir avantajdır. Ayrıca, eğitimciler kendi hızlarında gelişim gösterip çeşitli eğitim materyalleri geliştirebilir, eğitim içeriklerini sürekli olarak güncelleyebilirler (İşman, A., Dabaj, F. & Gümüş, A., 2006).

Uzaktan eğitim, eğitimdeki geleneksel sınırları aşarak, zaman, mekân ve erişilebilirlik gibi faktörleri ortadan kaldırmaktadır. Teknolojik ilerlemelerle birlikte bu eğitim modeli, her geçen gün daha etkili hale gelmektedir. Ancak başarılı bir uzaktan eğitim süreci için, öğrencilerin bağımsız öğrenme becerilerini geliştirmeleri, öğreticilerin aktif geribildirimde bulunmaları ve teknolojik altyapıların sürekli olarak iyileştirilmesi gereklidir. Uzaktan eğitim, gelecekte eğitim dünyasında önemli bir yer tutmaya devam edecektir (Atıcı & Eker, 2023).

2.1.1. Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi

Bilimsel ve tarihsel gelişimi bağlamında çeşitli aşamalardan geçerek bugünkü durumuna gelen uzaktan eğitim sistemlerinin geçmişine baktığımızda şaşırtıcı bir gerçekle karşılaşırız. Bilhassa ülkemizde pandemi döneminin eğitimdeki zorunluluklarıyla gündemin üst sıralarında kendi yer bulan uzaktan eğitim konusu, aslında tüm dünyanın çok uzun zamandır üzerinde çalıştığı bir alandır. Öyle ki uzaktan öğretimin, insanların iki bin yıl önce el yazmalarını oluşturmasıyla başladığı kabul edilmektedir. Bu metinler uzakta bulunan alıcıya

bilgi aktarımını mümkün kılıyordu. Yani öğretenele öğrenenin aynı ortamda olması zorunluluğu yoktu (Gümüsel & Baygeldi, 2021).

Uzaktan eğitimin temelleri, 19. yüzyılın sonlarına kadar uzanır. 1840'larda, İngiltere'de Charles Wedgwood tarafından, mektup yoluyla eğitim verme fikri ortaya atılmıştır. Bu, öğrencilere, öğreticilerden gelen yazılı materyalleri incelemeleri ve ardından öğreticilere yazılı cevaplar göndermeleri şeklinde bir eğitim modeliydi. Bu dönemde, yazılı materyallerin gönderilmesi ve alınması, uzaktan eğitimin ilk örneklerini oluşturuyordu (İşman, 2011)

1900'lerin başında, uzaktan eğitim daha sistematik hale gelmeye başladı. Özellikle, Amerika'da ve Avrupa'da, mektup yoluyla eğitim veren okullar artmaya başladı. Bu dönemde, eğitim genellikle meslek odaklıydı ve özellikle çalışan bireylerin eğitimine odaklanıyordu. 1920'lerin sonunda, radyo, eğitimde kullanılmaya başlandı (Nizam, 2004). Radyo ile yapılan dersler, öğrencilere uzaktan eğitim sunmanın ilk teknolojik yoluydu. Ancak, bu dönem henüz çok sınırlıydı ve genellikle belirli konularda bilgi yayma amacı taşıyordu (Ekren, 2017; akt. Şahin, 2021).

Uzaktan eğitimin dünyada algılanışında değişiklik yaratan radyo ve televizyon dönemi olmuştur. Radyo teknolojisinin 1920-1930 aralığındaki gelişimi uzaktan eğitimin evriminde önemli bir adım olmuştur. 1920'lerde Amerika Birleşik Devletleri'nde bazı üniversiteler radyo aracılığıyla dersler vermeye başlamıştır. 1950-1960'larda televizyonun yaygınlaşmasıyla birlikte, eğitim amaçlı televizyon programları popüler hale gelmiştir. Bu dönemde üniversiteler ve eğitim kurumları, televizyon yayınları aracılığıyla öğrencilere ulaşmıştır. (Kılınç & Gökalp, 2024: 175). Özellikle Amerika'da, eğitim kanalları açılmaya başlandı ve bu kanallar, öğrencilere öğretici içerikler sunuyordu. Aynı dönemde, video kasetler (VHS) ile derslerin kaydedilmesi ve öğrencilere izletilmesi, uzaktan eğitimde yeni bir boyut kazandı. Bu teknoloji, öğrencilerin ders içeriklerine istedikleri zaman ulaşmalarını sağladı ve eğitimdeki esnekliği artırdı (Güler, 2018).

1990'ların başında, internetin yaygınlaşması ile uzaktan eğitimde devrim niteliğinde bir değişim yaşandı. World Wide Web (WWW) sayesinde, öğrencilere çevrimiçi eğitim materyalleri ve dersler sunulmaya başlandı. Bu dönemde, internet üzerinden yapılan eğitim, öğrenciler için zaman ve mekân bağımsızlığı sağladı. İlk çevrimiçi üniversiteler kuruldu ve dünya çapında uzaktan eğitim hizmetleri sunulmaya başlandı. Öğrenciler, internet üzerinden ders materyallerine erişebiliyor, ödevlerini gönderebiliyor ve öğretmenlerle iletişime geçebiliyordu (Horzum, 2013).

2000'lerin başlarından itibaren, dijital teknolojilerin hızla gelişmesi, uzaktan eğitimdeki değişimi daha da hızlandırdı. Eğitimde kullanılan platformlar ve yazılımlar gelişti. Öğrenme Yönetim Sistemleri (LMS) gibi araçlar, ders içeriklerinin dijital ortamda düzenlenmesini ve öğrencilerle etkileşime girilmesini kolaylaştırdı. Video konferans sistemleri ve anlık mesajlaşma uygulamaları, öğretmenlerle öğrenciler arasındaki iletişimi daha interaktif hale getirdi (Kaya, 2002).

Mobil teknolojilerin yaygınlaşmasıyla birlikte, öğrenciler artık akıllı telefonlar, tabletler ve dizüstü bilgisayarlar gibi cihazlar üzerinden derslere katılabiliyor, ders materyallerini takip edebiliyor ve etkileşimde bulunabiliyorlar. Bunun yanı sıra, videolu eğitimler, çevrimiçi sınavlar ve etkileşimli platformlar, uzaktan eğitimi daha dinamik ve katılımcı hale getirdi (Kırık, 2014).

Uzaktan eğitim, dünya genelinde milyonlarca öğrenciye hizmet veren bir sistem haline gelmiştir. Eğitim kurumları, uzaktan eğitimi sadece geleneksel derslerle sınırlı tutmayıp, aynı zamanda tüm akademik programları ve kursları çevrimiçi olarak sunmaktadır (Çoban, 2014). COVID-19 pandemisi, uzaktan eğitimin daha da yaygınlaşmasını sağlamış ve bir anda eğitimde dijitalleşme sürecini hızlandırmıştır. Bugün, video konferans yazılımları, bulut tabanlı eğitim platformları ve yapay zeka destekli öğrenme araçları, eğitimdeki yerini sağlamlaştırmıştır (Adıyaman, 2002).

Uzaktan eğitim, teknolojik yeniliklerin ve küresel ihtiyaçların etkisiyle sürekli bir dönüşüm geçirmiştir. İlk başta basit yazılı materyallerle başlayan bu süreç, günümüzde interaktif, esnek ve erişilebilir bir öğrenme biçimi haline gelmiştir. Eğitimdeki bu dönüşüm, sadece bireylerin eğitimine değil, aynı zamanda eğitim sistemlerinin daha geniş kitlelere ulaşabilmesine olanak sağlamıştır. Uzaktan eğitim, gelecekte de önemli bir eğitim modeli olmaya devam edecektir (Kırkan & Kalelioğlu, 2017).

Ülkemizde 1927 yılında kavram basamağıyla başlayıp mektup ile ardından radyo-televizyon ile son olarak da bilişim tabanlı çalışmalar ile ilerleyen uzaktan eğitim faaliyetleri son yıllarda Türkiye' de 30 civarında üniversitede, 200'e yakın yeni uzaktan eğitim programı açılarak devamlılığını sağlamıştır. 2019 yılı itibariyle ülke gündeminde ve tüm dünyada yaşanan Pandemi-Covit 19 vakası sebebiyle eğitim öğretim faaliyetleri resmi kurumlarda acilen uzaktan eğitim şekline dönmüştür. (Alaca & Duman, 2024).

Dünyada 2020 öncesi uzaktan eğitime gereksinim duyan öğrenciler genellikle eğitim merkezlerinden uzak veya yoksul olanlardı. Bununla birlikte, 2020'de COVID-19 salgınının

yayılmamasını önlemek için okullar yüz yüze öğretimi sınırlamak ve bir süreliğine sanal dünyaya, yani çevrim içi uzaktan öğrenmeye geçmek zorunda kalmıştır. (Hüseyin & Kocasaraç, 2022).

2.2. Uzaktan Eğitimin Temel Öğeleri

2.2.1. Hedef

Türk Dil Kurumu'na göre, hedef kelimesinin anlamı ulaşılmak istenen nokta veya amacı ifade etmektedir. Ayrıca bu kelime, nişan alınan nesne anlamında da kullanılmaktadır (URL-1). Hedef, hem soyut bir kavramı tanımlamak için kullanılır hem de somut bir nesneyi gösteren bir terimdir. Dwin Locke'ın araştırmalarına dayanarak geliştirilen hedef belirleme teorisi, aşağıdaki prensiplere dayanmaktadır (Locke ve Latham, 2002; Barutçugil, 2004; Eren, 2001).

- Zorlu hedefler, basit hedeflerden daha iyi sonuçlar doğurur.
- Açık olarak belirlenmiş hedefler, "elinden geleni yap" gibi belirsiz olanlar ile karşılaştırıldığında daha fazla başarı sağlar.
- Hedeflerin performans üzerindeki etkisi, dikkatin ve eylemin yönlendirilmesi, çabanın harekete geçirilmesi, kararlılığın artırılması ve uygun performans stratejilerinin bulunmasını teşvik etme süreçlerinden oluşur.

Hedeflerin etkili olabilmesi için geribildirim ihtiyacı vardır ve başarı beklentisi ile başarı düzeyi, hedeflere bağlılığı etkiler. Çünkü olumlu geribildirim, başarıya ve güven duygularını oluşturur. Hedef kuramı, şirketler açısından değerlendirildiğinde, çalışanların ihtiyaç duyduğu hedeflerin; kolay erişilebilir, belirsiz, geri bildirim içermeyenlerden ziyade; zor ama ulaşılabilir, net şekilde tanımlanmış ve sürekli geribildirim sağlanan hedefler olması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu durum, hedefleri olan bireylerin, hedefleri olmayanlara göre daha fazla çaba gösterdiğini göstermektedir (Robbins vd.,2013). Okullar, yüksek performans sağlamak ve profesyonel gelişim için insanları motive eden liderlere ihtiyaç duymaktadır. Bu hedefe ulaşabilmek adına okul yöneticileri, temel motivasyon teorilerini bilmelidir ve bunları uygulama yeteneğine sahip olmalıdırlar (Lunenburg vd., 2013).

Uzaktan eğitimde ulaşılabilecek hedefleri belirlemek, öğretim süreçlerinin önemli unsurlarından biridir. Eğitim hedefleri, öğrencilerin hangi bilgi, beceri ve tutumları edinmesi gerektiğini açıklar. Bu hedefler bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarda gruplandırılabilir. Uzaktan

eğitimdeki hedefler genellikle kişisel öğrenmeye, hayat boyu öğrenmeye, teknoloji bilgisine ve öz yönelimli öğrenmeye yöneliktir. Bunun yanı sıra, geleneksel eğitimde erişim imkanı kısıtlı olan bireylerin eğitimden yararlanmasını sağlamak ve çeşitli öğrenme gereksinimlerine cevap vermek de uzaktan eğitimin ana hedefleri arasındadır.

2.2.2. İçerik

Uzaktan eğitimde içerik, eğitimin kalitesini ve etkililiğini doğrudan etkileyen en önemli unsurlardan biridir. İçeriğin sadece bilgi sunması yeterli değildir. Dijital ortama uygun, etkileşimli ve öğrenen odaklı şekilde tasarlanması gerekir. Bu nedenle, uzaktan eğitimde içerik geliştirme süreci, geleneksel eğitimden farklı olarak, teknik ve pedagojik birçok bileşeni bir arada barındırır.

Uzaktan eğitim içerikleri, Öğrenme Yönetim Sistemleri (LMS) aracılığıyla mekândan ve zamandan bağımsız bir biçimde sunulur. Bu özellik, öğrenci ve öğretmenlere büyük bir esneklik sağlar. Özellikle ulaşım süresinden tasarruf ve bireysel öğrenme hızına göre çalışma imkânı, uzaktan eğitimin en büyük avantajları arasında yer alır. Ayrıca, bu içerikler sayesinde öğrenme süreçleri daha etkili, üretken ve verimli hale getirilebilir (Morgan & O'Reily, 1999).

Etkili bir içerik üretimi için ilk adım, bir eğitim senaryosu ya da hikâye tahtasının hazırlanmasıdır. Hikâye tahtası; içerikte yer alacak metin, görsel, animasyon ve simülasyon gibi öğelerin ne zaman, nerede ve nasıl kullanılacağını belirler. Bu yapı, hedef kitlenin özelliklerine göre şekillendirilmelidir. İçerik tasarımcısı ve hikâye tahtası yazarı, bu sürecin sorumluluğunu taşıyan temel kişilerdir. Ayrıca, içerik yazarı konuyla ilgili yeterli bilgiye sahip olmalıdır; bu, içeriğin amacına ulaşması açısından kritik öneme sahiptir (Çiçek & Yazar, 2013; Kantar vd., 2008; Virgil & Varvel, 2004).

Uzaktan eğitimde kaliteli içerik oluşturmanın bir diğer temel unsuru ise öğretim tasarımıdır. Öğrenenlerin mevcut durumu ve ihtiyaçları belirlenerek öğretim hedefleri tanımlanmalı, bu hedeflere ulaşmak için uygun stratejiler planlanmalıdır (Çakır vd., 2015). Bu bağlamda, ADDIE, Dick ve Carey, Kemp, Gagné ve Seels-Glasgow gibi öğretim tasarımı modelleri yol gösterici olabilir. Söz konusu modeller, özellikle dijital içerik üretiminde sistematik bir yaklaşım sağlar.

Hazırlanan içeriklerin türü de öğrenme sürecini büyük ölçüde etkiler. Uzaktan eğitim materyalleri; metin, video, ses kaydı, infografik, animasyon, simülasyon, etkileşimli testler

ve oyun tabanlı öğrenme gibi birçok farklı formatta olabilir. Bu çeşitlilik, öğrencilerin farklı öğrenme stillerine hitap etmeyi mümkün kılar. Ancak, içerik hazırlanırken sadece teknolojik araçlar değil, aynı zamanda pedagojik ilkeler de göz önünde bulundurulmalıdır. İyi düzenlenmiş bir içerik, öğrenenleri motive eder, ilgilerini çeker, anlaşılması kolaydır ve öğrenme hedefleriyle uyumlu bir şekilde ilerler.

Son olarak, içeriklerin erişilebilir ve güncel olması, uzaktan eğitimde başarının anahtar faktörlerinden biridir. Öğrencilerin her an erişebileceği, teknik olarak sorunsuz çalışan ve güncel bilgilere dayanan içerikler, uzaktan eğitimi sürdürülebilir ve etkili kılar.

2.2.3. Öğrenme ve Öğretme Süreci

Uzaktan eğitim, yalnızca bilgi aktarımını değil, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımını ve bu süreci yönlendirebilme becerilerini de hedefleyen bir eğitim yaklaşımıdır. Bu süreç, senkron (canlı dersler, anlık tartışmalar) ve asenkron (kayıtlı videolar, forumlar, çevrimdışı içerikler) yöntemlerle yürütülmektedir. Öğretmen, bu süreçte klasik anlatıcı rolünden çıkarak bir rehber ve kolaylaştırıcı olarak konumlanırken öğrenciler, kendi öğrenme sorumluluğunu taşıyan aktif bireyler haline gelmektedir.

Etkili bir uzaktan eğitim süreci; açık ve net hedeflerle belirlenmiş, anlamlı ve çeşitli içeriklerle desteklenmiş, öğreneni merkeze alan pedagojik stratejilerle yürütülmelidir. Aynı zamanda etkili zaman yönetimi, öğrenme sürecinde farklı yolların sunulması ve teknolojinin etkin kullanımı da sürecin başarısı açısından kritik öneme sahiptir.

Pandemi döneminde birçok ülke, yüz yüze eğitimin sağladığı fiziksel ortamdan feragat ederek uzaktan eğitimi tercih etmiştir. Türkiye de öğrencilerin sağlığını ve eğitimin sürekliliğini korumak amacıyla uzaktan eğitimi en güvenilir yöntem olarak benimsemiş ve bu doğrultuda çeşitli uygulamaları hayata geçirmiştir. Oran ve Karadeniz (2007), uzaktan eğitimi öğretmen ve öğrencinin mekânsal olarak farklı yerlerde bulunmasından doğan bir gereklilik olarak tanımlarken; Gökler ve Turan (2020), bilgi iletişim teknolojilerinin COVID-19 sürecinde kritik bir rol üstlendiğini vurgulamışlardır. Telli ve Altun (2020) ise dijital öğrenmenin, yakın gelecekte gelişen sistemler ve teknolojiler sayesinde ana öğrenme biçimi haline geleceğini öngörmektedir. Bu dönüşüm süreci, yalnızca öğrencileri değil, öğretmenleri de doğrudan etkilemiştir. Eğitim sisteminde meydana gelen her yenilik, öğretmenlerin hem profesyonel hem de kişisel gelişimlerini zorunlu kılmaktadır (Çelik vd., 2019). Eğitim kalitesinin artırılması ve olumlu çıktılar elde edilmesi, öğretmenlerin

niteliğinin geliştirilmesiyle doğrudan ilişkilidir (Şişman, 2009). Öğretmenlerin, çağdaş endüstrinin gerektirdiği bilgi, beceri, tavır-tutum ve iş alışkanlıklarına sahip bireyler yetiştirebilmeleri, alanlarıyla ilgili yenilik ve teknolojileri takip etme ve öğrenme ortamında kullanmalarıyla orantılıdır (Koca, Koç & Özlü, 2007)

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri* (2017) belgesine göre; öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri, bilgi, beceri, tutum ve değerler bağlamında tanımlanmış, bunlar üç yeterlilik alanında toplanarak 11 yeterlilik ve 65 göstergeyle detaylandırılmıştır. Öğretmenlerin dersleri planlama, öğretim süreçlerini yönetme, öğrenme ortamları oluşturma, değerlendirme ve izleme gibi becerileri, bu yeterliliklerin mesleki beceri alanına dâhildir.

Çiltaş ve Akıllı (2011), öğrenme-öğretme sürecinde öğretmenin sahip olması gereken beceriler arasında zaman yönetimi, etkili katılım, dersin günlük yaşamla ilişkilendirilmesi, özel gereksinimi olan öğrencilere uygun içerik oluşturma, analitik düşünme, iş birliği, teknolojiyi etkin kullanma ve beklenmedik durumlara karşı esnek davranabilme gibi özelliklere dikkat çekmiştir.

Tuğluk ve Türkmen (2018) ise öğretmenlerin yalnızca bilgi aktaran bireyler değil; aynı zamanda kültür aktarımını gerçekleştiren ve farklı kültürel altyapılardan gelen öğrencilerle etkili şekilde çalışabilen profesyoneller olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu durum, öğretmenlerin hem sınıf yönetimini hem de ders içeriklerini yeniden yapılandırmalarını gerektirmektedir. Bu bağlamda, öğretmenlerin gelişen dünyaya ayak uydurabilmesi ve kendilerini sürekli olarak geliştirmesi büyük önem taşımaktadır (Çelik vd., 2019).

Özellikle pandemi sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarıyla öğretmenler eğitim sisteminin merkezinde yer almış, ancak yüz yüze eğitime alışkın olan birçok öğretmenin bu yeni düzene uyum sağlamakta güçlük yaşadığı da gözlemlenmiştir (Başaran vd., 2020). Bu süreç, öğretmenlerin dijital pedagojik becerilerini artırmaları ve yeni eğitim modellerine adapte olmaları gerektiğini açıkça ortaya koymuştur.

2.2.4. Etkileşim

Etkileşim, uzaktan eğitimde en önemli unsurlardan biridir ve öğrenme kalitesini doğrudan etkiler. Uzaktan eğitimde etkileşim üç ana bölümde ele alınabilir(Zan, 2007):

Öğrenenler arası etkileşim: (sosyal varlık) Bir öğrenci ile diğerleri arasında ve öğretmenlerin varlığı ya da yokluğu durumunda gruplar arasındaki etkileşimi açıklar.

Öğrenci - Öğretmen etkileşimi: (öğretimsel varlık) Öğretmenin dersin içeriğini planlama, etkinlikleri düzenleme ve öğrencilerin etkileşimlerini teşvik ederek, ders esnasında onların motivasyon ve ilgi seviyelerini artırmak için gösterdiği destek ve teşvik çabalarını tanımlar.

Öğrenci - İçerik etkileşimi: (bilişsel varlık) Öğrencinin konuya zihin yoluyla katılma sürecidir. Bu etkileşim, öğrencinin bilişsel yapısında bir değişim sağlama amacı taşır.

2.2.5. Ölçme ve Değerlendirme

Eğitimde ölçme, belirli bir davranış veya kazanımın bir aracın yardımıyla gözlemlenip sayılar ve sembollerle ifade edilmesidir. Değerlendirme, ölçüm sonuçlarının belirli bir ölçüt ile kıyaslanması işlemidir. Değerlendirme ve ölçme, öğrencilerin öğrenme ilerlemesini takip etmek, gelişimlerini incelemek ve eğitim faaliyetlerinin ne kadar etkili olduğuna karar vermek için yapılır. Uzaktan eğitimde bu izlemler dijital platformlar üzerinden gerçekleştirilir. Bu ölçme yöntemleri arasında internet üzerinden yapılan sınavlar, açık uçlu sorular, çoktan seçmeli testler, projeler, e-portfolyolar, tartışma katılımları ve öz değerlendirme formları bulunur (URL-3).

Ölçme ve değerlendirme hem öğretimin bir parçası hem de öğretimi tamamlayan bir süreçtir. Bir öğretim programı uygulanırken uygulamanın her adımında öğrencinin gelişiminin incelenmesi, öğrenme-öğretme sürecinin öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığının izlenmesi gerekir. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri; öğrencilerin bilgi ve beceri düzeylerinin ölçülmesinin yanı sıra öğrenme eksiklikleri ve eğilimlere ilişkin bilgi sağlar. (T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, 2024)

Eğitim sisteminin ölçme ve değerlendirme ögesi sistemin doğru işleyip işlemediği hakkında bize veriler sunar. Sistemde iyi işlemeyen veya aksayan kısımları tespit eder ve sistemin kendini onarmasına veya geliştirmesine olanak sağlar. Yani ölçme ve değerlendirme sistemin bir tür kontrol mekanizmasını sağlar.(Şengil, Akaltun & Katı, 2024)

Ölçme ve değerlendirmenin temel görevi öğrenmeyi geliştirmek ve çeşitli şekillerde öğretim etkinliğini artıran ve öğretimi tamamlayan süreçtir. Bu temel işlevi yanında aşağıda sıralanan işlevleri açısından ölçme ve değerlendirmenin önemini belirtmiştir (Göçer, 2018).

- Öğretim ile belirlenen amaçlara ne ölçüde ulaşıldığını belirlemede,
- Öğretim kararlarının alınabilmesinde,
- Öğretim yöntem ve materyallerinin öğretimin amacına uygun olmasını sağlamada,
- Öğretimin konu gereklerine ve öğrenci özelliklerine uygun olmasını sağlamada,
- Öğretim kararlarının konuyla ilgili, anlamlı ve güvenilir bilgiye dayanmasında,
- Öğrencilerin öğretim süreci hakkında düzenli olarak bilgilendirilmelerinde,
- Öğretimde başarılı olan öğrencilerin güdülenmesinde,
- Öğretimin başarılı olamayan öğrencilere yönelik çözümler getirebilmesinde,
- Öğretim aksaklıklarının giderilmesinde önem taşımaktadır.

2.3. Uzaktan Eğitim Modelleri

Uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrencinin iletişim tarzına göre üç kategoriye ayrılmaktadır. Bu kategoriler, senkron (eş zamanlı), asenkron (eş zamansız) ve harmanlanmış (karma) eğitimlerdir. Uzaktan eğitim uygulamalarının hayata geçmesi için hedefe uygun bir model belirlenmeli ve bu model teknolojik altyapı ile desteklenmelidir (Romiszowski, 2004). Bu modeller, uzaktan eğitimde ayrı ayrı kullanılabilirdiği gibi birlikte de uygulanabilir. Burada önemli olan, amaca uygun olan modelin seçilmesidir (Deniz, 2021).

2.3.1. Eş Zamanlı (Senkron) Uzaktan Eğitim

Eş zamanlı uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrencilerin fiziksel olarak aynı mekanda bulunmasalar da, internet üzerinden aynı zamanda etkileşimde bulunduğu bir eğitim biçimidir (Midkiff & DaSilva, 2011). Bu tür eğitim, çevrim içi, senkron ya da gerçek zamanlı eğitim olarak bilinir (Özmen & Ediz, 2002). Bu yöntemle, öğrenciler ders sırasında aktif şekilde soru sorabilir, tartışmalara katılabilir ve ekran paylaşımı yapabilirler (Gökçe, 2008). Öğrenci ve öğretmen arasındaki iletişimin sağlanması gereken bu modelde, geleneksel dersler teknoloji ile desteklenmeli ve ses ile görüntü aktarabilecek cihazlar sağlanmalıdır (Midkiff & DaSilva, 2011; Özmen & Ediz, 2002). Eş zamanlı uzaktan eğitimde, klasik eğitim yöntemleri ile konu işlenirken, öğrenciler derslerden, projelerden, ödevlerden ve sınavlardan yararlanarak öğrenim gerçekleştirirler (Midkiff & DaSilva, 2011).

Senkron eğitimlerde, öğretmen etkili bir etkileşim sağlamak için teknoloji konusunda yetkin olmalı, öğrencilere not alma olanağı sunmalı, önemli noktaları özetleyip tekrar yapmalı, katılımı teşvik etmeli, planlı hareket etmeli ve internet ile teknolojinin işlerliğinden emin olmalıdır (Kaya, 2002). Senkron dersler kaydedilebilir ve daha sonra asenkron eğitim için kullanılabilir (Clark, 2020).

2.3.2. Eş Zamansız (Asenkron) Uzaktan Eğitim

Eş zamansız uzaktan eğitim, ders içeriklerinin önceden hazırlanıp sisteme yüklendiği, öğrencilerin istedikleri zaman ve yerde bu içeriklere ulaşabildiği bir eğitim modelidir (Olçay, 2011). Asenkron eğitim, zaman gibi bazı kısıtlamaları ortadan kaldırır. Ancak, öğrencilerin yine de belirli bir süre içinde eğitimlerini tamamlaması gerekmektedir (Midkiff & DaSilva, 2011). Bu modelde, öğrenci istedikleri zaman ve yerden derslere katılabilir, test çözebilir ve dersleri diledikleri kadar tekrar edebilirler (Gökçe, 2008). Fakat, eş zamansız eğitimde katılımcıların birbirlerine soru sorma imkânları yoktur ve sorularına anında cevap alamazlar (Olçay, 2011).

Eş zamansız uzaktan eğitimde öğrenciler bağımsızdır ve kendi öğrenme süreçlerini kendileri yürütürler. Bu yüzden, öğrenme hedefleri net bir şekilde belirtilmelidir. Senkron eğitim, öğrenmenin daha kolay ve kalıcı olmasını sağlasa da, öğrenciler sağladığı esneklik nedeniyle asenkron eğitimi tercih etmektedir (Midkiff & DaSilva, 2011).

2.3.3. Harmanlanmış (Hibrit) Uzaktan Eğitim

Harmanlanmış eğitim, "farklı iki öğretim yöntemi ile birlikte çalışarak bu yöntemlerin güçlü yönlerinin belirlenmesi ve öğretim kalitesinin yükseltilmesi" olarak tanımlanmıştır (Hebecci & Usta, 2015).

Harmanlanmış öğrenmenin amacı, geleneksel eğitim yöntemleriyle eğitim teknolojilerini bir araya getirerek eğitim kalitesini artırmak, bu iki yaklaşım arasında uyum sağlamak ve dengeli bir şekilde işlev gösterebilmelerini temin etmektedir (Harriman, 2004).

Harmanlanmış öğrenimde, uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimin avantajlarını kullanmaya dikkat edilmeli ve dezavantajlarının etkisinden kaçınılmalıdır. Uygulanan yöntemlerin güçlü yönlerine odaklanmak önemlidir (Osguthorpe & Graham, 2003). İnternetin sunduğu hızlı ve zengin içerikler ile yüz yüze eğitimin sosyal, etkileşimli ve anında geribildirim sağlayan

özelliklerinin bir araya getirilmesi gereklidir. Bazı dersler harmanlanmış öğrenme kapsamında yüz yüze yapılırken, diğerleri uzaktan eğitimle gerçekleştirilmektedir. Burada dersin içeriğine ve hedef öğrenim kazanımlarına uygun bir yöntem belirlemek önemlidir (Bağcı, 2012).

İşman (2011)'a göre uzaktan eğitim modellerinde bilişim teknolojileri sıklıkla kullanılmakta ve bu teknolojilere yönelik uygulama modelleri sınıflandırılmaktadır. Bu uygulama modelleri Tek Yönlü Uygulama Modeli ve Çift Yönlü Uygulama Modeli olarak ikiye ayrılmaktadır (Cam, Gündüz & İşman, 2011).

2.3.4. Tek Yönlü Eğitim Modeli

Tek Yönlü Eğitim Modeli, eğitimde bilginin sadece bir yönden aktarıldığı bir yaklaşımı anlatır. Bu modelde öğretmen veya bilgi kaynağı, bilgiyi doğrudan öğrenciye iletir; öğrencinin aktif olarak katılması, geri bildirimde bulunması ya da eleştirel düşünmesi genellikle sınırlıdır. Tek Yönlü Uygulama Modeli, öğrenme ve öğretme süreçlerinin gerçekleştiği ortamda öğretmen ile öğrenciler arasındaki iletişimin tek yönde olduğu bir modeldir. Bu modelde, öğretmenler ile öğrenciler birbirleriyle etkileşim kuramazlar. Eğitim, öğrencilerin materyalleri dağıtım yoluyla öğrenmesi ile sağlanır, yüz yüze değil. Tek yönlü uygulama modelleri beş kategori altında ele alınmaktadır. Bu kategoriler, tek yönlü baskılı materyaller, tek yönlü radyo yayınları, tek yönlü televizyon, tek yönlü etkileşimli bilgisayar ve tek yönlü karma uygulama modelleri şeklinde sınıflandırılır (Cam, Gündüz & İşman, 2011).

2.3.5. Çift Yönlü Eğitim Modeli

Çift Yönlü Eğitim Modeli, veya diğer bir adıyla İki Yönlü Eğitim Modeli, öğretmenler ve öğrenciler arasındaki iletişimin yalnızca tek yönde olmadığı, aynı zamanda karşılıklı ve etkileşimli bir öğrenim tarzıdır. Bu model, öğrenme sürecinin sadece öğretmenin bilgi verdiği bir sistem olmanın ötesine geçmesini sağlar. Burada öğrenciler de aktif bir şekilde öğrenme sürecine dahil olurlar. Uzaktan öğrenim sırasında, bilişim teknolojileri yardımıyla öğretmenler ve öğrenciler arasında iki yönlü iletişim kurulabilir. Bu tür uzaktan eğitimdeki iki yönlü iletişimin sağlandığı yöntemlere iki yönlü iletişim modelleri denir. Bu iletişim modelleri dört ana kategoride incelenmektedir. Bunlar, iki yönlü radyo, iki yönlü televizyon

konferansları, iki yönlü etkileşimli bilgisayar ve iki yönlü karma uygulama modelleri olarak sıralanabilir (Cam, Gündüz & İşman, 2011).

2.4. Dünyada ve Türkiye’de Uzaktan Eğitim

Dünyada ve Türkiye’de uzaktan eğitim, özellikle teknolojinin ilerlemesiyle önemli bir gelişim göstermiştir. Bu süreç, dijital teknolojilerin ve internetin yaygınlaşmasıyla hız kazanmış, özellikle 21. yüzyılın başlarından itibaren uzaktan eğitim büyük bir ivme kazanmıştır (Çoban, 2013).

Dünyada uzaktan eğitim, özellikle 1990’ların sonlarından itibaren hızla gelişmeye başlamıştır. İnternetin yaygınlaşmasıyla, öğrencilere ve öğretmenlere zaman ve mekândan bağımsız bir eğitim fırsatı sunulmuştur (Rodriguez, 2012). İlk başta, ABD ve Batı Avrupa’daki üniversiteler, çevrimiçi eğitim programları sunmaya başlamış, uzaktan eğitim modeli daha geniş bir kitleye ulaşmıştır. Bununla birlikte, uzaktan eğitim, yalnızca üniversite seviyesinde değil, ilkokuldan üniversiteye kadar her düzeyde uygulanmaya başlanmıştır (Adıyaman, 2002).

Amerika Birleşik Devletleri, uzaktan eğitimin öncülerinden olmuştur. 1990’ların sonlarına doğru, çevrimiçi eğitim veren ilk üniversiteler kurulmuş ve dijital ders materyalleriyle eğitim programları sunulmuştur. Harvard Üniversitesi, MIT gibi köklü üniversiteler, çevrimiçi dersler ve açık ders içerikleri sunarak dünya çapında birçok kişiye eğitim fırsatı sağlamıştır. Ayrıca, 2000’li yılların başında Coursera, edX, Khan Academy gibi platformlar, dünya çapında milyonlarca öğrenciye ücretsiz ve ücretli eğitimler sunan çevrimiçi eğitim platformları olarak önemli bir yer edinmiştir (Nizam, 2004).

Bunun yanı sıra, Avrupa ülkeleri de uzaktan eğitimde önemli adımlar atmıştır. Birçok Avrupa üniversitesi, online programlar, MOOC (Massive Open Online Courses) kursları gibi seçeneklerle öğrencilere küresel düzeyde eğitim imkânı sunmuştur. Çin ve Hindistan gibi gelişen ülkeler, uzaktan eğitimi, eğitimdeki fırsat eşitsizliğini azaltmak ve nüfusun eğitim düzeyini yükseltmek amacıyla etkin bir şekilde kullanmaktadır (Antalyalı, 2004).

Türkiye’de uzaktan eğitim, 1990’ların başlarından itibaren bazı üniversiteler tarafından denemelere başlanmış, 2000’li yıllarda ise yaygınlaşmaya başlamıştır. Türkiye’de uzaktan eğitim uygulamalarının öncüsü, Anadolu Üniversitesi olmuştur. 1982 yılında kurulan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, ilk kez televizyon ve radyo üzerinden uzaktan

eğitim vermiştir. Bu eğitim modeli, özellikle çalışan bireyler için büyük bir fırsat yaratmış, eğitimde erişilebilirliği artırmıştır (Kaya, 2002).

2000'li yıllarda, internetin yaygınlaşması ve teknolojinin ilerlemesi ile birlikte, uzaktan eğitim daha etkin bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Türkiye'de birçok niversite, evrimii eğitim ve uzaktan eğitim programları sunmaya başlamıştır. 2000'li yıllarda, birçok niversite uzaktan eğitim ve açık ğretim programlarını internet üzerinden sunmaya başlamış, bu programlar öğrencilere esnek bir eğitim imkanı sağlamıştır. Anadolu Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Atatürk niversitesi ve birçok niversite, uzaktan eğitim programlarını geliştirerek öğrencilere evrimii dersler, seminerler ve sınavlar sunmuştur (Uşun, 2006).

COVID-19 pandemisi, Türkiye'de ve dünyada uzaktan eğitimin hızla yayılmasına neden olmuştur. Dünya genelinde okullar ve niversiteler, eğitim süreçlerini kesintiye uğratmamak amacıyla uzaktan eğitim modellerine hızlı bir geçiş yapmıştır. Türkiye'de de Mart 2020'de okulların kapanması ile uzaktan eğitim uygulamalarına başlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), EBA (Eğitim Bilişim Ağı) platformunu kullanarak ilkokuldan lise seviyesine kadar uzaktan eğitim imkn sunmuştur. Yükseköğretim Kurulu (YK) ise niversiteler için uzaktan eğitim yönergeleri yayınlayarak üniversitelerin evrimii eğitim sürecine geçmesini sağlamıştır.

Pandemi, Türkiye'deki eğitim sisteminin dijitalleşme sürecini hızlandırmış, özellikle uzaktan eğitime geçişin zorlukları ve fırsatları hakkında önemli dersler verilmiştir. Öğrenciler, ğretmenler ve eğitim kurumları, dijital platformları kullanma konusunda tecrübe kazanmış, online sınavlar ve dersler artmıştır. Bununla birlikte, uzaktan eğitimin yaygınlaşması, eğitimde eşitlik sorunlarına da dikkat çekmiştir. İnternet erişimi, cihaz eksiklikleri ve teknik altyapı eksiklikleri gibi sorunlar, bazı öğrencilerin eğitimden eşit bir şekilde faydalanmasını engellemiştir (İşman, 2011).

Eğitimde dijitalleşme, ğretim yöntemlerinin çeşitlenmesini ve öğrencilerin daha fazla öğrenme imknna sahip olmalarını sağlamaktadır (zku, 2004). Ancak, teknolojik altyapı, dijital okuryazarlık ve eğitimde fırsat eşitliği gibi konular hem dünyada hem de Türkiye'de üzerinde durulması gereken önemli sorunlardır.

Günümüzde uzaktan eğitim, teknolojik gelişmelerle birlikte daha da önemli bir hale gelmiştir. Uzaktan eğitim, esasen teknolojik gelişmelerle birlikte yükselişe geçmiş ve öğrenme süreçlerini dnştrmştir (zakır, Toprak, Akgl & Reçepoğlu, 2024).

Gelecekte, hibrit eğitim modelleri, yani yüz yüze ve çevrimiçi eğitimin birleşimi, eğitimdeki en yaygın modellerden biri olacağı öngörülmektedir (Moore, 1993). Dünya genelindeki eğitim kurumları, uzaktan eğitimi kalıcı bir eğitim biçimi olarak kabul etmeye başlamış ve bu modele yatırım yapmaktadır. Türkiye’de ise uzaktan eğitim, özellikle üniversite düzeyinde daha fazla önem kazanacak ve öğrencilere daha geniş eğitim fırsatları sunulacaktır.

2.5. Uzaktan Eğitimin Özellikleri

Uzaktan eğitim, dünya genelinde küresel etkileşimi güçlendiren bir yapıya sahiptir ve bireysel öğrenme ihtiyaçlarına odaklanarak kişiselleştirilmiş çözümler sunar. Sanayileşmiş bir model olarak geniş bir kitleye erişim sağlarken, geleneksel eğitim sistemlerine uyum sağlayamayan bireyler için alternatif bir yol sunar. Coğrafi kısıtlamaları ortadan kaldırarak esneklik tanır ve hızlı geri bildirim mekanizmalarıyla öğrenme sürecini daha dinamik hale getirir. Ekonomik açıdan avantajlı bir seçenek sunarken, eğitim ile teknolojiyi harmanlayarak modern öğrenme süreçlerine uyum sağlar (Özer vd., 2010). Uzaktan eğitim sağlayan kuruluşlar, genellikle uluslararası düzeyde eğitim verme kapasitesine sahiptir. Özellikle Fransa ve İngiltere gibi Avrupa ülkelerindeki bu kurumlar, yurtdışında bulunan vatandaşlarına düzenli ve sürdürülebilir bir şekilde uzaktan eğitim olanağı sunarak, onların eğitim ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlamaktadır (Aslantürk, 2002).

Geleneksel eğitimde, öğrenci ve öğretmen arasındaki iletişim yüz yüze gerçekleşir ve bu durumda öğrenme süreci genellikle sınıfın genel seviyesine göre şekillenir. Bireysel farklılıklar ve zekâ türleri ise daha az ön planda kalır. Buna karşın, uzaktan eğitim, öğrencilerin sınıf ortamı dışında kişiselleştirilmiş bir öğrenme deneyimi yaşamalarına olanak tanır. Geleneksel sisteme göre, uzaktan eğitim altyapı yatırımlarının yüksekliği, bu yatırımları karşılayacak yeterli öğrenci sayısının bulunamaması ve öğrencilerden talep edilen ücretlerin daha yüksek olabilmesi gibi zorluklar barındırır da genel eğitim sistemleri arasında en ekonomik seçeneklerden biri olarak öne çıkmaktadır (Freud, 2020).

Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenler için etkili öğretim stratejileri konusunda verilecek eğitim kritik öneme sahiptir. Uzaktan eğitim ortamları öğretime başlamadan önce dikkatlice tasarlanmalı ve geliştirilmelidir. Uzaktan eğitim öğrencilerine ulaştırılacak öğretim tasarımları fikir ve kavramların görselleştirilmesi kritik önem taşımaktadır. Uzaktan eğitim öğrencilerine kaynak ve hizmetlere erişim sağlamak için yeterli destek sistemleri

mevcut olmalıdır. (Simonson, Zvacek ve Smaldino, 2019: akt. Gömleksiz ve Pullu, 2020: 481).

Uzaktan eğitim, temel olarak dört ana unsur üzerinden tanımlanabilir. İlk unsur, formal bir yapıya dayalı kurumsal bir sistem olmasıdır. Bu sistem, sertifika ve diploma programlarından akreditasyona, eğitim teorilerinden öğrenme organizasyonuna kadar kapsamlı kurumsal faaliyetler yürütmektedir. Ayrıca, eğitim kalitesi ve öğrenme yöntemlerine ilişkin çalışmalar da bu yapının önemli bir parçasıdır. İkinci unsur, öğrenen ile eğitmenin zaman, mekân ya da her iki boyutta birbirinden bağımsız olmasıdır. Üçüncü unsur, iletişim ve etkileşimdir. Bu etkileşim, eşzamanlı (senkron) ya da eşzamanlı olmayan (asenkron) biçimlerde gerçekleşebilir. İletişim araçları olarak mektup, telefon, radyo, televizyon ve internet gibi çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Dördüncü unsur ise ses, görüntü ve bilgi paylaşımıdır. Öğrenme materyalleri, elektronik veya elektronik olmayan sistemler aracılığıyla uzaktan iletilir; örneğin, elektronik platformlar veya posta hizmetleri bu amaçla kullanılabilir (Simonson vd., 2019).

Sherry (1996), uzaktan eğitimin özelliklerini şu şekilde sıralamaktadır:

- Eğitim, dünya genelinde yaygın bir şekilde uygulanmaktadır.
- Tüm öğrenciler için kişiselleştirilebilir.
- Öğretici ve öğrenciye geniş hareket özgürlüğü sağlar.
- Ekonomik açıdan avantajlar sağlamaktadır.
- Çeşitli zekâ, davranış ve öğrenme stillerine göre esneklik sunma imkânı sağlar.
- Büyük grupların taleplerine yanıt verebilmektedir.

Uzaktan eğitim programı, geleneksel eğitim programlarıyla benzer şekilde öğretmen, öğrenci, öğrenme ortamı, ölçme ve değerlendirme, materyal geliştirme gibi tüm bileşenleri içermektedir.

2.6. Uzaktan Eğitim Sisteminin Avantaj Ve Dezavantajları

Uzaktan eğitim, çeşitli tanımlarla karşımıza çıkan bir model olup, öğrenme-öğretme süreçlerinde mesajın alıcıya veya alıcılara iletişim teknolojileri aracılığıyla iletildiği bir yaklaşımdır (Yurdakul, 2005). Başka bir tanımla, öğrencilerin hem öğretmenden hem de diğer öğrencilerden uzak olmalarına rağmen, eşzamanlı veya asenkron olarak internet

aracılığıyla iletişim kurdukları ve bilginin internet üzerinden aktarıldığı bir eğitim sistemi olarak tanımlanabilir (Gökdaş ve Kayri, 2005).

Genel olarak bakıldığında, uzaktan eğitim, toplumun ihtiyaçlarına uygun eğitim ortamları sunarak, özellikle günümüzün yoğun iş temposu nedeniyle örgün eğitime devam edemeyen bireyler için önemli bir alternatif oluşturur. Uzaktan eğitim sayesinde öğrenciler, özellikle mesleki alanlarda yükseköğretim düzeyinde, alanında uzman akademisyenlerden ders alma fırsatı bulurlar. Ayrıca, internet aracılığıyla ders materyalleri ve kütüphane kaynaklarına kolay erişim sağlanması, zaman ve maliyet açısından verimlilik sunulması ve coğrafi sınırların ortadan kalkması ile farklı bölgelerdeki bireyler, istedikleri kültürel değerlerle buluşma imkânına sahip olabilirler. Bu yönler, uzaktan eğitimin avantajlı özellikleri arasında sayılmaktadır (Gökçe, 2008). Bunların yanı sıra, uzaktan eğitim, örgün eğitim süreçlerine kıyasla birçok açıdan faydalıdır. Eğitimde farklı alternatifler sunarak, bağımsızlık sağlama ve eğitimi hem kitlesel hem de bireysel düzeyde kişiselleştirme gibi önemli katkılar sağlar. Uzaktan eğitimin bir diğer önemli avantajı ise, teknolojiyi eğitim hayatına entegre etmesi sayesinde kullanıcılara teknolojik beceriler kazandırmasıdır. Bu, hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin dijital dünyada daha etkin bir şekilde yer almalarını destekler (Kaya, 2002).

Uzaktan eğitimin en önemli avantajlarından bir diğeri ise, yaşam boyu bireysel ve bağımsız öğrenme imkânı sunması, geleneksel eğitime uyum sağlayamayan bireylere hizmet vermesi ve yaş, zaman, mekân, mesafe gibi engelleri ortadan kaldırarak herkes için ulaşılabilir olmasıdır. Bu özellik, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaya büyük katkı sağlar. Ancak, gerekli altyapı eksiklikleri nedeniyle bu avantajlar bazen dezavantajlara dönüşebilir. İnternetin veya bilgisayarın olması veya internet kaynaklarının kullanımının bilinmemesi kırsal veya sosyoekonomik olarak daha düşük bölgelerde bazı sorunlar yaratabilir (Erin,2022). Bu durum, uzaktan eğitimin etkinliğini ve erişilebilirliğini sınırlayabileceği için önemli bir sorun olarak ele alınmalıdır (Aldım, 2013).

Uzaktan eğitimin pek çok avantajı bulunsa da, bazı dezavantajları da tartışılan önemli bir konudur. Bunların başında, öğrencinin hazır bulunurluk düzeyine ve dersin içeriğine uygun ders materyallerini hazırlama konusunda eğitimcilerin teknolojik imkânları etkin bir şekilde kullanamaması yer almaktadır. Bu durum, öğretim süreçlerinin etkinliğini olumsuz yönde etkileyebilir. Ayrıca, öğrencilerin ders materyalleri ve ödev hazırlama sürecinde karşılaştıkları bireysel sorulara yeterli ve zamanında yanıt alamamaları, uzaktan eğitimin diğer önemli dezavantajları arasında sayılmaktadır. Bu tür sorunlar, öğrencilerin öğrenme deneyimini zayıflatabilir ve eğitimin kalitesini olumsuz yönde etkileyebilir. Koca vd. (2007),

öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranış özelliklerinin, öğrenme isteklerinin, etkileşimlerinin ve nasıl algıladıklarının belirlenmesinin, ders öğretim yöntemlerinin belirlenmesinde ve etkin bir şekilde kullanılmasında büyük bir rol oynayacağını ifade etmektedir. Bu faktörlerin öğrencilerin beceri kazanma düzeylerinde aktif bir rol oynayacağını vurgulamaktadır. Diğer taraftan, Uşun (2006), uzaktan eğitim sürecinin kişilere duyuşsal ve psikomotor becerilerin kazandırılmasında etkili olmadığını belirtmiş ve bu durumun özellikle uygulamalı derslerdeki zorluklara işaret ettiğini söylemiştir. Bu nedenle, uzaktan eğitimin dezavantajları arasında, uygulamalı becerilerin kazandırılması noktasındaki sınırlamalar öne çıkmaktadır.

Uzaktan eğitim sisteminin doğası gereği, öğrenciler eğitimlerini genellikle kendi başlarına sürdürmek zorunda kalabilirler. Bu durum, yalnızlık, iletişimsizlik ve etkileşim eksikliği gibi zorlukları beraberinde getirebilir. Bu tür sorunlar göz önünde bulundurulduğunda, uzaktan eğitimde en uygun öğrenme stillerinin seçilmesi büyük önem taşır. Öğrencilerin ihtiyaçlarına en uygun yöntemlerin uygulanması, bu sorunların etkilerini azaltmaya yardımcı olabilir (Ekici, 2003). Teknolojik gelişmelerle paralel olarak ilerleyen uzaktan eğitim sistemlerinin maliyetleri, üniversitelerin bu sistemlerden yararlanma giderlerini de artırmaktadır. Bu durum, özellikle internet üzerinden sunulan uzaktan eğitimin, alt ekonomik düzeydeki bireyler için fırsat eşitsizliği yaratma potansiyeline sahip olabileceğini göstermektedir. Bu tür maliyetler, düşük gelirli bireylerin uzaktan eğitime erişimini zorlaştırabilir ve eğitimde eşit fırsatlar sağlama hedefine zarar verebilir.

2.7. Moda Tasarımı Eğitimi

Moda tasarımı eğitimi, öğrencilerin estetik duyarlılıklarını geliştirmelerinin yanı sıra, sektörde gerekli olan teknik bilgi ve becerileri kazanmalarını hedefleyen çok boyutlu bir süreçtir. Bu eğitim süreci, değişen dünyada, gelişen teknolojilere uygun nitelikte olmalı ve endüstrinin beklentilerine cevap verebilmelidir (Bilgen, 1993).

Türkiye’de moda tasarımı eğitiminin tarihsel gelişimi, 1940’lı yıllarda kurulan Kız Enstitüleri ile başlamış ve kadınların mesleki eğitim yoluyla toplumsal üretime katılımını sağlamıştır (Arığ, S,2014). Bu yapı, 1970’lerde meslek liseleri ve teknik okullarla sistematikleşerek 1980’lerde üniversite programlarıyla akademik disiplin halini almıştır (İnci, 2024).

Bugün, bilimsel araştırma süreçlerini bilen, hedef kitlenin gereksinimlerine uygun, yeni, yaratıcı, estetik, özgün giysiler tasarlayan ve tasarımlarını üretebilme bilgi ve becerisine sahip olan moda tasarımcısının yetiştirilmesinde üniversiteler, Türkiye’de moda tasarımı alanında eğitim veren başlıca kurumlar arasında yer almaktadır. Moda tasarımı alanında verilen eğitim ile öğrencilerin bu niteliklere sahip tasarımcılar olarak yetiştirilmesi hedeflenmektedir (Çınar,2020). Bu yönüyle moda tasarımı eğitimi, yaratıcı vizyon ile teknik beceriyi bir araya getiren, öğrencilere bütüncül bir mesleki donanım sunmayı amaçlayan dinamik bir süreçtir.

Moda tasarımı eğitiminde, teorik bilginin yanı sıra uygulamalı becerilerin geliştirilmesi öğrencilerin mesleki yeterliliklerini artırmada kritik bir rol oynamaktadır. Bu yönde; üniversitelerin, moda tasarımı-moda ve tekstil tasarımı ön lisans ve lisans öğretim programları incelendiğinde, programda yer alan derslerin dört ana grupta toplandığı görülmektedir. İlk grupta temel dikim ve kalıp bilgisinin kazanıldığı dersler, ikinci grupta tasarım bilgisini ve tasarımcı kişiliğini geliştirmeyi amaçlayan sanat eğitimi dersleri, üçüncü grupta, üretim işletme, pazarlama bilgisini geliştiren dersler ve son grupta tüm öğrenimlerini sentezlediği sunum, proje ve koleksiyon hazırlama dersleri yer almaktadır (Çınar,2021).

2.8. Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersi

Giyim eğitimi veren kurumlarda, Kalıp Hazırlama Teknikleri dersi, giysi üretim sürecinin en temel ve vazgeçilmez aşamalarından biri olarak öne çıkmaktadır. Bu ders, öğrencilerin giyim endüstrisinin ihtiyaç duyduğu teknik bilgi ve becerileri kazanmasına yardımcı olur (Carmen, 2009). Giysi üretim sürecinin başlangıcını oluşturan kalıp hazırlama işlemi, farklı biçki yöntemleriyle yapılmakta, burada esas olan ise uygulanan yöntemin doğruluğu ve eksiksizliği olmaktadır. Öğrenciler hem teori hem de pratik açısından bu becerileri kazanarak, profesyonel bir şekilde kalıp hazırlama sürecine hâkim olmaktadır (Özer, 1989)

Kalıp hazırlama teknikleri dersinin temel hedefi, öğrencilere yalnızca teknik bilgi kazandırmakla kalmayıp, aynı zamanda hazır giyim endüstrisi için gerekli olan pratik yetenekleri de geliştirmektir. Öğrenciler bu ders kapsamında, vücut anatomisini tanıyarak kadın temel beden çizimlerini oluşturmayı öğrenirler. Bu süreç; doğru ölçü almayı, alınan ölçülerin doğruluğuna göre yardımcı ölçülerin hesaplanmasını ve bu ölçülere uygun etek ile pantolon çizimlerinin yapılmasını içerir. Böylece öğrencilerin, ölçü alma, ölçü hesaplama, kalıp hazırlama gibi temel çizim becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Bu bağlamda,

Kalıp Hazırlama Teknikleri dersinin amaçları arasında; vücut anatomisini tanıma, ölçü alma noktalarını bilme, temel ölçülerden yardımcı ölçüleri hesaplama, temel çizimleri yapma ve kalıplarını hazırlama, temel kol ve yaka çizimleri ile pens kaydırmalarını uygulayabilme, kadın vücut ölçülerine uygun temel çizimler üzerine model uygulamaları gerçekleştirme, şablonlama, seri noktaları ve değerlerini belirleme gibi bilgi ve becerilerin kazandırılması yer almaktadır (Caner, 2008).

Dersin bir diğer önemli yönü ise, öğrencilere pens kaydırma, temel kol ve yaka çizimlerini gerçekleştirme gibi daha ileri düzey teknik becerilerin kazandırılmasıdır. Ayrıca, öğrenciler, kadın vücut ölçülerine uygun elbise modelleri tasarlama ve şablonlama tekniklerini öğrenerek, giyim tasarımına dair önemli beceriler elde ederler. Seri üretim için gerekli olan seri nokta değerlerini belirleme ve kalıp hazırlama aşamalarında ise öğrencilerin pratik becerileri pekiştirilir. Bu tür uygulamalı bilgiler, öğrencilerin iş hayatına atıldıklarında karşılaştıkları giyim üretim süreçlerine tam olarak hazırlıklı olmalarını sağlar (Lai, 2015).

Kalıp hazırlama teknikleri dersi, sadece bir teknik bilgi aktarımı değil, aynı zamanda öğrencilere endüstrinin ihtiyaç duyduğu iş alışkanlıklarını kazandıran, teoriyi pratikle birleştiren bir eğitim sürecidir. Bu ders sayesinde öğrenciler, giyim sektöründe yer edinecek nitelikli elemanlar olarak yetişir ve gelecekteki iş hayatlarında kendilerine sağlam bir yer edinirler (Armstrong, 2009).

Moda tasarımı kalıp hazırlama öğretimi, moda tasarımı eğitiminde önemli bir yer tutar. Bu eğitim, öğrencilerin giysi tasarımını gerçeğe dönüştürebilmeleri için gerekli olan temel kalıp hazırlama tekniklerini öğretmeyi amaçlar. Kalıp, giysinin her bir parçasının şekli ve boyutlarını belirleyen bir şablondur. Moda tasarımcıları, tasarımlarını oluştururken bu kalıpları kullanarak kumaşı keser ve dikerler (Bulut, 2024).

Kalıp hazırlama eğitimi, öğrencilere sadece estetik değil, aynı zamanda işlevsel beceriler kazandırır. Bu süreç, tasarımcıların giysinin vücuda uygunluğunu, rahatlığını ve ergonomisini göz önünde bulundurmasını sağlar. Kalıp hazırlama aşamaları, doğru ölçü alma, temel çizimler oluşturma, ölçülerin hesaplanması ve bu çizimlerin kalıba dönüştürülmesi gibi teknik süreçleri içerir (Ersina, 2021).

Kalıp hazırlama öğretimi, genellikle şu adımlarla ilerler. (İnci ve Çileroğlu, 2020):

Temel Bedeni Anlama: Öğrenciler, kadın ve erkek beden yapısının farklılıklarını öğrenir ve bu bilgileri kalıp oluştururken kullanırlar.

Ölçü Alma: Öğrenciler, giysi üretimi için doğru ölçüleri almayı öğrenir.

Temel Kalıp Çizimi: Temel beden ölçülerine göre, etek, pantolon, gömlek, ceket gibi giysiler için kalıp çizimleri yapılır.

Kalıp Tasarımı ve Modifikasyon: Öğrenciler, temel kalıpları alıp, tasarım özelliklerine göre değişiklikler yapmayı öğrenirler. Bu aşama, tasarımcının özgünlüğünü ortaya koyan en önemli süreçlerden biridir.

Dikiş Teknikleri ve Uygulama: Öğrenciler, hazırladıkları kalıplarla kıyafetler üretmeye başlar. Bu süreç, dikiş tekniklerini, kumaş türlerini ve dikiş makinelerinin kullanımını içerir.

Yurt içinde, özellikle moda tasarımı ve giyim endüstrisi alanındaki üniversitelerde kalıp hazırlama tekniklerine yönelik çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye’de, bu alandaki eğitimler genellikle teorik ve uygulamalı derslerle birleştirilerek sunulmakta ve öğrencilerin pratik becerilerini geliştirmeleri sağlanmaktadır. Birçok araştırma, geleneksel kalıp hazırlama yöntemlerinin yanı sıra, bilgisayar destekli tasarım (CAD) yazılımlarının kullanımına yönelik eğitimlerin arttığını göstermektedir. Bu yazılımlar sayesinde öğrenciler, dijital ortamda kalıp oluşturma, düzenleme ve simülasyon yapma imkânı bulmaktadır. Ayrıca, yerli ve yabancı birçok üniversitede gerçekleştirilen projelerde, öğrencilerin geleneksel yöntemlerle dijital yöntemleri birleştirerek daha verimli sonuçlar elde ettikleri gözlemlenmiştir (Sarı & Yılmaz, 2017).

3D kalıp oluşturma yazılımları ve dijital prototip testleri, öğrencilerin tasarım süreçlerini daha hızlı ve etkili bir şekilde gerçekleştirmelerini sağlamaktadır (Cevdet, 2019). Bunun yanı sıra, geleneksel kalıp hazırlama tekniklerinin dijitalleşmesiyle birlikte, öğrencilerin hem estetik hem de fonksiyonel açıdan daha sofistike tasarımlar yapabilmesi mümkün olmaktadır.

Birçok yurtdışı çalışması, moda endüstrisinin hızlı değişen ihtiyaçlarına adapte olabilmek için kalıp hazırlama eğitiminde dijitalleşmeye odaklanmakta ve öğrencilerin bu dijital teknolojilere hâkim olmalarını hedeflemektedir. Örneğin, dijital dikiş makineleri, lazer kesim makineleri ve bilgisayar destekli kalıp tasarım araçlarıyla yapılan eğitimler, öğrencilerin tasarım sürecinde yenilikçi düşüncelerini ve yaratıcı çözümler üretmelerini teşvik etmektedir (Çelik, 2020).

Hem yurtiçinde hem de yurtdışında yapılan çalışmalar, kalıp hazırlama tekniklerinin eğitiminde dijital teknolojilerin entegrasyonunun arttığını ve öğrencilerin pratik becerilerinin geliştirildiğini göstermektedir. Eğitimde kullanılan bu modern yöntemler,

öğrencilerin daha verimli ve yaratıcı çözümler üretmelerine olanak tanımakta, moda tasarımı eğitimine farklı bir boyut kazandırmaktadır (Cevdet, 2019).

Moda tasarımı alanında uzaktan eğitim uygulamaları, dijital teknolojilerin eğitim sistemine dahil edilmesiyle son yıllarda önemli bir ilerleme kaydetmiştir. Özellikle COVID-19 pandemisi sonrası dönemde, uzaktan eğitimin moda tasarımı gibi uygulamalı alanlarda nasıl uygulanacağı üzerine pek çok araştırma yapılmıştır. Araştırmalar, çevrimiçi platformlar aracılığıyla sağlanan ders içeriklerinin öğrencilere esneklik sunduğunu ve coğrafi sınırlamaları kaldırdığını göstermektedir. Ancak, moda tasarımı eğitimi teorik bilginin yanı sıra uygulamalı çalışmalar ve atölye etkinliklerini de kapsadığı için uzaktan eğitimde bazı zorluklar yaşanmaktadır. Bu durumda, simülasyonlar, artırılmış gerçeklik (AR) ve üç boyutlu (3D) modelleme yazılımları gibi teknolojik araçların kullanılması, uygulamalı becerilerin çevrimiçi ortamda geliştirilmesine yardımcı olmuştur. Ayrıca, video dersler, canlı atölyeler ve çevrimiçi portfolyo değerlendirme sistemleri gibi uygulamalar, öğrenci ile öğretmen arasındaki etkileşimi artırmıştır. Literatürde dikkat çeken bir diğer husus, öğrenci motivasyonu ile dijital okuryazarlık düzeylerinin uzaktan eğitimin başarısı üzerinde önemli bir etki yarattığıdır. Moda tasarımı bölümü öğrencilerinin kalıp hazırlama teknikleri üzerine yapılan çalışmalar hem yurtiçinde hem de yurtdışında çeşitli araştırmalara konu olmuştur. Bu çalışmalar, kalıp hazırlama tekniklerinin eğitiminde kullanılan yöntemleri, teknolojik gelişmelerin entegrasyonunu ve öğrenci performansını artırma stratejilerini içermektedir (Yazıcı & Çakır, 2018).

2.9. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde uzaktan eğitim ile ilgili Türkiye’de ve çeşitli ülkelerde yapılmış çalışmalar bulunmaktadır. Araştırma kapsamında ulaşılan ilgili araştırmalar tarih sırasına göre verilmiştir.

2.9.1. Türkiye’de yapılan ilgili araştırmalar

Yadigar (2010), "Uzaktan Eğitim Programlarının Etkinliğinin Değerlendirilmesi" başlıklı çalışmasında, üniversitelerdeki uzaktan eğitim programlarının verimliliğini ve etkinliğini analiz etmiştir. Gazi Üniversitesi Uzaktan Tezsiz Yüksek Lisans programında eğitim gören öğrencilerle yapılan araştırma, programın güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koymuştur. Öğrenciler, uzaktan eğitim modelinin tekrar tercih edilebilir olduğunu belirtmiş, altyapının

doğru şekilde oluşturulmuş olduğunu vurgulamışlardır. Bununla birlikte, içerik eksiklikleri, geri bildirim sağlama ve katılımın artırılması gibi konularda iyileştirme gerekliliği ifade edilmiştir. Araştırmanın sonunda, bu tür programların daha etkili hale gelebilmesi için daha kapsamlı bir sistem analizinin yapılması gerektiği önerilmiştir.

Kılınç (2015), "Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Etkililiği Üzerine Bir Araştırma" başlıklı çalışmasında, İnönü Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi'nde yürütölen bir lisans programının etkililiğini incelemiştir. Yarı deneysel bir araştırma yöntemi kullanarak, uzaktan eğitimle sunulan derslerin başarı oranlarını ölçmüş ve çeşitli değişkenlerle karşılaştırma yapmıştır. Ön test ve son test sonuçlarını analiz ederek başarı oranlarını belirlemiş ve uzaktan eğitimin başarı üzerinde olumsuz bir etkisi olmadığına ulaşmıştır. Örgün eğitimle yapılan karşılaştırmalarda ise benzer bulgular elde edilmiştir. Dolayısıyla uzaktan eğitimin başarı üzerinde herhangi bir olumlu veya olumsuz etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu bulgulara dayanarak, uzaktan eğitimin zaman tasarrufu sağlaması ve mekân esnekliği sunması nedeniyle gerektiğinde tercih edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Barış (2015), Üniversite öğrencilerinin uzaktan öğretime karşı tutumlarının incelenmesi: Namık Kemal Üniversitesi Örneği adlı makalesinde Namık Kemal Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının farklı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada tutum ölçeği kullanılmış, veriler öğrencilere gönderilen Google anket aracılığıyla elde edilmiştir. Makalede genel olarak öğrencilerin tutumlarının düşük olduğu belirlenmiştir. Teknik altyapıya (bilgisayar, internet gibi) sahip olan öğrencilerin, olmayan öğrencilere göre puanlarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Uzaktan eğitim verilecek programlarda kayıt yaptırmış öğrencilere teknik altyapı uygun maliyete, ücretsiz erişim imkanı sağlayacak yerel ve ulusal projeler sağlanabileceği konusunda öneride bulunulmuştur.

Uzoğlu (2017), yapmış olduğu araştırmada, uzaktan eğitim kullanımına yönelik görüşleri belirlemek üzere 79 fen bilgisi öğretmen adayını ile çalışmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak anket kullanmıştır. İki bölümden oluşan anket formunun ilk bölümünü katılımcılardan istenen demografik bilgiler, ikinci bölümünü ise katılımcıların uzaktan eğitim ile ilgili görüşleri oluşturmuştur. İçerik analizi ile çalışmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında, adayların uzaktan eğitimi genellikle bilgisayar ile yapılan öğretim metodu olarak görüldüğü ortaya çıkmıştır. Adaylar mekân ve zaman esnekliğini, uzaktan eğitimin ekonomik olmasını ve öğrenme ekipmanlarına tekrar tekrar ulaşabilmeyi olumlu açıdan

değerlendirirken; öğreten-öğrenen ile akranlar arasında sınırlı etkileşim sonucunda motivasyonun azalması gibi durumları olumsuz olarak değerlendirmişlerdir.

Ak ve diğerleri (2018), "Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Uzaktan Eğitim Sürecinin Değerlendirilmesi" başlıklı çalışmalarında, uzaktan eğitim ile örgün eğitim programlarını başarı ve memnuniyet açısından karşılaştırmışlardır. Çalışma, betimsel tarama modeline dayanan nicel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini Türkiye'deki meslek yüksek okullarında öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemi ise Mustafa Kemal Üniversitesi Kırıkkhan Meslek Yüksekokulu'nda okumakta olan öğrenciler arasından gönüllülük esasına göre seçilmiş öğrenciler oluşturmaktadır. Yapılan analiz sonucunda, uzaktan eğitimin hem avantajları hem de dezavantajları belirlenmiş; senkron derslerin takip oranının %30 civarında kaldığı ve başarı seviyesinin yüz yüze eğitime göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgulara dayanarak, uzaktan eğitim sistemlerinin geliştirilmesine yönelik çeşitli öneriler sunulmuştur.

Kaysi'nin (2020), yapmış olduğu çalışmada, salgın sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarını değerlendirmek amacıyla katılımcı görüşlerinden yararlanmıştır. Çalışmanın katılımcılarını İstanbul'da bulunan bir üniversitenin öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında ise katılımcılar canlı derslerde öğretim elemanlarının kendilerinden daha yüksek düzeyde performans gösterdiklerini belirtmişlerdir. Uzaktan eğitime yönelik uyum algılarına bakıldığında ise katılımcıların arkadaşlarını ve öğretim elemanlarını orta düzeyde görürken kendilerini ise yüksek düzeyde gördükleri ortaya çıkmıştır. Öğretim elemanlarıyla süreç boyunca iletişime geçme konusunda sıkıntı yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca yüz yüze ve uzaktan eğitimin beraber yapılması tercih edilmekle birlikte değerlendirme yöntemi açısından ise çevrimiçi değerlendirme çoğu katılımcı tarafından tercih edilmiştir.

Koçak'ın (2020), Öğrenci Memnuniyeti Açısından Uzaktan Eğitimin Değerlendirilmesi (Kastamonu Örneği) adlı araştırmasında, Covid-19 salgını sonrası zorunlu uzaktan eğitime geçen Kastamonu Üniversitesi öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik memnuniyetlerinin belirlenmesi ve bu süreçte memnuniyet düzeylerini etkileyen faktörlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Tarama modeli niteliğinde olan bu araştırmada, araştırmanın evrenini Kastamonu Üniversitesi 2019-2020 bahar yarıyılında uzaktan eğitim sistemiyle öğrenimlerine devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Anket sonuçlarına göre öğrencilerin genel olarak memnuniyetleri 5'li Likert ölçeğinden 2.87 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuç öğrencilerin salgın sürecinde zorunlu olarak geçilen uzaktan eğitim sürecinden memnun olmadıklarını göstermektedir. Araştırmada memnuniyet farklılıklarına bakıldığında cinsiyet,

fakülte farklılığı, teknik alt yapı ve donanıma sahip olma durumları etkilemektedir. Bu tespitlerden yola çıkılarak araştırmada üniversitelerin uzaktan eğitim uygulamak amacıyla öğrencilere teknik destek ve koordinasyon sağlanması, öğrencilere 1. Sınıftan başlayarak verilen bilgisayar eğitim müfredatının uzaktan eğitime yönelik güncelleştirilmesi; öğretim elemanlarına materyal hazırlama, ölçme değerlendirme, öğretim yöntemleri, içerik geliştirme konularında eğitimlerin verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Akbel ve Besaltı'nın (2021), “Covid-19 pandemi sürecince Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin uzaktan eğitim memnuniyet algıları üzerine bir araştırma” isimli çalışmalarında karma araştırma deseni uygulanmıştır. Veriler hem nicel hem nitel yöntemlerin bir arada kullanılmasıyla elde edilmiştir. Bu araştırmada öğrencilerin uzaktan eğitim memnuniyetlerinin düşük olduğu, uygulamalı dersleri uzaktan eğitimle öğrenmelerinin zor olduğu yüz yüze eğitimin meslek öğrenmelerinde daha etkili olduğu tespit edilmiştir. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin öğretmenlerle herhangi bir iletişim problemi yaşamadıkları, uzaktan eğitimle aldıkları dersler ile sınavda çıkan soruların tutarlı olduğu görülmüştür.

Koca ve Polat'ın (2021) “Pandemi Sürecinde Moda Tasarımı Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Görüş ve Beklentileri” adlı araştırmalarında yüksek öğretim kurumlarındaki moda tasarımı öğrencilerinin pandemi sürecinde uzaktan eğitim yoluyla aldıkları derslere yönelik görüş ve beklentilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada betimsel yöntem kullanılmış olup, rastlantısal olarak seçilen devlet ve vakıf üniversitelerinde moda tasarımı programlarındaki lisans, ön lisans ve lisansüstü 417 öğrenci grubuna online anket uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda moda tasarımı eğitimi alan öğrencilerin önemli bir çoğunluğunu teorik derslere göre uygulamalı derslerde daha fazla sorun yaşadıkları, pandemi sonrasında eğitimlerini uzaktan eğitim yoluyla tamamlamak istemedikleri belirlenmiştir.

Tuncer'in (2021), “Uzaktan Eğitimle Uygulamalı Ders Alan Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Görüş Ve Tutumlarının Belirlenmesi” adlı yüksek lisans tezi, uzaktan eğitim ile uygulamalı ders alan öğrencilerin görüş ve tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Karma desenle yürütülen bu çalışmada veri toplama aracı olarak, yarı yapılandırılmış görüşme formu ve uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Türkiye'nin 3 farklı şehrinde bulunan 4 üniversitede öğrenim görmekte olan öğrenciler arasından seçilen uzaktan eğitimle uygulamalı ders alan 10 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda uzaktan eğitimle uygulamalı ders alan

öğrencilerin uzaktan eğitimin, uygulamalı dersleri işlemek için yetersiz olduğu yönünde görüş bildirdikleri, uzaktan eğitime yönelik tutumlarının düşük olduğu belirlenmiştir.

Tunçel'in (2022) “Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim veren spor bilimleri fakülteleri öğrencilerinin algıladıkları hizmet kalitesinin değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde uzaktan eğitim yöntemi hakkında Marmara ve Batı Karadeniz bölgesinde kamu ve vakıf üniversitelerinin Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin internet tabanlı uzaktan eğitime yönelik beklentilerini ve var olan uzaktan eğitim sisteminin değerlendirilmesini amaçlamıştır. Katılımcılar spor bilimleri, antrenörlük, beden eğitimi ve spor bölümü okuyan 1. ve 2. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Marmara Üniversitesi'nden 63 katılımcı, Haliç Üniversitesi'nden 67, Düzce Üniversitesi'nden 66, İstanbul Aydın Üniversitesi'nden 64 olmak üzere toplam 260 katılımcı araştırmaya gönüllü olarak dahil edilmiştir. Katılımcılara Kişisel Bilgi Formu ve Uzaktan Eğitim Hizmet Kalitesi Ölçeği uygulanmıştır. Bu çalışma sonucunda uzaktan eğitim hizmet kalitesinin orta düzeyde olduğu kanısına varılmıştır.

Çakır'ın (2022) “Sınıf öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşlerinin incelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde sınıf öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. 40 Sınıf öğretmen adayı üzerinde nitel araştırma yaklaşımının uygulandığı bu araştırmada olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmada, katılımcıların teknik ve sistemsel sorunlar yaşadığı, öğretim elemanlarıyla iletişim konusunda problem yaşadıkları, eğitim sürecinde değerlendirme ile ilgili güvenilirlik boyutunda olumsuz görüşler belirttiği sonucuna varılmıştır.

Afacan'ın (2022), “Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim İle Gerçekleştirilen Keman Eğitimi Derslerine İlişkin Öğrenci Görüşleri” isimli çalışmasının amacı, keman eğitimi öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Elde edilen veriler uzaktan eğitim sürecinde yürütülen keman eğitimi derslerinin verimliliği, olumlu ve olumsuz yönleri ile bu sürecin performansa ve psikolojik etkileri öğrencilerin bakış açılarından değerlendirilmeye çalışılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli kullanılmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin keman eğitimi derslerini yüz yüze yapmayı tercih ettikleri, teorik derslerin ise öğretmen-öğrenci eş zamanlı (senkron) olarak işlenebileceği yönünde görüş bildirdikleri belirtilmiştir. Araştırmada, teknik altyapının güçlendirilmesi, öğrenme platformlarının geliştirilmesi hususunda önerilerde bulunulmuştur.

Aydın'ın (2024) Moda Tasarımı Alanında Uzaktan Eğitimin Etkililiğinin Belirlenmesi adlı doktora tezinde uzaktan eğitim yönteminin etkililiğini belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmanın

örneklemi Selçuk Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Moda Tasarımı programında Moda Atölyesi 1 dersine katılan ve alt yapısı olmayan 1. Sınıftaki 21 öğrenci oluşturmaktadır. Karma yönteminin kullanıldığı çalışmada betimsel ve deneysel model kullanılarak nicel ve nitel verilere ulaşılmıştır. 2021-2022 öğretim yılı salgın döneminde atölye dersini uzaktan eğitimle alan öğrencilerin uzaktan eğitim sürecine yönelik ve ders çıktıklarına yönelik görüşleri belirlenmiştir. Deneysel model 3 farklı gruba sekiz dikim teknik modülü ile uygulanmış olup; 1. Deney grubuna senkron, 2. Deney grubuna asenkron çevrimiçi öğrenme yöntemiyle, kontrol grubuna ise geleneksel yüz yüze eğitim verilmiştir. Araştırmanın sonucunda senkron çevrimiçi öğrenme yönteminin öğrenci başarı düzeylerini olumlu etkilediği görülmüştür. Uzaktan öğrenme yönteminden memnun oldukları ortaya çıkmasına rağmen öğrencilerin atölye derslerini yüz yüze eğitimle almak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

2.9.2. Yurt Dışında Yapılan İlgili Araştırmalar

Bu bölümde uzaktan eğitim ile ilgili Yurt dışında yapılmış çalışmalar bulunmaktadır. Araştırma kapsamında ulaşılan ilgili araştırmalar tarih sırasına göre verilmiştir.

Wuensch ve diğerleri (2009), Amerika Birleşik Devletleri'nde farklı eyaletlerdeki yükseköğretim kurumlarında eğitim gören öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla bir araştırma gerçekleştirmiştir. Nicel desende yürütülen araştırmada, çevrim içi anket yöntemi kullanılmış ve 46 üniversiteden 4.789 öğrenci örnekleme dahil edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin çevrimiçi dersleri, kolaylık ve kendi hızlarında ilerleme olanağı açısından yüz yüze derslerden çok daha üstün olarak değerlendirdiklerini, ancak aynı zamanda diğer birçok özellik açısından daha düşük olarak değerlendirdikleri belirlenmiştir. Çevrimiçi ve yüz yüze eğitim formatlarının her birinin kendine özgü güçlü ve zayıf yönleri olduğu belirtilmiştir.

Aguilera-Hermida (2020), Amerika'daki üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitimle ilgili tutumlarını, davranışlarını ve motivasyon düzeylerini analiz etmiştir. Karma yöntemle yürütülen bu çalışmada, 270 öğrenciye çevrim içi anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde daha düşük düzeyde motivasyon, zaman yönetimi sorunları ve sosyal bağlantı eksikliği yaşadığı ancak bazı öğrencilerin esneklikten dolayı olumlu görüşler bildirdiği tespit edilmiştir. Araştırmada,

katılımcıların çevrimiçi öğrenmeye kıyasla yüz yüze öğrenmeyi tercih ettikleri belirlenmiştir.

Niemi ve Kousa (2020) tarafından, Finlandiya’da yapılan araştırmada uzaktan eğitime ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Veriler, tanımlayıcı istatistikler, küme analizi ve nitel içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, uzaktan eğitimin çok başarılı bir şekilde uygulandığı ancak öğrencilerin ağır iş yükü, yorgunluktan şikayetçi oldukları ve motivasyonlarını kayb ettikleri belirlenmiştir. Öğretmenlerin ise, teknolojik platformları kullanmayı çabuk öğrendikleri ancak bu platform aracılığıyla verilen eğitimde etkileşimin yüz yüze eğitim ile aynı kalitede olmadığı yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Cranfield ve diğerleri (2021) tarafından yapılan Higher Education Students’ Perceptions of Online Learning during COVID-19-A Comparative Study isimli çalışmanın amacı yükseköğretim öğrencilerinin e-öğrenmeye ilişkin görüşlerini belirlemektir. Uluslararası karşılaştırmalı, nicel bir araştırmadır. Güney Afrika, Galler ve Macaristan’daki üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin deneyimleri dört boyut açısından değerlendirilmiştir: (1) evde öğrenme ortamı, (2) katılım, (3) katılım tercihi ve (4) öğrenme becerileri üzerindeki etki. Araştırma, katılımcı üniversitelerdeki öğrencilerin deneyimleri arasında önemli farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. En önemli farklılıklar ‘evde öğrenme ortamı’, ardından ‘katılım’ ve ‘öğrenme becerileri üzerindeki etki’ algısı olarak belirlenmiştir. 'Evde öğrenme ortamındaki' farklılıkların sebebinin, ankete katılan ülkelerin farklı ekonomik ve dijital gelişimlerine bağlı olabileceği belirtilmiştir.

Cramarenco ve diğerleri (2023) tarafından yapılan araştırmada Mart 2020'den Eylül 2022'ye kadar yürütülen (acil uzaktan eğitime odaklanan) çevrimiçi eğitime ilişkin öğrenci algıları üzerine yapılan araştırmaların sistematik bir incelemesi yapılmıştır. Araştırma kapsamında Scopus ve Web of Science (WoS) veri tabanlarını taranarak, olumlu/olumsuz ve nötr öğrenci algılarını ele alan 154 makale incelenmiştir. Araştırma sonucunda, çevrimiçi eğitimin öğrencilerin destekleyici tutumları (dijital teknoloji uygulaması, kendi kendine öğrenme ve esneklik) üzerinde olumlu etkiler yarattığı belirtilmiştir. Ancak araştırma alanının hala yeterince araştırılmadığını ortaya koymuştur. Elde edilen bulgular doğrultusunda özellikle yükseköğretim kurumlarının, yüz yüze öğretimden dijital teknolojilere dayalı çevrimiçi eğitime ani geçiş gibi öngörülemeyen durumlarla baş edebilme kapasitesinin artırılması, bu bağlamda, üniversitelerin mevcut teknolojik altyapılarını gözden geçirerek,

karşılaşılabilecek olağandışı durumlara karşı daha bilinçli ve sistematik biçimde hazırlıklı olmaları gerektiği belirtilmiştir.

Maisano ve diğerleri (2024) tarafından yapılan çalışmanın amacı, pandemi sonrası dönemde uzaktan STEM eğitiminin kritik yönlerini, dört Avrupa üniversitesindeki öğrenci ve öğretim üyelerinin bakış açısıyla incelemektedir. Veriler, dört Avrupa üniversitesinden beş yüzden fazla öğrenci ve yaklaşık iki yüz öğretim üyesinden yapılandırılmış anketler aracılığıyla toplanmıştır. Çalışma, kaynak bulunabilirliği, teknik duyarlılık, eğitim yeterliliği, çevrimiçi değerlendirme geri bildirim ve sosyal dinamiklere odaklanmıştır. Araştırma sonucunda, öğrenci ve öğretim üyelerinin hem değerlendirme geri bildirim hem de öğrenci-öğretim üyesi etkileşimlerinin önemi konusundaki algıları arasında dikkate değer tutarsızlıklar olduğunu ortaya koymaktadır. Öğrenciler zamanında ve ayrıntılı geri bildirim öğrenmeleri için gerekli görürken, öğretim üyeleri buna daha az önem vermiş ve bunun yerine öğrencilerle doğrudan etkileşimlerin önemini vurgulamışlardır. Araştırma ayrıca, cinsiyetler arasında genel bir fikir birliği olduğunu ortaya koymuştur.

Haarala-Muhonen ve diğerleri (2025) tarafından yürütülen araştırmada, üniversite öğrencilerinin tamamen çevrimiçi eğitim sürecine ilişkin deneyimleri incelenmiştir. Öğrenme profillerine ilişkin nicel ölçümleri, algılarına ilişkin nitel bilgilerle birleştirerek öğrencilerin deneyimlerinin kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlamak için karma yöntemli bir yaklaşım seçilmiştir. Araştırma evrenini farklı fakültelerde öğrenim gören 504 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırma sonuçları, tam çevrimiçi eğitim modelinin öğrencilere esneklik ve erişim kolaylığı sağladığını ancak tüm öğrenciler için öğrenme sürecini kolaylaştırmadığını ortaya koymuştur. Ayrıca, daha iyi tasarlanmış ödevlere, öğretmenlerden daha yapıcı geri bildirimlere ve öğrencilerin çalışma pratikleri için daha fazla desteğe acil ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir.

Yapılan yerli ve yabancı araştırmalarda uzaktan eğitim genellikle öğrencilerin memnuniyeti, teknik altyapıya erişimi, motivasyonu ve başarı durumu gibi genel ölçütler üzerinden değerlendirilmiştir. Bu çalışmaların çoğu teorik derslere odaklanmış, uygulamalı derslerin uzaktan eğitimle yürütülmesine dair ayrıntılı değerlendirmeler ise sınırlı kalmıştır. Bu durum, özellikle uygulama temelli mesleki derslerde daha derinlemesine çalışmalara duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır. Bu eksiklikten yola çıkılarak hazırlanan bu tezde, moda tasarımı öğrencilerinin uzaktan eğitimle aldıkları Kalıp Hazırlama Teknikleri dersine ilişkin görüşleri incelenmiş; böylece hem uygulamalı bir ders bazında uzaktan eğitimin değerlendirilmesi sağlanmış hem de literatürdeki boşluğun giderilmesi amaçlanmıştır.

BÖLÜM III

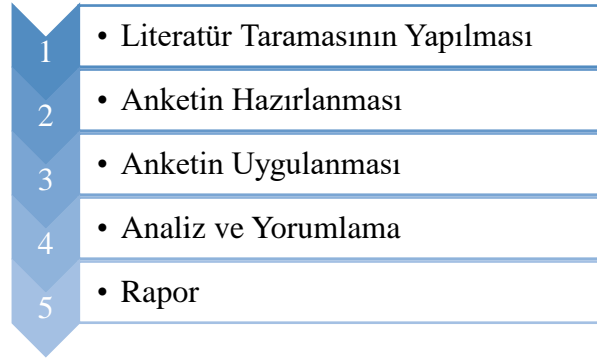
YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları ve verilerin analizi başlıklarına yer verilmiştir.

3.1 Araştırmanın Modeli

Kalıp hazırlama teknikleri dersini uzaktan eğitimle alan moda tasarımı öğrencilerinin görüşlerinin belirlenmesinin amaçlandığı bu araştırma betimsel bir araştırmadır. Betimsel araştırmalar neyin ne olduğunu saptamaya yönelik çalışmalardır. Bu bakımdan betimsel çalışmalar, bilimin betimleme amacına hizmet etmekle birlikte, aynı zamanda sonraki çalışmalar için denence üretmeye yönelik öngörü sağlarlar (Erkuş, 2009: 84). Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anket, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahraman Maraş depreminden sonra kalıp hazırlama teknikleri dersini uzaktan eğitim yoluyla alan öğrencilere gerekli yasal izinler alınarak uygulanmıştır.

Araştırmanın uygulama süreci aşağıda Şekil 1’te gösterilmiştir.

Şekil 1. Araştırmanın uygulama süreci

3.2.Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Devlet üniversitelerinde öğrenim görmekte olan 4 yıllık moda tasarımı bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemine ise olasılığı bilinmeyen örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme ile belirlenen, Ankara Hacı Bayram Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Ege Üniversitesi Moda Tasarımı / Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü kalıp hazırlama /temel kalıp bilgisi/giysi kalıbı tasarımı dersini uzaktan eğitimle alan anketi cevaplamaya gönüllü 84 öğrenci oluşturmaktadır. Amaçlı örnekleme, belli ölçütleri karşılayan veya belli özelliklere sahip olan bir veya daha fazla özel durumlarda çalışılmak istendiğinde tercih edilen bir yaklaşımdır (Büyüköztürk vd., 2014). Araştırmada özellikle aynı sınıf seviyesinde olan öğrenciler, benzer deneyimlere sahip olacağı gerekçesi ile örnekleme dahil edilmiştir. Bu kapsamda, araştırmanın örneklemine 4 yıllık moda tasarımı eğitimi gören 2. sınıf kalıp hazırlama/temel kalıp bilgisi/giysi kalıbı tasarımı dersini uzaktan eğitim yoluyla alan öğrenciler oluşturmaktadır. Tablo 1’de öğrencilerin üniversite ve cinsiyet dağılımlarına yer verilmektedir.

Tablo 1.
Örneklemin Demografik Özellikleri

		Frekans	Yüzde (%)
Üniversite	DEÜ	12	14,3
	Ege Üniversitesi	32	38,1
	Selçuk Üniversitesi	22	26,2
	HBV	18	21,4
Cinsiyet	Kadın	73	86,9
	Erkek	11	13,1

n: 84

Tablo 1 incelendiğinde örneklemin %38,1'inin Ege, %26,2'sinin Selçuk, %21,4'ünün Ankara Hacı Bayram Veli, %14,3'ünün ise Dokuz Eylül Üniversitesi'nde öğrenim gördükleri; %86,9'unun kadın, %13,1'inin ise erkek öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 2'de anket uygulanan üniversitelerin Moda Tasarımı/Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü 2. Sınıf bahar dönemi kalıp hazırlama dersine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 2.
Üniversitelere Göre Kalıp Hazırlama Dersine İlişkin Genel Bilgi

Üniversite	Fakülte	Bölüm	Ders	Haftalık Ders Saati
DEÜ	Güzel Sanatlar Fakültesi	Tekstil ve Moda Tasarımı	Temel Kalıp Bilgisi II	4
EGE	Moda ve Tasarım Yüksekokulu	Moda Tasarımı	Giysi Kalıbı Tasarımı II	3
SELÇUK	Mimarlık ve Tasarım Fakültesi	Moda Tasarımı	Kalıp Hazırlama III	6
HBV	Sanat ve Tasarım Fakültesi	Moda Tasarımı	Kalıp Hazırlama II	6

Tablo 2. incelendiğinde, Moda Tasarımı/Tekstil ve Moda Tasarımı 2. sınıf ikinci dönem kalıp hazırlama dersleri Dokuz Eylül Üniversitesi Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü'nde Temel Kalıp Bilgisi II, Ege Üniversitesi Moda Tasarımı Bölümü'nde Giysi Kalıbı Tasarımı II, Selçuk Üniversitesi Moda Tasarımı Bölümü'nde Kalıp Hazırlama III ve Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Moda Tasarımı Bölümü'nde ise Kalıp hazırlama II adı altında verildiği görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

2023 Kahramanmaraş merkezli yaşanan deprem sonrasında 2022/23 bahar döneminde kalıp hazırlama teknikleri dersini uzaktan eğitim ile alan 2. sınıf moda tasarımı öğrencilerinin görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada, veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anket, belli bir konuda saptanmış hipotezlere ya da sorulara bağlı olarak, bir evren ya da örnekleme oluşturan kaynak kişilere sorular yöneltilmek suretiyle sistemli veri toplama tekniği olarak tanımlanabilir. Anketle veri toplamada araştırmacı kaynak kişilerle yüz yüze değil, hazırladığı soru listesi ile ilişkiye girer. Bu nedenle istenilen bilgileri elde etmek için soru listesinin, herkes tarafından aynı biçimde anlaşılmaya ve amaca uygun olarak cevap vermeye elverişli nitelikte olması gerekmektedir (Balcı, 2005: 140). Bu bilgiler esas itibarıyla yüz yüze görüşerek, posta ile yazılı olarak, telefonla veya internet ortamında sorularak elde edilir. Bu tekniklerin biri veya bir kaçını birlikte de kullanılabilir; yani, aynı araştırmada hem yüz yüze anket yapılır, hem de internet ortamından da yararlanılabilir (Arıkan, 2018: 139-140). Bu araştırmada anket yüz yüze ve çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Toplamda 105 öğrenciye ulaşılmıştır. Bu öğrencilerden 53'üne anket yüz yüze, 52'sine ise çevrimiçi (online) olarak uygulanmıştır. Çevrimiçi olarak anket gönderilen 52 öğrenciden 21'i ankete dönüş yapmamıştır. Yüz yüze uygulanan 53 anketin tamamı geçerli sayılmıştır. Sonuç olarak toplam 84 öğrenciden geçerli veri elde edilmiştir. Veri toplama süreci yaklaşık 4 hafta sürmüş olup, gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara araştırmanın amacı açıklanmış ve gizlilik ilkelerine uygun şekilde veri toplanmıştır.

Araştırma grubunun konuya ilişkin görüş ve beklentilerini belirlemek amacıyla hazırlanan anket, ilgili literatür taraması doğrultusunda geliştirilmiş ve alanında uzman iki kişinin görüşüne başvurularak gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Anket dört bölüm ve 35 sorudan oluşmaktadır. Birinci bölümde anketi cevaplamaya gönüllü öğrencilerin kişisel bilgilerini belirlemeye yönelik 4 soru bulunmaktadır. İkinci bölümde öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik likert tipi 12 soru bulunmaktadır. Üçüncü bölümde öğrencilerin uzaktan eğitim yoluyla alınan kalıp hazırlama teknikleri dersine ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik likert tipi 13, çoktan seçmeli 4 soru yer almaktadır. Anketin ikinci ve üçüncü bölümünde yer alan likert tipi sorular 1= Katılmıyorum, 2= Kararsızım, 3= Katılıyorum şeklinde derecelendirilmiştir. Dördüncü bölümde ise öğrencilerin kalıp hazırlama teknikleri dersini uzaktan eğitimle almalarına ilişkin önerilerini belirlemeye yönelik 2 açık uçlu soru yer almaktadır.

Anketi uygulamaya geçmeden önce 50 kişiye pilot uygulama yapılmıştır. Anket sorularının ölçek güvenilirliğini belirlemek amacıyla Cronbach Alpha (α) test istatistiği sonuçlarına bakılmıştır. Yapılan çalışmada 25 maddeden oluşan anketin α katsayısı 0,735 olarak hesaplanmıştır. 0,70 üzeri olan anketler güvenilir kabul edilmektedir (Erkuş, 2009: 131). Bulunan veriler 0,70 ve üzeri olduğu için yapılan anket güvenilir kabul edilmiştir.

Çalışma, Gazi Üniversitesi Etik Kurulu'nun 14.01.2025 tarihli ve 01 sayılı toplantısında alınan onayla yürütülmüştür (Ek-2).

3.4. Verilerin Analizi

Anketten elde edilen veriler, 2023 bahar döneminde kalıp hazırlama teknikleri dersini uzaktan eğitimle almış moda tasarımı öğrencilerine uygulanan anketlerin analizi sonucu elde edilmiştir. Anketten elde edilen veriler SPSS(Statistical Package for the Social Sciences) programıyla analiz edilmiştir. Araştırma sonucu elde edilen bulguların frekans ve yüzde dağılımları ilgili tablolarda verilmiştir. Öğrencilerin uzaktan eğitime ve kalıp hazırlama teknikleri dersinin uzaktan eğitim yoluyla işlenmesine ilişkin görüşlerinin yer aldığı tablolarda aritmetik ortalama ve standart sapmalarına yer verilmiştir. Anketin dördüncü bölümünde yer alan, öğrencilerin önerilerini belirlemeye yönelik açık uçlu iki sorudan elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Bulgular gerek kendi içerisinde gerekse birbirleriyle ilişkilendirilerek tartışılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde, Moda Tasarımı bölümü 2. sınıf uygulamalı dersi olan kalıp hazırlama teknikleri dersinin uzaktan eğitim ile verilmesine ilişkin öğrenci görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılan araştırma kapsamında 84 öğrenciye uygulanan anket sonucu elde edilen verilerin analizleri alt problemler doğrultusunda sunulmuştur.

4.1. Moda tasarımı öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşlerine dair bulgular

Öğrencilerin uzaktan eğitimle aldıkları kalıp hazırlama teknikleri dersinde, dersi takip edebilmek amacıyla kullandıkları araçlarla ilgili bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3.
Örneklemin Ders Takibinde Kullandığı Araçlar

	N	Yüzde (%)	
Ders takip araçları	Telefon	23	27,4
	Tablet	4	4,7
	Bilgisayar	57	67,8

Örneklemin uzaktan eğitim sürecinde ders takibinde kullandığı araçların yer aldığı Tablo 3 incelendiğinde, %67,8'inin bilgisayar, %27,4'ünün telefon, %4,7'sinin tablet kullandığı görülmektedir. Öğrencilerin uzaktan eğitimde dersleri en çok bilgisayar ile takip ettikleri söylenebilir.

Öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerine Tablo 4.2’de yer verilmiştir.

Tablo 4.
Öğrencilerin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri

Sorular	Cevaplar	f	%	\bar{X}	SS
Uzaktan eğitimle öğrenme yüz yüze eğitimle öğrenmeden daha etkilidir.	Katılmıyorum	59	70,2	1,46	0,767
	Kararsızım	11	13,1		
	Katılıyorum	14	16,7		
Öğretim elemanının dersi uzaktan eğitim yöntemiyle işleyiş performansından memnunum.	Katılmıyorum	24	28,6	2,19	0,856
	Kararsızım	20	23,8		
	Katılıyorum	40	47,6		
Uzaktan eğitim ile fırsat eşitliği sağlanır.	Katılmıyorum	34	40,5	1,95	0,876
	Kararsızım	20	23,8		
	Katılıyorum	30	35,7		
Uzaktan eğitimde, yüz yüze eğitime kıyasla derslere zamanında katılma konusundaki hassasiyet daha düşük oluyor.	Katılmıyorum	15	17,9	2,46	0,783
	Kararsızım	15	17,9		
	Katılıyorum	54	64,3		
Uzaktan eğitimde zaman ve mekân sınırlamasının olmaması eğitimin sürekliliğini sağlar.	Katılmıyorum	22	26,2	2,27	0,855
	Kararsızım	17	20,2		
	Katılıyorum	45	53,6		
Uzaktan eğitim hiç ilgimi çekmiyor.	Katılmıyorum	24	28,6	2,19	0,856
	Kararsızım	20	23,8		
	Katılıyorum	40	47,6		
Uzaktan eğitimle öğrenme sosyal izolasyona neden olmaktadır.	Katılmıyorum	11	13,1	2,47	0,719
	Kararsızım	22	26,2		
	Katılıyorum	51	60,7		
Uzaktan eğitim işitsel, görsel tasarımlar ve teknolojiler yoluyla etkili öğrenme sağlar.	Katılmıyorum	29	34,5	2,04	0,862
	Kararsızım	22	26,2		
	Katılıyorum	33	39,3		
Uzaktan eğitimde teknik donanım ve altyapı problemlerinden dolayı derslerde aksamalar oldu.	Katılmıyorum	18	21,4	2,48	0,828
	Kararsızım	7	8,30		
	Katılıyorum	59	70,2		
Uzaktan eğitimde kullanılan materyallerin yetersiz kaldığını düşünüyorum.	Katılmıyorum	16	19,0	2,38	0,790
	Kararsızım	20	23,8		
	Katılıyorum	48	57,1		
Uzaktan eğitim sürecindeki değerlendirmenin yüz yüze eğitime göre güvenilirlik açısından yetersiz buluyorum.	Katılmıyorum	19	22,6	2,36	0,832
	Kararsızım	15	17,9		
	Katılıyorum	50	59,5		
Yüz yüze eğitimde öğrenme daha kalıcı olmaktadır.	Katılmıyorum	10	11,9	2,60	0,694
	Kararsızım	13	15,5		
	Katılıyorum	61	72,6		

n: 84

Tablo 4'e göre, "Uzaktan eğitimle öğrenme yüz yüze eğitimle öğrenmeden daha etkilidir." maddesine öğrencilerin %70,2'si "katılmıyorum" cevabını vermiştir. Bu durum katılımcıların büyük çoğunluğunun (\bar{X} : 1,46) uzaktan eğitimin, yüz yüze eğitim kadar etkili bulunmadığını göstermektedir.

"Öğretim elemanının dersi uzaktan eğitim yöntemiyle işleyiş performansından memnunuz." maddesine öğrenciler %47,6'sının "katılıyorum" şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Ancak öğrencilerin %28,6'sının ise "katılmıyorum" seçeneğine yönelmeleri dikkat çekmektedir. Elde edilen bulgu (\bar{X} : 2,19) öğrencilerin öğretim elemanının performansında memnun olduklarını göstermektedir.

"Uzaktan eğitim ile fırsat eşitliği sağlanır." maddesine öğrencilerin %40,5'lik oranla "katılmıyorum" seçeneğinde yığılma gösterdikleri görülmektedir. Bu sonuç (\bar{X} :1,95), öğrencilerin uzaktan eğitimin fırsat eşitliği sağlamadığını düşündüklerini göstermektedir.

"Uzaktan eğitimde, yüz yüze eğitime kıyasla derslere zamanında katılma konusundaki hassasiyet daha düşük oluyor." maddesine öğrencilerin %64,3'ünün "katılıyorum" şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu sonuç, öğrencilerin büyük çoğunluğunun (\bar{X} : 2,46) derslere zamanında katılım konusunda sorun yaşadığı şeklinde yorumlanmaktadır.

"Uzaktan eğitimde zaman ve mekân sınırlamasının olmaması eğitimin sürekliliğini sağlar." maddesine öğrencilerin %53,6'ü "katılıyorum" cevabını vermiştir. Bu durum katılımcıların (\bar{X} : 2,27) uzaktan eğitimin zaman ve mekân bağımsızlığının eğitim sürecini daha sürdürülebilir hale getirdiğini düşündüğünü göstermektedir.

"Uzaktan eğitim hiç ilgimi çekmiyor." maddesine öğrencilerin %47,6'sının "katılıyorum", %27,6'sının ise "katılmıyorum" cevabını verdikleri Tablo 4,2'de görülmektedir. Aritmetik ortalamanın 2,19 olarak hesaplandığı bu görüşte öğrencilerin uzaktan eğitime tamamen olumsuz bakmadıkları görülmektedir.

"Uzaktan eğitimle öğrenme sosyal izolasyona neden olmaktadır." maddesine öğrencilerin %60,7'sinin "katılıyorum" şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu sonuç, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (\bar{X} : 2,47) uzaktan eğitimin kendilerini sosyal etkileşimden yoksun bıraktığını düşündükleri şeklinde yorumlanmaktadır.

"Uzaktan eğitim işitsel, görsel tasarımlar ve teknolojiler yoluyla etkili öğrenme sağlar." maddesine öğrencilerin %39,3'ünün "katılıyorum" %34,5'inin ise "katılmıyorum" cevabını verdikleri Tablo 4.2'de görülmektedir. Bu maddede her iki görüşün birbirine yakın olduğu (\bar{X} : 2,04) görülmektedir.

“Uzaktan eğitimde teknik donanım ve altyapı problemlerinden dolayı derslerde aksamalar oldu.” maddesine öğrencilerin %70,2’sinin "katılıyorum" şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bu sonuç öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun teknik donanım ve altyapı konularında sorun yaşadıklarını göstermektedir.

“Uzaktan eğitimde kullanılan materyallerin yetersiz kaldığını düşünüyorum.” maddesine %57,1’lik bir oranla öğrenciler "katılıyorum" cevabını vermiştir. Bu sonuçtan (\bar{X} : 2,38) katılımcıların materyallerin yetersiz olduğunu düşündüğü anlaşılmaktadır.

“Uzaktan eğitim sürecindeki değerlendirmenin yüz yüze eğitime göre güvenilirlik açısından yetersiz buluyorum.” maddesine öğrencilerin %59,5’inin "katılıyorum" şeklinde görüş bildirdiği görülmektedir. Bu sonuç, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (\bar{X} : 2,36) uzaktan eğitimde yapılan değerlendirmenin güvenilirliğine dair kaygıların olduğunu göstermektedir.

“Yüz yüze eğitimde öğrenme daha kalıcı olmaktadır.” maddesine öğrencilerin %72,6’sı "katılıyorum" şeklinde yanıt vermiştir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (\bar{X} : 2,60) yüz yüze eğitimde öğrenmenin daha kalıcı olduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır.

Bulgular genel olarak incelendiğinde, öğrencilerin büyük çoğunluğu uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime kıyasla daha az etkili olduğunu düşünmekte, özellikle öğrenmenin kalıcılığı, , teknik altyapı ve materyal yetersizliği gibi konularda olumsuz görüşler bildirmektedir. Öğrenciler, uzaktan eğitimde zaman ve mekân bağımsızlığının avantaj sağladığını kabul etmekle birlikte, derslere zamanında katılımı azalma, sosyal izolasyon ve değerlendirme güvenilirliği gibi önemli sorunlara da dikkat çekmektedir. Ayrıca, fırsat eşitliği konusunda da uzaktan eğitimin yetersiz olduğu görüşü öne çıkmaktadır. Bu bulgular, öğrencilerin uzaktan eğitime tamamen olumsuz bakmadığını ancak sistemin geliştirilmesine yönelik beklentide oldukları görüşünü ortaya koymaktadır.

4.2. Moda tasarımı öğrencilerinin uzaktan eğitim yoluyla alınan kalıp hazırlama teknikleri dersine ilişkin görüşlerine dair bulgular

Öğrencilerin uzaktan eğitim yoluyla alınan kalıp hazırlama teknikleri dersine ilişkin görüşlerine Tablo 5’te yer verilmiştir.

Tablo 5.
Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Yoluyla Alınan Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersine İlişkin Görüşleri

Sorular	Cevaplar	f	%	\bar{X}	SS
Kalıp hazırlama teknikleri dersini uzaktan eğitimle almaktan memnunum.	Katılmıyorum	31	36,9	1,95	0,834
	Kararsızım	26	31,0		
	Katılıyorum	27	32,1		
Kalıp hazırlama teknikleri dersini uzaktan eğitim yoluyla almak, öğrenme sürecimi daha etkili hale getirdi.	Katılmıyorum	41	48,8	1,80	0,870
	Kararsızım	18	21,4		
	Katılıyorum	25	29,8		
Uzaktan eğitimle kalıp hazırlama teknikleri dersinin öğrenmesinde farklı öğretim, yöntem ve materyallere ihtiyaç vardır.	Katılmıyorum	5	6,0	2,71	0,571
	Kararsızım	14	16,7		
	Katılıyorum	65	77,4		
Uzaktan eğitimle verilen kalıp hazırlama dersinde, öğretim elemanın online eğitim sürecine hâkim ve yeterli donanımına sahip olması gerekmektedir.	Katılmıyorum	3	3,6	2,85	0,442
	Kararsızım	6	7,1		
	Katılıyorum	75	89,3		
Ders süresinin kısa olmasından dolayı çizimlerin tamamlanması konusunda problem yaşıyorum.	Katılmıyorum	22	26,2	2,23	0,844
	Kararsızım	20	23,8		
	Katılıyorum	42	50,0		
Uzaktan eğitim sürecinde verilen kalıp hazırlama teknikleri dersine yönelik motivasyonumu korumakta zorlanıyorum.	Katılmıyorum	18	21,4	2,39	0,821
	Kararsızım	15	17,9		
	Katılıyorum	51	60,7		
Kalıp hazırlama teknikleri dersindeki teknik bilgi becerilerin internet ortamında anında müdahale imkanının olmamasından dolayı anlamakta güçlük çekiyorum.	Katılmıyorum	14	16,7	2,45	0,766
	Kararsızım	18	21,4		
	Katılıyorum	52	61,9		
Uzaktan eğitim süreci kalıp hazırlama teknikleri dersini ev ortamında heyecanlanmadan rahat ders işleme imkânı sunuyor.	Katılmıyorum	25	29,8	2,26	0,893
	Kararsızım	12	14,3		
	Katılıyorum	47	56,0		
Uzaktan eğitimi zaman kaybının olmaması ve mekân kolaylığı açısından avantajlı buluyorum.	Katılmıyorum	17	20,2	2,46	0,813
	Kararsızım	11	13,1		
	Katılıyorum	56	66,7		
Uzaktan eğitimi, dersi dijital ortamda kaydederek ihtiyaç halinde tekrar izleme fırsatını sağlaması kalıp hazırlama teknikleri dersi açısından avantajlı buluyorum.	Katılmıyorum	9	10,7	2,67	0,661
	Kararsızım	9	10,7		
	Katılıyorum	66	78,6		
Ders esnasında takıldığım yerleri sormakta zorlanmam, öğrenme sürecimi olumsuz etkileyen bir dezavantajdır.	Katılmıyorum	13	15,5	2,50	0,752
	Kararsızım	16	19,0		
	Katılıyorum	55	65,5		
Uzaktan eğitim sürecinde alınan kalıp hazırlama teknikleri dersinin verimli geçtiğini düşünmüyorum.	Katılmıyorum	25	29,8	2,14	0,852
	Kararsızım	22	26,2		
	Katılıyorum	37	44,0		
Deprem sonrası uzaktan eğitimle aldığım kalıp hazırlama teknikleri dersinde, yüz yüze eğitime geçince öğrenme eksiklerimi daha net fark ediyorum.	Katılmıyorum	14	16,7	2,48	0,768
	Kararsızım	15	17,9		
	Katılıyorum	55	65,5		

n: 84

Tablo 5'e göre, "Kalıp hazırlama teknikleri dersini uzaktan eğitimle almaktan memnunum." maddesine öğrencilerin %36,9'unun "Katılmıyorum" cevabını vermiştir. Bu durum öğrencilerin önemli bir kısmının (\bar{X} : 1,95) uzaktan eğitimle bu dersi almak konusunda memnun olmadıklarını göstermektedir.

"Kalıp hazırlama teknikleri dersini uzaktan eğitim yoluyla almak, öğrenme sürecimi daha etkili hale getirdi." maddesine öğrencilerin %48,8'i "Katılmıyorum" cevabını vermiştir. Bu durum öğrencilerin büyük bir kısmının (\bar{X} : 1,80) uzaktan eğitimin öğrenme sürecine etkisini olumlu görmediklerini göstermektedir.

"Uzaktan eğitimle kalıp hazırlama teknikleri dersinin öğrenmesinde farklı öğretim, yöntem ve materyallere ihtiyaç vardır." maddesine öğrencilerin %77,4'ü "Katılıyorum" cevabını vermiştir. Bu sonuca göre, öğrencilerin büyük bir kısmının (\bar{X} : 2,71) uzaktan eğitimde öğrenme sürecini destekleyecek farklı öğretim yöntemleri ve materyallere ihtiyaç duyulduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır.

"Uzaktan eğitimle verilen kalıp hazırlama dersinde, öğretim elemanının online eğitim sürecine hakim ve yeterli donanıma sahip olması gerekmektedir." maddesine öğrencilerin %89,3'ü "Katılıyorum" cevabını vermiştir. Bu, öğrencilerin büyük çoğunluğunun (\bar{X} : 2,85) uzaktan eğitimde öğretmenlerin yeterli donanıma sahip olmalarını önemli gördüklerini göstermektedir.

"Ders süresinin kısa olmasından dolayı çizimlerin tamamlanması konusunda problem yaşıyorum." maddesine öğrencilerin %50,0'si "Katılıyorum" cevabını vermiştir. Bu, öğrencilerin önemli bir kısmının (\bar{X} : 2,23) ders süresinin kısa olması nedeniyle çizimlerini tamamlamada zorluk yaşadıklarını düşündüklerini göstermektedir.

"Uzaktan eğitim sürecinde verilen kalıp hazırlama teknikleri dersine yönelik motivasyonumu korumakta zorlanıyorum." maddesine öğrencilerin %60,7'si "Katılıyorum" şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu, öğrencilerin çoğunluğunun (\bar{X} : 2,39) uzaktan eğitim sürecinde motivasyonlarını korumakta zorlandıklarını göstermektedir.

"Kalıp hazırlama teknikleri dersindeki teknik bilgi becerilerin internet ortamında anında müdahale imkanının olmamasından dolayı anlamakta güçlük çekiyorum." maddesine öğrencilerin %61,9'unun "Katılıyorum" katılıyorum şeklinde görüş bildirmesi, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (\bar{X} : 2,45) dersi anlamakta zorluk çektiklerini göstermektedir.

"Uzaktan eğitim süreci kalıp hazırlama teknikleri dersini ev ortamında heyecanlanmadan rahat ders işleme imkanı sunuyor." maddesine öğrencilerin %56,0'sı "Katılıyorum" cevabını

vermiştir. Bu, öğrencilerin (\bar{X} : 2,26) uzaktan eğitim sürecinin ev ortamında ders işleme konusunda daha rahat bir ortam sunduğunu düşündüklerini göstermektedir.

"Uzaktan eğitimi zaman kaybının olmaması ve mekan kolaylığı açısından avantajlı buluyorum." maddesine öğrencilerin %66,7'si "Katılıyorum" cevabını vermiştir. Bu, öğrencilerin büyük bir kısmının (\bar{X} : 2,46) uzaktan eğitimi zaman kaybı ve mekan kolaylığı açısından avantajlı bulduklarını düşündüklerini göstermektedir.

"Uzaktan eğitimi, dersi dijital ortamda kaydederek ihtiyaç halinde tekrar izleme fırsatını sağlaması kalıp hazırlama teknikleri dersi açısından avantajlı buluyorum." maddesine öğrencilerin %78,6'sı "Katılıyorum" cevabını vermiştir. Bu, öğrencilerin büyük bir kısmının (\bar{X} : 2,67) uzaktan eğitimin dijital ortamda kaydedilip tekrar izlenebilmesi fırsatını avantajlı bulduklarını düşündüklerini göstermektedir.

"Ders esnasında takıldığım yerleri sormakta zorlanmam, öğrenme sürecimi olumsuz etkileyen bir dezavantajdır." maddesine öğrencilerin %65,5'i "Katılıyorum" cevabını vermiştir. Bu, öğrencilerin önemli bir kısmının (\bar{X} : 2,50) ders sırasında takıldıkları noktaları sorabilmenin zorluklarının öğrenme sürecini olumsuz etkilediğini düşündüklerini göstermektedir.

"Uzaktan eğitim sürecinde alınan kalıp hazırlama teknikleri dersinin verimli geçtiğini düşünmüyorum." maddesine öğrencilerin %44,0'ü "Katılıyorum" cevabını verirken, %29,8'i "Katılmıyorum" şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu sonuç, öğrencilerin ders esnasında soru sormada zorlanmalarına ve motivasyonlarını korumada zorluk yaşamalarına rağmen dersin verimli geçtiğini düşünenlerin sayısının azımsanamayacak oranda (\bar{X} : 2,14) olduğunu göstermektedir.

"Deprem sonrası uzaktan eğitimle aldığım kalıp hazırlama teknikleri dersinde, yüz yüze eğitime geçince öğrenme eksiklerimi daha net fark ediyorum." maddesine öğrencilerin %65,5'i "Katılıyorum" cevabını vermiştir. Bu, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (\bar{X} : 2,48) uzaktan eğitimdeki öğrenme eksikliklerini yüz yüze eğitimle daha net fark ettiklerini düşündüklerini göstermektedir.

Sonuç olarak, öğrenciler kalıp hazırlama teknikleri dersinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesinden genel olarak memnun olmadıklarını, bu yöntemle öğrenme sürecinin yeterince etkili olmadığını belirtmişlerdir. Teknik bilgi ve beceri gerektiren bu derste, farklı öğretim yöntemleri ve materyallere duyulan ihtiyaç dikkat çekmektedir. Öğrenciler, ders sırasında anında müdahale edilememesini, motivasyon eksikliğini ve süre kısıtlaması

nedeniyle yaşanan çizim sorunlarını öğrenmeyi olumsuz etkileyen faktörler olarak değerlendirmiştir. Buna karşılık, dersin dijital ortamda kayıt altına alınarak tekrar izlenebilmesi, mekân ve zaman açısından esneklik sunması gibi avantajlar da vurgulanmıştır.

Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde kalıp hazırlama teknikleri dersinde tercih ettikleri değerlendirme yöntemlerinin yer aldığı bulgular Tablo 6'de yer almaktadır.

Tablo 6.
Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinde Tercih Ettikleri Değerlendirme Yöntemleri

Değerlendirme Yöntemleri	f	%
Ürün dosyası değerlendirme	44	52,4
Canlı sınav (online)	17	20,2
Sınıf ortamında klasik değerlendirme	16	19,1
Diğer	7	8,3

n: 84

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin %52,4'ünün "Ürün dosyası değerlendirme", %20,2'sinin canlı sınav (online), %19,1'inin ise "Sınıf ortamında klasik değerlendirme"yi tercih ettikleri görülmektedir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun ürün dosyası değerlendirilmesini tercih ettikleri anlaşılmaktadır.

4.3. Moda tasarımı öğrencilerinin uzaktan eğitimle kalıp hazırlama teknikleri dersinin alınmasına ilişkin yaşadıkları sorunlara dair bulgular

Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde en çok karşılaştıkları teknik problemlerin yer aldığı bulgular Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7.

Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde En Çok Karşılaştıkları Teknik Problemler

	f	%
Dersin elektrik ya da internet bağlantısı yüzünden kesintiye uğraması	24	28,6
Ses iletiminin net olmayışı	6	7,1
İnternetin yetmemesi	19	22,6
Ekipman eksikliği (bilgisayar vb.)	8	9,5
Sorun yaşamadım	27	32,1

n: 84

Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları teknik problemlere ilişkin bulguların yer aldığı Tablo 7 incelendiğinde, %28,6'sının dersin elektrik ya da internet bağlantısı yüzünden kesintiye uğraması, %22,6'sının internetin yetmemesi konusunda sorun yaşadıkları, %32,1'inin ise herhangi bir sorun yaşamadıklarını belirttikleri görülmektedir. Ekipman eksikliği (Bilgisayar vb.) konusunda sorun yaşayanların ise %9,5 oranında olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin çoğunluğunun uzaktan eğitim sürecinde teknik sorun yaşamadıkları, yaşayanların ise en çok dersin elektrik ya da internet bağlantısı yüzünden kesintiye uğraması ve internetin yetmemesi konularında sorun yaşadıkları Tablo 8'de görülmektedir.

Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde en çok karşılaştıkları kişisel sorunların yer aldığı bulgular Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8.

Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde En Çok Yaşadıkları Kişisel Sorunlar

	f	%
Aile ortamındaki bir durum nedeniyle derse ara verilmesi	10	11,9
Dersin öğretim elemanı ile iletişim etkinliklerinin yavaş olması	15	17,8
Sosyal izolasyon ve motivasyon düşüklüğü	30	35,7
Derslere vaktinde katılamama	6	7,1
Sorun yaşamadım	23	27,4

n: 84

Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları kişisel problemlere ilişkin bulguların yer aldığı Tablo 8 incelendiğinde, %35,7'sinin sosyal izolasyon ve motivasyon düşüklüğü,

%17,8'inin dersin öğretim elemanı ile iletişim etkinliklerinin yavaş olması konularında sorun yaşadıkları görülmektedir. Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde en çok karşılaştıkları kişisel sorunun sosyal izolasyon ve motivasyon düşüklüğü olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde kalıp hazırlama teknikleri dersinin uygulaması aşamasında zorlandığı durumların yer aldığı bulgular Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9.
Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uygulama Aşamasında Zorlandığı Durumlar

	f	%
Sorulara anında yanıt alamama	5	5,9
Yüz yüze uygulamalarda alınabilecek ayrıntılı yönlendirmelerin olmaması	44	52,4
Yeterli süre ayıramama, ders programına uyum sağlayamama	9	10,7
Ders için sağlanan kaynak ve videoların uygulama açısından yetersiz olması	6	7,1
Uygulama sırasında dikkat dağınıklığı veya motivasyon eksikliği	17	20,2
Görüş bildirmeyenler	3	3,6

n: 84

Öğrencilerin %52,4'ünün yüz yüze uygulamalarda alınabilecek ayrıntılı yönlendirmelerin olmaması ve %20,2'sinin uygulama sırasında dikkat dağınıklığı veya motivasyon eksikliği konularında zorlandığı Tablo 9'da görülmektedir.

Tablo 10.
Uzaktan Eğitimde Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Daha Etkili Olabilmesine Yönelik Öğrenci Önerileri

Öneriler	f
Öğretim elemanının teknik konularda kendini geliştirmesi	8
Video kayıtlarına uzun süreli erişim sağlanmalı	16
Canlı ders saatlerinin daha uzun olması	13
Daha fazla görsel materyal/video içerik kullanılmalı	32
Üniversite tarafından ücretsiz internet sağlanmalı	4
Hibrit model önerisi	6
Proje/ürün dosyası değerlendirilmeli	6

Tablo 10 incelendiğinde, öğrencilerin sırasıyla en fazla daha çok görsel materyal/video içerik kullanılması, video kayıtlarına uzun süreli erişim sağlanması, canlı ders saatlerinin daha uzun olması, öğretim elemanlarının teknik konularda kendilerini geliştirmesi, hibrit eğitim modeli kullanılması, değerlendirme sürecinde proje/ürün dosyası değerlendirmenin

tercih edilmesi ve üniversite tarafından ücretsiz internet sağlanması konularında önerilerde buldukları görülmektedir.

Uygulamalı meslek derslerinin uzaktan eğitim yoluyla öğretilmesinde öğrenci dikkatini çekecek, öğrenci etkileşimini artıracak yöntem ve teknolojilerle aktarılması, uzaktan eğitimle verilen uygulamalı derslere yönelik benzetim programlarının sayısının artırılması, uzaktan eğitim platformlarının altyapı sorunlarının giderilerek gerekli altyapı güçlendirmelerini sağlamaları, öğretim modüllerinin sunumunda güncel teknolojik bilgi ve gelişmelere daha fazla yer verilmesi, e-kitap ve öğrenme modüllerinin revize edilmesi gerekmektedir (Akbel, Beşaltı, 2021). Araştırma sonuçlarına bakıldığında da öğrencilerin derslerde daha fazla görsel materyal/video içeriklerinin olması, video kayıtlarına uzun süreli erişim sağlanması, canlı uygulama saatlerinin uzun olması ve üniversite tarafından ücretsiz internet sağlanması gerektiği konularında öneriler getirdikleri Tablo 10'da görülmektedir.

Özellikle uygulamalı derslerde öğrenmenin gerçekleşebilmesi için uygulamaların görselleştirilmesi ve anlaşılır hale getirilmesi açısından görsel materyal ve video içeriklerinin önemsendiğini göstermektedir. Kalıp hazırlama teknikleri gibi uygulamaya dayalı derslerde, öğrenme sadece bilginin aktarımıyla değil, aynı zamanda gözlem ve uygulamayla şekillenmektedir. Bu nedenle, öğrencilerin dersin daha etkili hale gelmesi için sundukları öneriler ve paylaştıkları deneyimler, eğitim tasarımında dikkate alınması gereken önemli ipuçları sunmaktadır.

Araştırmada, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun video kayıtlarına uzun süreli erişim sağlanması konusunda öneride buldukları görülmektedir. Öğrencilerin anlamakta güçlük çektiği konuları yeniden izleyerek pekiştirmelerine veya eksiklik hissettikleri konuları yeniden gözden geçirebilmelerine olanak sağlaması ve derse eşzamanlı olarak katılamayan öğrencilerin öğrenme kayıplarını telafi edebilmesi açısından, ders kayıtlarının uzun süreli erişim sağlanması kalıcı ve etkili öğrenme açısından önemli bir katkı sağlamaktadır.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar ve araştırma sonuçlarına yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada örneklemin uzaktan eğitim yöntemiyle katıldıkları kalıp hazırlama teknikleri derslerine ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara yönelik sonuçlar alt problemler doğrultusunda aşağıda sunulmuştur.

5.1.1. Moda Tasarımı Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Görüşlerine Yönelik Sonuçlar

Araştırmada öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun uzaktan eğitim ile verilen kalıp hazırlama dersini bilgisayar aracılığıyla takip ettikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri incelendiğinde ise;

- Uzaktan eğitimi yüz yüze eğitimden daha az etkili buldukları,
- Fırsat eşitliliği sağlamadığı,
- Derslere zamanında katılma hassasiyetinin düşük olduğu,
- Uzaktan eğitimin ilgilerini çekmediği,
- Sosyal izolasyon yaşadıkları,

- Uzaktan eğitimde teknik donanım ve altyapı problemlerinden dolayı derslerde aksamalar olduğu,
- Uzaktan eğitimde kullanılan materyallerin yetersiz olduğu,
- Uzaktan eğitim sürecindeki değerlendirmenin yüz yüze eğitime göre güvenilirlik açısından yetersiz olduğu,
- Ancak, bu olumsuzlukların yanında, zaman ve mekan sınırlamasının olmamasının eğitimin sürekliliğini sağladığını düşündükleri belirlemiştir.

Araştırmada, öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri incelendiğinde uzaktan eğitimin yüz yüze öğrenmeden daha az etkili olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Baczek vd., (2021); Karadağ ve Yücel, (2020); Niemi ve Kousa, (2020); TEDMEM (2020) araştırmalarında, teknolojik alt yapı ne kadar gelişirse gelişsin, yüz yüze öğrenme deneyiminin çevrimiçi ortamla ölçülemeyeceğini belirtmişlerdir. Ancak bazı durumlarda destek olabileceği ifade edilmiştir.

Araştırma sonucunda öğrencilerin, uzaktan eğitimde kullanılan materyallerin yetersiz kaldığı ifade ettikleri belirlenmiştir. Uzaktan eğitim sisteminin teorik dersler için kullanışlı ve yeterli olduğu anlaşılmaktadır. Fakat ders programlarının bir kısmı uygulamalı olan bölümlerde ise uzaktan eğitim modelinin uygulanmasında zorluklar yaşanabilmektedir (Kahraman,2020). Moda tasarımı, hem teorik hem de uygulamalı yönü güçlü bir disiplin olması nedeniyle eğitiminde özel bir yaklaşım gerektirir. Moda tasarımı eğitiminde uzaktan eğitim uygulamaları, özellikle kalıp hazırlama gibi somut beceri gerektiren alanlarda, sınırlı etkileşim ve fiziksel deneyim eksikliği nedeniyle verimliliğini kaybedebilmektedir.

Araştırmada elde edilen bir başka sonuç ise derslere zamanında katılma hassasiyetinin düşük olduğu ve uzaktan eğitimin ilgilerini çekmediği yönündedir. Araştırma sonucuyla paralellik bir araştırmada, uzaktan eğitimin en büyük problemlerinden biri sınıf ortamının oluşmaması sebebiyle öğrencilerin motivasyon düşüklüğü yaşadıkları belirlenmiştir. Diğer bir dezavantajı ise öz disipline sahip olmayan öğrencilerin dersin tekrarının izlenebilirliğinin olması sebebiyle derslere katılım konusunda problem yaşamaları ve adapte olamamalarıdır (Bükülmez, Göksu, Bükülmez, 2024). Konuya yönelik yapılan diğer araştırmalarda bu araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir. Akbel ve Beşaltı (2021) araştırmalarında benzer sonuçlar elde etmişlerdir. Öğrencilerin uzaktan eğitim memnuniyetlerinin düşük olduğunu, Koca ve Polat (2021) ise araştırmalarında moda tasarımı öğrencilerinin eğitimlerini uzaktan eğitim yoluyla tamamlamak istemediklerini belirlemiştir.

Araştırmada, öğrencilerin uzaktan eğitim sürecindeki değerlendirmenin yüz yüze eğitime göre güvenilirlik açısından yetersiz olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Aksoy, Bozkurt ve Kurşun'un araştırmalarında da (2021), uzaktan eğitimde ölçme değerlendirme süreciyle ilgili öğrencilerde sınav güvenliğinin sağlanamaması yönünde algı ortaya çıktığı görülmektedir. Araştırma sonuçları bu yönüyle paralellik göstermektedir.

5.1.2. Moda Tasarımı Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Yoluyla Alınan Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersine İlişkin Görüşlerine Yönelik Sonuçlar

Öğrencilerin uzaktan eğitim yoluyla alınan kalıp hazırlama teknikleri dersine ilişkin görüşleri incelendiğinde;

- Öğrencilerin çoğunluğu kalıp hazırlama dersini uzaktan almaktan memnun olmadıkları,
- Uzaktan eğitimle kalıp hazırlama teknikleri dersinin öğrenmesinde farklı öğretim, yöntem ve materyallere ihtiyaç duyulduğu,
- Öğretim elemanın online eğitim sürecine hâkim ve yeterli donanıma sahip olması gerektiği,
- Ders süresinin kısa olmasından dolayı çizimlerin tamamlanması konusunda problem yaşadıkları,
- Motivasyon eksikliği yaşadıkları,
- Dönüt almada zorluk yaşadıkları,
- Soru sormada zorlandıkları,
- Özellikle, öğrenme eksikliklerinin olduğunu, yüz yüze eğitime geçtiklerinde daha iyi anladıkları,
- Uzaktan eğitim sürecinde alınan kalıp hazırlama teknikleri dersinin verimli geçtiğini düşünmedikleri,
- Ancak, uzaktan eğitim süreci kalıp hazırlama teknikleri dersini ev ortamında heyecanlanmadan rahat ders işleme imkânı sunması,
- Dersi dijital ortamda tekrar izleme imkanının olması bakımından avantaj olarak değerlendirdikleri görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun kalıp hazırlama teknikleri dersini uzaktan eğitimle almaktan memnun olmadıkları, yüz yüze alınan kalıp hazırlama teknikleri dersinin daha etkili olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Akbel ve Beşaltı'nın araştırmalarında da uygulamalı dersleri uzaktan eğitimle öğrenmelerinin zor olduğu yüz yüze eğitimin meslek öğrenmelerinde daha etkili olduğu tespit edilmiştir. Koca ve Polat'ın (2021) araştırmalarında, öğrencilerin uygulamalı dersler için yüz yüze eğitim yapılması görüşünde oldukları belirlenmiştir. Ünver'in (2024) çalışmasında, öğrencilerin uygulamalı eğitimlerin sürdürülebilirliğinin yüz yüze sağlanabileceğini düşündükleri belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarının, bu yönüyle diğer araştırmalar ile paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır.

Yapılan araştırmada, öğrencilerin uzaktan eğitimle kalıp hazırlama teknikleri dersinin öğrenmesinde farklı öğretim, yöntem ve materyallere ihtiyaç duyulduğunu belirttikleri görülmektedir. Araştırma sonucunda da farklı materyallere duyulan ihtiyaç açıkça görülmektedir. Özellikle uygulamalı eğitim verilen bölümlerde görsel/video materyallerin önemi çok daha büyüktür.

Araştırmada, öğrenciler, öğretim elemanlarının online eğitim sürecine hâkim ve yeterli donanıma sahip olması gerektiği belirttikleri görülmektedir. Bu bağlamda, öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde etkin, verimli ve sürdürülebilir bir öğretim gerçekleştirebilmeleri için teknoloji kullanımına yönelik sistematik bir eğitim sürecinden geçmeleri gerekmektedir.

Öğrencilerin ders süresinin kısa olmasından dolayı çizimlerin tamamlanması konusunda problem yaşamaları araştırmada elde edilen sonuçlardan biridir. Benzer, Benzer ve Çalışıcı (2022) tarafından yapılan çalışmada da benzer bir sonuç elde edildiği, ders sürelerinin kısalığı ve uygulama yapamamanın öğrenciler tarafından uzaktan eğitimin dezavantajı olarak belirtildiği görülmektedir.

Öğrencilerin, uzaktan eğitim sürecinde verilen kalıp hazırlama teknikleri dersine yönelik motivasyonlarını korumakta zorluk çektikleri araştırma sonuçları arasında yer almaktadır. Kaya (2020) araştırmasında uzaktan eğitimde öğrencilerin öğrenme motivasyonunun eksik olduğunu, Koca ve Polat (2021) sınıf ortamında olmadıkları için öğrencilerin derse konsantre olmakta zorlandıklarını, Özdoğan ve Berkant (2020) öğrencilerin dikkatin dağılması ve odaklanma sorunları olduğunu, Gömleksiz ve Pullu (2020) araştırmalarında öğrencilerin odaklanmada zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Vicari ve Silveira, (2006: akt. Gömleksiz ve Pulu, 2020) çalışmalarında öğrencilerin uzaktan eğitimdeki başarılarının

kendilerini motive etmelerine bağlı olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Yapılan araştırmanın sonuçları diğer araştırmaların sonuçları arasında paralellik olduğu görülmektedir. Uzaktan eğitim öğrencilerin öğrenme süreçlerine yönelik içsel motivasyonlarında azalma ile ilişkilendirilen bazı dezavantajları da beraberinde getirmektedir. Öğrenci motivasyonu, öğrenme sürecinde bilişsel ve duyuşsal katılımın temel belirleyicilerinden biri olarak kabul edilmekte olup, bu motivasyonun düşük olması, öğrenmenin kalitesini ve akademik başarıyı doğrudan etkilemektedir. Yapılan araştırmalarda göstermektedir ki uzaktan eğitim ğrenci motivasyonunu olumsuz yönde etkilemektedir.

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç, uzaktan eğitim sürecinde alınan kalıp hazırlama teknikleri dersinin verimli geçtiğini düşünmedikleri yönündedir. Üniversite ğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada uzaktan eğitimin verimliliğinin düşük olduğu sonucuna varılmıştır (Kancınar, 2024). Din (2021) tarafından yapılan bir başka araştırmada öğrencilerin sürece dair öz değerlendirmelerine bakıldığında teknik ve konuları öğrenme noktasında yetersiz kaldıkları, uzaktan eğitim sürecinin uygulamalı derslerin amacına ulaşmasında onları tatmin etmediği belirtilmiş, öğrencileri memnun etmeyen sebepler ise, derse karşı motivasyon düşüklüğü, adaptasyon güçlüğü ve uzaktan eğitim sistemlerine alışkın olmama şeklinde ifade edilmiştir. nver'in (2024) alışmasında da öğrencilerin yüz yüze eğitimin uzaktan eğitime göre daha verimli olduğunu belirttikleri görülmektedir. Yapılan diğer araştırmalarda da, uzaktan eğitimin veriminin düşük olduğu şeklinde değerlendirildiği tespit edilmiştir (Altun Ekiz, 2020; Karakuş vd., 2020).

Ancak yapılan araştırmada eksiklikler ve zorluklarına rağmen uzaktan eğitimle verilen kalıp hazırlama dersinin zaman ve mekan konusunda kolaylık sağlaması ve dersi dijital ortamda tekrar izleme şansının olması öğrenciler açısından avantaj olarak değerlendirilmektedir. Kancınar (2024) tarafından yapılan araştırmada da öğrencilerin uzaktan eğitimin toplu mekanlarda yapılma zorunluluğunun olmaması ve mekândan serbestlik durumunun olması ve kaçırılan derslerin telafi edilebilmesini avantaj olarak ifade ettikleri görülmektedir. Bireyin kendi tercih ettiği konforlu bir ortamda dersleri takip edebilmesi, öğrenme sürecine ilişkin stres düzeyini azaltmakta ve genel memnuniyetini artırmaktadır. Bununla birlikte, fiziksel konforu yetersiz sınıf ortamlarında bulunma zorunluluğunun ortadan kalkması, uzaktan eğitimin önemli avantajlarından biri olarak değerlendirilmektedir (Yeşil, 2017). Bu yönüyle de çalışma alan yazın ile benzer sonuçlar vermektedir.

5.1.3. Moda Tasarımı Öğrencilerinin Uzaktan Eğitimle Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Alınmasına İlişkin Yaşadıkları Sorunlara Dair Sonuçlar

Öğrencilerin, uzaktan eğitimle kalıp hazırlama teknikleri dersinin alınmasına ilişkin yaşadıkları dersin uygulanması, teknik ve kişisel sorunlar incelendiğinde en çok ;

- Dersin elektrik ya da internet bağlantısı yüzünden kesintiye uğraması
- İnternetin yetmemesi
- Sosyal izolasyon ve motivasyon düşüklüğü
- Dersin öğretim elemanı ile iletişim etkinliklerinin yavaş olması
- Yüz yüze uygulamalarda alınabilecek ayrıntılı yönlendirmelerin olmaması
- Uygulama sırasında dikkat dağınıklığı konularında sorun yaşadıkları belirlenmiştir.
-
- Öğrencilerin, uzaktan eğitimle kalıp hazırlama teknikleri dersinin daha etkili olabilmesi için getirdikleri öneriler incelendiğinde ise;
- Daha fazla görsel materyal/video içerik kullanılmalı
- Video kayıtlarına uzun süreli erişim sağlanmalı
- Canlı ders saatlerinin daha uzun olması
- Öğretim elemanının teknik konularda kendini geliştirmesi
- Üniversite tarafından ücretsiz internet sağlanmalı
- Hibrit model önerisi
- Proje/ürün dosyası değerlendirilmeli şeklinde öneriler getirdikleri görülmektedir.

Araştırmada, deprem sonrası uzaktan eğitime zorunlu geçişin gerçekleşmesi ile eğitim uygulamalarının çevrimiçi ortama taşınmasının, bazı teknik sorunları da beraberinde getirdiği belirlenmiştir. Öğrencilerin bu süreçte en fazla yaşadıkları teknik sorunun dersin elektrik ya da internet bağlantısı yüzünden kesintiye uğraması olduğu belirtmişlerdir. Araştırmanın bu sonucuyla paralellik gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Duman'ın (2020) araştırmasında internet ve elektrik kesintilerinin olması durumunda derslerin bağlantılarının kopmasını öğretmen ve öğrencilerin dezavantaj olarak belirttikleri vurgulanmaktadır.

Benzer şekilde Akman, Akman ve Çelik'in (2024) çalışmalarında da öğrenciler arasında uygun cihazlara sahip olmayanlar veya internet bağlantısı sorunlarının derslere katılımı ve materyallere erişimi olumsuz etkileyebileceği belirtilmiştir. Koppelman ve Vranken, (2008) çalışmalarında canlı ders uygulamalarında ses kesilmesi, görüntü donması gibi teknik aksaklıkların öğrencilerin algı ve görüşleri üzerinde olumsuz etkide bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırma sonucuna göre kişisel sorun olarak motivasyon düşüklüğü olduğu görülmektedir. Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde en fazla zorlandıkları konu, yüz yüze uygulamalarda sağlanabilecek ayrıntılı yönlendirmelerin olmamasıdır. Bu durum, Özen ve Karaca'nın (2021) uzaktan eğitim bağlamında öz-yeterlik ve öz-düzenleme becerileri ile ilişkili yaşanan güçlükleri ele aldıkları çalışmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Söz konusu çalışmada, öğrencilerin özellikle yeterli akademik rehberlikten yoksun kalmalarının, öğrenme sürecine katılımlarını ve motivasyonlarını olumsuz etkilediği belirtilmiştir. Araştırmanın bu sonucuyla paralellik gösteren başka çalışmalarda (Niemi ve Kousa, 2020; Kaya, 2020; Koca ve Polat, 2021; Özdoğan ve Berkant, 2020; Gömleksiz ve Pullu, 2020; Vicari ve Silveira, 2006) bulunmaktadır.

Uzaktan eğitimde kalıp hazırlama teknikleri dersinin daha etkili olabilmesi için öğrencilerin daha fazla görsel materyal/video içerik olması, video kayıtlarına uzun süreli erişim sağlanması ve uygulama temelli görsel materyallerin kullanılması şeklinde önerilerde bulunmuşlardır. Öğrencilerin dersi daha verimli olabilmesi için çoğunlukla görsel materyallerin çoğaltılmasına ilişkin önerilerde buldukları belirlenmiştir. Bu çalışma doğrultusunda, öğrencilerin uzaktan yürütülen kalıp hazırlama teknikleri dersinde görsel materyal ve video içeriklerinin yeterince kullanılmamasına ilişkin görüşü ile, Babayiğit, Calp ve Doğan'ın (2015) çalışmasının sonuçları arasında güçlü bir paralellik bulunmaktadır. Babayiğit, Calp ve Doğan'ın çalışmalarında, uzaktan eğitim içeriklerinin kalite ve etkinliğinin artırılmasında görsel-işitsel materyallerin kritik önemi vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, elde edilen bulgular, öğrencilerin uzun süre erişilebilir, uygulamaya yönelik video materyallere dair önerilerinin, mevcut literatürle örtüştüğünü göstermektedir.

5.2. Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre bazı öneriler getirilmiştir. Aşağıda bu öneriler maddeler halinde ifade edilmiştir.

- Doğal afetler, salgın hastalıklar gibi olağanüstü durumların ortaya çıkması, toplumların temel önceliklerinden biri olan eğitimin sürdürülebilirliğini sağlama gerekliliğini beraberinde getirmiştir. Bu doğrultuda, eğitim-öğretim faaliyetlerinin kesintiye uğramaması ve eğitimde kalite standartlarının korunabilmesi amacıyla, uzaktan eğitim yöntemlerinin programların niteliğine uygun biçimde geliştirilmesi önerilmektedir.
- Araştırma sonuçlarından elde edilen verilere göre uzaktan eğitimi destekleyecek farklı öğretim yöntem ve materyallere ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Eğitim programlarına entegre edilecek nitelikli dijital materyaller, hem öğrencilerin konuları daha iyi kavramasını sağlayacak hem de uzaktan eğitim sürecinde etkileşimi artırarak öğrenme verimliliğini yükseltecektir. Ayrıca, bu materyallerin alan uzmanları tarafından hazırlanması ve güncel teknolojilerle desteklenmesi, eğitimde kaliteyi artırma açısından önemli bir adım olacaktır. Bu doğrultuda, özellikle uygulamalı eğitim gerektiren bölümler için ders içeriklerinin görsel ve video materyallerle zenginleştirilmesi büyük önem taşımaktadır.
- Uzaktan eğitim sürecinde derslerin verimli işlenebilmesi için öğretim elemanlarının yeterlilik düzeyinin oldukça önemli olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, öğretim elemanlarına yönelik sürekli hizmet içi eğitimler düzenlenerek dijital platforma hakimiyet yeterlilikleri, pedagojik yeterlilikleri ve çevrim içi öğretime uygun materyal hazırlama becerileri geliştirilebilir. Bu sayede eğitim sürecinin kalitesi artacaktır.
- Uzaktan eğitimde yaşanan bağlantı sorunları ve donanım eksikliklerinin, teknik alt yapı problemleri olarak önemli bir sorun olduğu araştırma sonucunda görülmektedir. Bu tür problemlerin önüne geçmek adına üniversiteler; teknik destek hizmetlerini artırabilir, öğrencilere cihaz ve internet desteği sağlayabilir. Böylelikle eğitime erişim hakkı güçlendirilmiş olacaktır.
- Araştırma sonucuna göre uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerde motivasyon düşüklüğü görülmüştür. Öğrencilerin ders esnasında aktif olmaları motivasyonu yükseltme anlamında etkili bir yol olduğu düşünülmektedir. Bu süreçte kendi öğrenmelerinden sorumlu olmalarına yönelik; canlı soru-cevap etkinlikleri, öğrenci sunumları ve grup çalışmaları gibi etkileşimli yöntemlerinin kullanımı teşvik edilmelidir. Bu uygulamalar öğrencinin motivasyonunu yükselterek aktif katılımını

sağlayacaktır. Böylelikle öğrencilerin eğitimin çıktılarının olumlu yönde artmasını sağlayabilir.

- Ölçme ve değerlendirmenin kısıtlı olduğu uzaktan eğitim sürecinde süreç odaklı bir değerlendirme yöntemine ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Ürün dosyası (portfolyo) değerlendirmesi gibi öğrencinin süreç boyunca gelişimini dikkate alan alternatif ölçme değerlendirme araçlarının yaygınlaştırılması önerilmektedir. Bu yaklaşım, öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak daha adil bir değerlendirme süreci sunabilir.
- Öğrencilerin görüşlerine düzenli olarak başvurularak uzaktan eğitim sisteminin gelişen ihtiyaçlara göre güncellenmesi sağlanmalıdır. Bu sayede sistemin dinamik yapısı korunarak kalite sürekli artırılabilir.

KAYNAKÇA

- Adedoyin, O. B., & Soykan, E. (2020). Covid-19 pandemic and online learning: The challenges and opportunities. *Interactive Learning Environments*, 1–13.
- Adıyaman, Z. (2002). Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi. *The Turkish Online of Educational Technology- TOJET*, 1(1), 92-97.
- Afacan, Ş. (2022). Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen keman eğitimi derslerine ilişkin öğrenci görüşleri. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 12(1), 472-487.
- Aguilera-Hermida, A. P. (2020). College students' use and acceptance of emergency online learning due to COVID-19. *International Journal of Educational Research Open*, 1, 100011. www.sciencedirect.com/science/article/pii/S266637402030011X, sayfasından erişilmiştir.
- Ak, A., Oral, B., & Topuz, V. (2018). Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu uzaktan öğretim sürecinin değerlendirilmesi. *Bilim Eğitim Sanat ve Teknoloji Dergisi*, 2(1), 73-80.
- Akbel, Ö., Beşaltı, M. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde mesleki ve teknik anadolu lisesi öğrencilerinin uzaktan eğitim memnuniyet algıları üzerine bir araştırma. *Studies in Educational Research and Development*, 5(2), 126-147. <https://serd.artvin.edu.tr/tr/download/article-file/2025247> sayfasından erişilmiştir.
- Akman, Ö., Akman, S. & Çelik, E. (2024). Uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan yönetsel sorunlar ve çözüm önerilerinin belirlenmesi. *Spor, Sağlık ve Eğitim Araştırmaları Dergisi* 3(1), 29-41.

- Aksoy, D. A., Bozkurt, A., Kurşun, E. (2021). Yükseköğretim öğrencilerinin koronavirüs (covid-19) pandemi sürecinde uzaktan eğitime yönelik algıları. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (AUJEF)*, 5(3), s.285-308. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1651651> sayfasından erişilmiştir.
- Alaca, F. & Duman, B. (2024). Uzaktan eğitim konusunda dünya ve Türkiye örneği. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 11 (5), 3183-3195.
- Aldım, Ü. F. (2013). Uzaktan eğitim ve tarihsel gelişimi. doktora semineri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*. Sınıf Öğretmenliği Bölümü. Malatya
- Altun Ekiz, M. (2020). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin karantina dönemindeki uzaktan eğitim ile ilgili görüşleri (nitel bir araştırma). *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 2(ÖS1), 1-13. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1129313> sayfasından erişilmiştir.
- Alptekin, G. & Türkmen, D. (2023). Ortaöğretim öğrencilerinin COVID-19 Pandemi dönemindeki uzaktan eğitim faaliyetlerine ilişkin algı düzeyleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 23-61 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2604355> sayfasından erişilmiştir.
- Antalyalı, Ö. L. (2004). Uzaktan eğitim algısı ve yönlendirme araştırması dersinin uzaktan eğitim ile verilebilirliği. *Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Isparta.
- Arıç, A. S. (2014). Türkiye’de kız enstitüleri: Gelenekten geleceğe. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 20, 193-216. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/turkiyat/issue/16653/506765> sayfasından erişilmiştir.
- Arabacı, S. (2021). Öğretmenlerin uzaktan eğitim algısı ve öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumları [Yüksek lisans tezi, *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü*]. Ulusal Tez Merkezi. Tez No: 672270.
- Arıkan, R. (2018). Anket Yöntemi Üzerinde Bir Değerlendirme. *Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 1*, 97-152.
- Armstrong, H. J. (2009). *Patternmaking for Fashion Design*. Pearson Prentice Hall.
- Aslan, S., & Güner, T. (2022). Fen bilimleri öğretmenlerinin çevrim içi öğrenme (senkron) ortamları ile ilgili deneyimlerinin incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 11(1), 398–421. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2323630> sayfasından erişilmiştir.

- Aslantürk, O. (2002). Bir web tabanlı uzaktan eğitim sisteminin tasarlanması ve gerçekleştirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.*
- Atıcı, M., & Eker, C. (2023). Uzaktan eğitim sürecinde sanat eğitimi: Uygulamalı derslerin yürütülmesi hakkında öğretim elemanı görüşlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(4), 1620–1637.
- Aydın, M.Ç., (2024). *Moda tasarımı alanında uzaktan eğitimin etkililiğinin belirlenmesi.* Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Babayiğit, Ö. Ç., Calp, M., & Doğan, A. (2015). Uzaktan eğitimde içerik geliştirme süreci: Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü örneği. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 4(1), 1-20. <https://doi.org/10.30703/cije.321359>
- Bączek, M., Zagańczyk-Bączek, M., Szpringer, M., Jaroszyński, A. & Woźakowska-Kapłon, B. (2021). Students perception of online learning during the Covid-19 pandemic: A survey study of polish medical students. *Medicine*, 100(7), E24821.
- Bağcı, H. (2012). *Harmanlanmış öğrenme ortamında denetim odağına göre uyarlanma.* Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Balcı, A. (2005). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem teknik ve ilkeler.* Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Barış, M. F. (2015). Üniversite öğrencilerinin uzaktan öğretime yönelik tutumlarının incelenmesi: Namık Kemal Üniversitesi örneği, *Sakarya University Journal of Education*, 5(2).
- Barutçugil, İ. (2004). *Stratejik insan kaynakları yönetimi. kariyer yayıncılık iletişim*, Eğitim Hizmetleri, Ltd. Şti. 1. Baskı, İstanbul
- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E. ve Şahin, E. (2020). Koronavirüs (Covid 19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 368-397. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1152012> sayfasından erişilmiştir.
- Benzer, R., Benzer, S., Çalışıcı, S. (2022). Uzaktan eğitim programında eğitim alan öğrencilerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşleri. *Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi*, 5 (1). <https://9lib.net/document/yevw59m7-uzaktan-egitim-programinda-egitim-ogrencilerin-uzaktan-egitim-goruisleri.html> sayfasından erişilmiştir.

- Bilgen, S. (1993). Türkiye'de moda tasarımı eğitimi programlarının değerlendirilmesi ve Japonya-Hiroshima örneği [*Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*]. Ulusal Tez Merkezi. Tez No: 32305.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye'de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Bulut, Ö. (2024). *Kalıp hazırlama üst beden teknik çizimleri*. Tasarı Eğitim Yayınları.
- Bükülmez, İ. D., Göksu, A. & Bükülmez, H., (2024). Türk müziği devlet konservatuvarlarında uzaktan eğitim ile yapılan çalgı eğitimi derslerine ilişkin öğrenci görüşleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(149). <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.74878>
- Cam, E., Gündüz, A.Y., & İşman, A. (2011). Uzaktan eğitim uygulama modelleri. *New Trends On Global Education Conference*. www.researchgate.net/publication/341959039_Uzaktan_Egitim_Uygulama_Modelleri_sayfasından_erişilmiştir.
- Caner, T. (2008). Kalıp hazırlama teknikleri dersinde etkin öğrenme yaklaşımının uygulanması ve öğrenci başarısına etkisini belirlemeye yönelik bir araştırma [*Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi*]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=226920>
- Cranfield, D., Tick, A., Venter, I., Blignaut, R., & Renaud, K. (2021). Higher education students' perceptions of online learning during covid-19-a comparative study. *Education Sciences*, 11(8). www.mdpi.com/2227-7102/11/8/403 sayfasından erişilmiştir.
- Carmen, S. (2009). *Patternmaking for Fashion Design*. Fairchild Books.
- Cramarenco, R. E., Burcă-Voicu, M. I., & Dabija: D. C. (2023). Student perceptions of online education and digital Technologies during the COVID-19 pandemic: a systematic review. *Electronics*, 12, 319. www.researchgate.net/publication/367000697_Student_Perceptions_of_Online_Education_and_Digital_Technologies_during_the_COVID_19_Pandemic_A_Systematic_Review
- Cevdet, Z. (2019). *Moda tasarımında dijitalleşme ve kalıp hazırlama: Geleceğin yöntemleri*. İstanbul: Moda Yayıncılık.

- Clark, J. T. (2020). *Distance education*. In Clinical engineering handbook, (2. baskı). Academic Press.
- Çakır, K., H., (2022). *Sınıf öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elâzığ.
- Çakır, Ö., Calp, M. H. & Doğan, A. (2015). *Uzaktan eğitimde içerik geliştirme süreci: Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü örneği*. Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi, 4(1), 1–20. <https://doi.org/10.30703/cije.321359>
- Çoban, S. (2013). Uzaktan ve teknoloji destekli eğitimin gelişimi. *XVI. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildiri Kitabı*, İstanbul
- Çelik, B. (2020). Moda tasarımında yeni yaklaşımlar: CAD sistemlerinin kalıp tasarımındaki rolü. *Uluslararası Moda Tasarımı Konferansı*, s. 120-134.
- Çelik, D. & Kılınç, N. (2022). Tekstil ve moda tasarımı lisans programlarına yetenek sınavı veya merkezi yerleştirme ile gelen öğrencilerin mesleki yeterliliklere ulaşma düzeylerinin karşılaştırılması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (49).
- Çelik, H., Halat, S., & Fırat, H. (2019). Öğretmen adaylarının basılı ve E-Kitap kullanımına ilişkin görüşleri. *International Journal of Languages’ Education and Teaching*, 7(3), 73-86. <https://doi.org/10.29228/ijlet.23477>
- Çınar, P. (2020). *Moda tasarımı alanında nitelikli bireylerin yetiştirilmesine yönelik sanat eğitimi içeriğinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çınar, P. (2021). Tasarım eğitiminde sanat eğitimi üzerine karşılaştırmalı bir inceleme ve öneriler. *2nd International Symposium on Education and Change*. www.acperpro.com/papers/articles/ISEC2021ID6.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Çiçek, M. & Yazar, B. (2013). *Pratik içerik geliştirme teknolojilerinin uzaktan eğitimdeki önemi*. www.academia.edu/100009640/Pratik_İçerik_Geliştirme_Teknolojilerini_Kullanma_Yeterlilikleri_Ölçeğinin_Gözden_Geçirilmesi_ve_Güncelleştirilmesi sayfasından erişilmiştir.
- Çiltaş, A., ve Akıllı, M. (2011). Öğretmenlerin pedagojik yeterlilikler. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4, 64-72. dergipark.org.tr/tr/pub/makusobed/issue/19436/206685 sayfasından erişilmiştir.

- Demir, Ü. (2024). Uzaktan eğitime yönelik üniversite öğrenci görüşlerinin incelenmesi: Çanakkale’de myo öğrencileri üzerine bir araştırma. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 10(3), 96-117. <https://doi.org/10.47714/uebt.1486510>
dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3940645
- Deniz, S. (2021). *Öğretmenlere yönelik uzaktan eğitim tutum ölçeğinin geliştirilmesi ve öğretmen tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Dinç, N. D. (2021). Covid-19 salgını dönemindeki uzaktan eğitim sürecinde sanat atölye derslerinin yürütülmesine ilişkin öğrenci görüşleri. *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*, 14(LI), ss.1269-1295. www.acarindex.com/pdfs/406938 sayfasından erişilmiştir.
- Duman, S. N. (2020). Salgın döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitim sürecinin değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 95-112. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.768887> sayfasından erişilmiştir.
- Dustime. (2023). *Online eğitim ve geleneksel eğitim arasındaki farklar nelerdir?* <https://dustime.com/blog/online-egitim-ve-geleneksel-egitim-arasindaki-farklar-nelerdir/> sayfasından erişilmiştir.
- Ekici, G. (2003). Uzaktan eğitim ortamlarının seçiminde öğrencilerin öğrenme stillerinin önemi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 48-55.
- Eren, E. (2001). *Örgütsel davranış ve örgüt psikolojisi*. Betaş Yayıncılık, Genişletilmiş 7. Baskı, İstanbul.
- Erin, M. (2022). *Ortaokul öğrencilerinin COVID-19 sürecinde uzaktan eğitime ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erkuş, A. (2009). *Davranış bilimleri için bilimsel araştırma süreci*. Seçkin Yayıncılık: Ankara.
- Ersina, H. (2021). *Kalıp hazırlama üst beden model uygulama kitabı*. Tasarı Akademi Yayınları.
- Freud, (2020). *Uzaktan eğitimin özellikleri*. <https://freudedu.de /uzaktan-egitimin-ozellikleri/> sayfasından erişilmiştir.

- García-Morales, V. J., Garrido-Moreno, A., & Martín-Rojas, R. (2021). The transformation of higher education after the COVID disruption: Emerging challenges in an online learning scenario. *Frontiers in Psychology*, 12, Article 616059. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.616059> sayfasından erişilmiştir.
- Gelişli, Y. (2015). Uzaktan eğitimde öğretmen yetiştirme uygulamaları: Tarihçe ve gelişim. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 313-321.
- Göçer, A. (2018). *Türkçe eğitiminde ölçme ve değerlendirme* (2. baskı). Pegem Akademi Yayıncılık. <https://depo.pegem.net/9786053648079.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Gökçe, A. T. (2008). Küreselleşme sürecinde uzaktan eğitim. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (11), 1-12. <https://dergipark.org.tr/en/pub/zgefd/issue/47957/606765> sayfasından erişilmiştir.
- Gökdaş, İ. Ve Kayri, M. (2005). E-öğrenme ve Türkiye açısından sorunlar, çözüm önerileri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Elektronik Eğitim Dergisi*, 2(2). http://efdergi.yyu.edu.tr/makaleler/cilt_II/ig_mk.doc sayfasından erişilmiştir.
- Gökler, M.E., Turan Ş. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde problemler teknoloji kullanımı. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*, 5, 108-14.
- Gömleksiz, M. N., Pullu, E. K. (2020). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri, *Turkish Studies*, 15(6), s. 477-502. acarindex.com/pdfs/448486 sayfasından erişilmiştir.
- Guthrie, H. (2009). Competence and Competency-Based Training: What the Literature Says. National Centre for Vocational Education Research Ltd., <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED507116.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Gümüsel, G., & Baygeldi, A. D. (2021). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve eğitim hakkı bakımından sunduğu fırsatlar. *Herkese Bilim Teknoloji*. <https://www.herkesebilimteknoloji.com/makaleler/uzaktan-egitimin-tarihsel-gelisimi-ve-i-kusak-uygulamalar> sayfasından erişilmiştir.
- Güler, E. (2018). Açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında esneklik. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi*, 4(3), 75-95.

- Haarala-Muhonen, A., Asikainen, H., Katajavuori, N., Kinnunen, P. A., Ripatti-Torniainen, L., & Tuononen, T. (2025). University students experiences of fully online teaching and learning environment differences among learning profiles. *Frontiers in Education*, Volume:10. <https://cris.tuni.fi/ws/portalfiles/portal/140006102/feduc-1-1520120.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Harriman, G. (2004). What is blended sciences, learning? *E-Learning Resources*, 7(40), 1088-1094. http://www.grayharriman.com/blended_learning.htm sayfasından erişilmiştir.
- Hebecci, M. T., & Usta, E. (2015). Türkiye'de harmanlanmış öğrenme eğilimleri: Bir literatür çalışması. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 195-219.
- Hızal, A. (1983), Uzaktan Eğitim Süreçleri ve Yazılı Gereçler, Ankara: *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları*, No 122.
- Horzum, M. B. (2013). Michael Graham Moore: eğitim teknolojisi alanına önemli katkılar sağlayan kişi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 113-119.
- Hüseyin, E., & Kocasaraç, H. (2022). Uzaktan eğitimin dünyadaki tarihsel gelişiminin incelenmesi. *International Journal of Education Science and Technology*, 8(3), 191–213. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/uebt/article/1145733> sayfasından erişilmiştir.
- İnci, A. ve Çileroğlu, B. (2020). Beceri öğretiminde mobil uygulama kullanımına yönelik eğitmen görüşleri “moda tasarımı kalıp hazırlama dersi örneği”. *STAR Sanat ve Tasarım Araştırmaları Dergisi*, 4(7), 224-238.
- İnci, A. (2024). *Moda tasarımında kalıp öğretimine yönelik bir mobil öğrenme uygulaması geliştirilmesi*. Doktora Tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.
- İşman, A. (2005). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Öğreti Yayınevi.
- İşman, A., Dabaj, F. & Gümüş, A. (2006). İletişim eğitiminde internet bağımlılığı. *Eurasian Journal of Educational Research- Eğitim Araştırmaları*, 23, 117-126.
- İşman, A. (2011). *Uzaktan eğitim*. [Distance Education]. Pegem Akademi.

- Kancınar, F. (2024). Üniversite öğrencilerinin pandemi dönemi uzaktan eğitim uygulamaları hakkındaki görüşleri (Atatürk Üniversitesi örneğinde). *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 132-154. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auad/article/1309361> sayfasından erişilmiştir.
- Kantar, M., İbili, E., Bayram, F., Hakkari, F. & Doğan, M. (2008). Uzaktan Eğitim Yönetim Sistemlerinde Yazılım ve İçerik Oluşturma. 2. *Uluslararası Gelecek İçin Öğrenme Alanında Yenilikler Konferansı*. İstanbul.
- Kahraman, M. E. (2020). COVID-19 salgınının uygulamalı derslere etkisi ve bu derslerin uzaktan eğitimle yürütülmesi: Temel tasarım dersi örneği. *Medeniyet Sanat Dergisi*, 6 (1). s.44-56 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1190805> sayfasından erişilmiştir.
- Karadağ, E. ve Yücel, C. (2020). Yeni tip koronavirüs pandemisi döneminde üniversitelerde uzaktan eğitim: lisans öğrencileri kapsamında bir değerlendirme çalışması. *Yükseköğretim Dergisi*, 10(2), 181-192.
- Karakuş, N., Ucuzsatar, N., Karacaoğlu, M. Ö., Esendemir, N. & Bayraktar, D. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 19, 220-241. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1149233> sayfasından erişilmiştir.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim* (1.baskı). Pegem A Yayınları.
- Kaya, S. (2020). Zorunlu uzaktan eğitimde karşılaşılan sorunlar: Öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri. *VIIIth International Eurasian Educational Research Congress*. www.researchgate.net/publication/344194093_Zorunlu_Uzaktan_Egitimde_Karsilasilan_Sorunlar_Ogretim_Elemanı_ve_Oğrenci_Gorusleri sayfasından erişilmiştir.
- Kaysi, F. (2020). Covid-19 salgını sürecinde Türkiye’de gerçekleştirilen uzaktan eğitimin değerlendirilmesi. *Paper presented at the 5th International Scientific Research Congress*, pp.17-22, İstanbul, Turkey. Retrieved from <file:///C:/Users/HP/Downloads/19819.pdf>
- Kılınç, E. P., & Gökalp, B. (2024). Uzaktan eğitim hakkında dijital paylaşımlar: Ekşi Sözlük örneği üzerinden Türkiye'deki tartışmaların analizi. *Yükseköğretim Dergisi*, 14(3), 373–383.

- Kılınç, M. (2015) *Uzaktan eğitim uygulamalarının etkililiği üzerine bir araştırma (İnönü Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi İlahiyat Lisans Tamamlama Programı örneği)*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Kırık, M. A. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye’deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, (21), 73-94.
- Kırkan, B., & Kalelioğlu, F. (2017). The situation of distance education centers in Turkey: A descriptive study. *Öğretim Teknolojileri ve Öğretmen Eğitimi Dergisi*, 6(3), 88-98.
- Koca E., Koç F. & Göklüberk Özlü, P. (2007). Meslek dersi öğretmenlerinin öğretme sürecinde öğretim yöntemlerini kullanma durumları (Kız meslek liseleri, tekstil konfeksiyon bölümü örneği). *Milli Eğitim Dergisi*, 36 (174), s.319-332.
- Koca, E., & Polat, G. (2021). Pandemi sürecinde moda tasarımı öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik görüş ve beklentileri. *International Social Sciences Studies Journal*, 7(83), 2337–2351. <https://doi.org/10.26449/sss.3194>.
- Koç, F., & Koca, E. (2007). Meslek dersi öğretmenlerinin öğretimde bilimsel-teknolojik gelişmeleri izleme ve kullanma durumları (Kız meslek liseleri, tekstil konfeksiyon bölümü örneği). *Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 1–17.
- Koçak, M., & Yaprak, A. (2020) Öğrenci memnuniyeti açısından uzaktan eğitimin değerlendirilmesi (Kastamonu Üniversitesi örneği). *Yabancı Dil Öğretimine Genel Bir Bakış*. Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları, 2020, pp.46-64.
- Koppelman, H. and Vranken, H. (2008). Experiences with a synchronous virtual classroom in distance education. *ACM SIGCSE* 198. <http://dx.doi.org/10.1145/1597849.1384324> sayfasından erişilmiştir.
- Lai, H. M. (2015). A Study on the Development of fashion pattern making techniques for modern fashion design. *Journal of Fashion Technology & Textile Engineering*, 3(1), 1-8.
- Locke E., A.ve Latham, G., P. (2002) Building a practically useful theory of goal setting and task motivation. *The American Psychologist*, 57, No.9.
- Lunenburg Fred, C., Ornstein & Allan C. (2013). *Educational administration* (Eğitim Yönetimi, Ankara, Nobel Yayınları 6. Baskı.

- Maisano, D. A., et al. (2024). Remote STEM education in the post-pandemic period: challenges from the perspective of students and faculty. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 21(64). <https://educationaltechnologyjournal.springeropen.com/articles/10.1186/s41239-024-00497-8> sayfasından erişilmiştir.
- MEB (2017). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri*. http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/11115355_yyretmenlyk_mesle_yy_genel_yeterlyklery.pdf sayfasından erişilmiştir.
- MEB (2024). *Ölçme ve değerlendirme. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli*. <https://tymm.meb.gov.tr/olcme-degerlendirme> sayfasından erişilmiştir.
- Midkiff, S. P., & Dasilva, L. A. (2011). *Leveraging the web for synchronous versus asynchronous distance learning*. www.shockandawe.us/mscis/313/Midkiff.pdf 2012 sayfasından erişilmiştir.
- Morgan, C. & O'reily, M. (1999). *Assesing open and distance learners*. London: UK: London. Open and distance learners series. Kogan Page Limited.
- Moore, M. G. (1993). Theory of transactional distance. In D. Keegan (Ed.), *Theoretical principles of distance education* (pp. 22–38). Routledge.
- Niemi, H. M. ve Kousa, P. (2020). A case study of students' and teachers' perceptions in a Finnish high school during the COVID pandemic. *International Journal of Technology in Education and Science (IJTES)*, 4(4), 352-369.
- Nizam, F. (2004). *Kitle iletişim araçlarının eğitim-öğretimde kullanım olanakları ve avantajları* [Bildiri sunumu]. Akademik Bilişim Konferansı, Trabzon.
- Olçay, A. (2011). *Turizm eğitiminde web tabanlı öğretimin öğrenci başarısına etkisi* (Gaziantep Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu Örneği). Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Oran, M. K. & Karadeniz, Ş. (2007). *İnternet tabanlı uzaktan eğitimde mobil öğrenmenin rolü*. IX. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, 31 Ocak - 2 Şubat 2007, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya. 187-190
- Osguthorpe, R. T., & Graham, C. R. (2003). Blended learning environments: definitions and directions. *Quarterly Review of Distance Education*, 4(3), 227-233.

- Özçakır, E. Ö., Toprak, E., Akgöl, S., & Receptoğlu, G. (2024). Eğitimde güncel eğilimler: Uzaktan eğitim deneyimleri. *International QMX Journal*, 3(2), 727–733. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10727548>
- Özdoğan, A. Ç., & Berkant, H. G. (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.788118>
- Özen, E., & Karaca, N. (2021). Investigating learner motivation in online education in terms of self-efficacy and self-regulation. *Journal of Educational Technology and Online Learning*, 4(4), 745-758. <https://doi.org/10.31681/jetol.1016530>
- Özer, F. (1989). *Kız meslek lisesi 1. sınıf kalıp hazırlama teknikleri dersi programında yer alan Müller biçki sisteminin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Özer, M., Gur, B. S., & Küçükcan, T. (2010). *Yükseköğretimde kalite güvencesi*. SETA Yayınları.
- Özkul, A. E. (2004). *Açık ve uzaktan eğitimde neredeyiz?* OYP-YUUP Uzaktan Eğitim Çalıştay'ında sunulan bildiri, Mersin Üniversitesi, Mersin
- Özmen, A., & Ediz, İ.G. (2002). *Uzaktan eğitim ve Dumlupınar Üniversitesi modeli* [Sözlü Bildiri]. Açık ve uzaktan eğitim sempozyumu, Eskişehir.
- Robbins, S., P. Decenzo, D., A., & Coulter, M. (2013). *Fundamentals of management*. (Çeviri Editörü: Adem Öğür) Nobel Yayınları, Ankara, 13. Baskı.
- Rodriguez, O. (2012). MOOCs and the AI-stanford like courses: two successful and distinct course formats for massive open online courses. *European Journal of Open, Distance and E-Learning*, 2, 1–13. <http://www.eurodl.org/materials/contrib/2012/Rodriguez.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Romiszowski, A. J. (2004). How's the e-learning baby? factors leading to success or failure of an educational technology innovation. *Educational Technology*, 44(1), 5–27. <http://www.jstor.org/stable/44428871> sayfasından erişilmiştir.
- Sarı, H., & Yılmaz, A. (2017). Giyim endüstrisinde kalıp hazırlama teknikleri: geleneksel yöntemler ve CAD tabanlı sistemler. *Tekstil ve Moda Tasarımı Dergisi*, 21(4), 54-63. <https://doi.org/10.1016/j.jft.2017.01.005>

- Sherry, L. (1996). Issues in distance learning. *International Journal of Educational Telecommunications*, 1(4), 337-365.
- Simonson, M., Smaldino, S., & Zvacek, S. (2019). *Teaching and learning at a distance: Foundations of a distance education*. Charlotte. North Carolina: Information Age Publishing.
- Şahin, M. (2021). Dünyada ve Türkiye’de yükseköğretimde uzaktan eğitimin tarihi ve gelişim süreci. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 91-113.
- Şengil, S., Akaltun, S. & Katı, C. (2024). Dezavantajlı gruplar ile çalışan öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmede yaşadığı zorluklar. *Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi*, 11(107). <https://doi.org/10.5281/zenodo.11405209>
- Şişman, M. (2009). Öğretmen yeterlilikleri: modern bir söylem ve retorik. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 63-82. dergipark.org.tr/tr/pub/inuefd/issue/8704/108689 sayfasından erişilmiştir.
- TEDMEM. (2020). *COVID-19 sürecinde eğitim: Uzaktan öğrenme, sorunlar ve çözüm önerileri* (TEDMEM Analiz Dizisi 7). Ankara: Türk Eğitim Derneği.
- Telli, S. G., & Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Journal of University Research*, 3(1), 25-34. <https://doi.org/10.32329/uad.711110>
- Tuğluk, M. & Türkmen, S. (2018). Türkiye’de öğretmen yeterlikleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 30, 809-841. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.480236>.
- Tuncer, Z., (2021). *Uzaktan eğitimle uygulamalı ders alan öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik görüş ve tutumlarının belirlenmesi*. Yüksek lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Tunçel, F., (2022). *Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim veren spor bilimleri fakülteleri öğrencilerinin algıladıkları uzaktan eğitim hizmet kalitesinin değerlendirilmesi*. Yüksek lisans Tezi, İstanbul Gedik Üniversitesi, İstanbul
- URL-1:<https://www.milliyet.com.tr/egitim/sozluk/hedef-ne-demek-hedef-tdk-sozluk-anlami-nedir-6620133> sayfasından erişilmiştir.

URL3:<https://krtknadmn.karatekin.edu.tr/files/kalite/uzaktan%20e%C4%9Fitimde%20%C3%B6l%C3%A7me%20ve%20de%C4%9Ferlendirme%20k%C4%B1lavuzu.pdf> sayfasından erişilmiştir.

Uşun, S. (2006). *Uzaktan eğitim* (1.Baskı). Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Uzoğlu, M. (2017). Fen bilgisi öğretmen adaylarının uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(16), 335-351.

Ünver, E. G. (2024). Üniversite öğrencilerinin eğitim modeli tercihlerine ilişkin görüşlerinin analizi: Bursa örneği. *International Journal of Social Sciences*, Volume 8/4, p. 89-105. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/4406812> sayfasından erişilmiştir.

Vicari, R. M., & Silveira, R. A. (2006). *Intelligent learning objects: An agent approach to create interoperable learning objects*. In D. Kumar & J. Turner (Eds.), *Education for the 21st Century: Impact of ICT and digital resources* (IFIP World Congress, 210, 415–423, Springer).

Virgil, E ve Varvel, Jr. (2004). *Using storyboards in online course design*. http://www.ion.uillinois.edu/resources/pointersclickers/2004_09/index.asp sayfasından erişilmiştir.

Wuensch, K. L., Aziz, S., Ozan, E., Kishore, M., & Tabrizi, M. H. N. (2009). Pedagogical characteristics of online and face-to-face classes. *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching*, 5(2), 272–282. www.researchgate.net/publication/255567140_Pedagogical_Characteristics_of_Online_and_Face-to-Face_Classes sayfasından erişilmiştir.

Yadigar, G. (2010). *Uzaktan eğitim programlarının etkinliğinin değerlendirilmesi* (G. Ü. Bilişim Sistemleri uzaktan eğitim tezsiz yüksek lisans programı örneği). Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Yazıcı, A., ve Çakır, G. (2018). Moda tasarımı ve teknoloji: geleneksel ve dijital yöntemlerin karşılaştırılması. *Giyim Endüstrisi ve Tasarımı Dergisi*, 34(3), 102-115.

Yeşil, Y. (2017). Türkiye’de mesleki eğitimin gelişimi açısından uzaktan eğitim faaliyetlerinin önemi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22(3), 757-767.

Yurdakul, B. (2005). Uzaktan eğitim – eğitimde yeni yönelimler. *Pegema Yayıncılık*, Ankara.

Zan, N. (2007). Uzaktan eğitim sürecinde etkileşim ve web araçları [*Konferans sunumu*]. Çankırı Karatekin Üniversitesi.

EKLER

Ek 1. Anket Formu

ANKET

Bu araştırma, “**Moda Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uzaktan Eğitimle Verilmesine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi**” isimli yüksek lisans tezi kapsamında yapılmaktadır. Araştırmadan elde edilen bilgilerin, Kalıp Hazırlama Teknikleri dersinin uzaktan eğitimle işlenmesindeki gelişimine ışık tutacağına ve var olan problemlerin giderilmesine yardımcı olacağına inanıyorum. Bu nedenle; sorulara içtenlikle vereceğiniz cevaplar, yapılacak olan bilimsel çalışmaya önemli bir katkı sağlayacaktır. Kişisel bilgileriniz ve verdiğiniz cevaplar bilimsel araştırma dışında kimseyle paylaşılmayacak ve gizli kalacaktır.

Bu araştırmayı kabul edip zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

Bölüm 1. Kişisel Bilgiler

1. Öğrenim gördüğünüz Üniversite/Bölüm/Program
.....
.....
2. Cinsiyetiniz ?
 - a. Kadın
 - b. Erkek
3. Kalıp Hazırlama Teknikleri dersini kaçınıcı sınıfta uzaktan eğitim yoluyla aldınız?
4. Dersleri hangi araçla takip edebildikleri
 - a. Telefon
 - b. Tablet
 - c. Bilgisayar

Bölüm 2. Öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadelere katılma derecenizi belirtiniz.

No	Maddeler	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum
1	Uzaktan eğitimle öğrenme yüz yüze eğitimle öğrenmeden daha etkilidir.			
2	Öğretim elemanının dersi uzaktan eğitim yöntemiyle işleyiş performansından memnunum.			
3	Uzaktan eğitim ile fırsat eşitliği sağlanır.			
4	Uzaktan eğitimde, yüz yüze eğitime kıyasla derslere zamanında katılma konusundaki hassasiyet daha düşük oluyor.			
5	Uzaktan eğitimde zaman ve mekan sınırlamasının olmaması eğitimin sürekliliğini sağlar.			
6	Uzaktan eğitim hiç ilgimi çekmiyor.			
7	Uzaktan eğitimle öğrenme anti sosyaldir.			
8	Uzaktan eğitim işitsel, görsel tasarımlar ve teknolojiler yoluyla etkili öğrenme sağlar.			
9	Uzaktan eğitimde teknik donanım ve altyapı problemlerinden dolayı derslerde aksamalar oldu.			
10	Uzaktan eğitimde kullanılan materyallerin yetersiz kaldığını düşünüyorum.			
11	Uzaktan eğitim sürecindeki değerlendirmenin yüz yüze eğitime göre güvenilirlik açısından yetersiz buluyorum.			
12	Yüzyüze eğitimde öğrenme daha kalıcı olmaktadır.			

Bölüm 3. Öğrencilerin uzaktan eğitim yoluyla alınan kalıp hazırlama teknikleri dersine ilişkin görüşleri

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadelere katılma derecenizi belirtiniz.

No	Maddeler	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum
1	Kalıp hazırlama teknikleri dersini uzaktan eğitimle almaktan memnunum.			
2	Kalıp hazırlama teknikleri dersini uzaktan eğitim yoluyla almak, öğrenme sürecimi daha etkili hale getirdi.			
3	Uzaktan eğitimle kalıp hazırlama teknikleri dersinin öğrenmesinde farklı öğretim , yöntem ve materyallere ihtiyaç vardır.			
4	Uzaktan eğitimle verilen Kalıp Hazırlama Dersinde, eğitimi veren eğitmenin online eğitim sürecine hakim ve yeterli donanıma sahip olması gerekmektedir.			
5	Ders süresinin kısa olmasından dolayı çizimlerin tamamlanması konusunda problem yaşıyorum.			
6	Uzaktan eğitim sürecinde verilen Kalıp Hazırlama Teknikleri dersine yönelik motivasyonumu korumakta zorlanıyorum.			
7	Kalıp hazırlama teknikleri dersindeki teknik bilgi becerilerin internet ortamında anında müdahale imkanının olmamasından dolayı anlamakta güçlük çekiyorum.			
8	Uzaktan eğitim süreci kalıp hazırlama teknikleri dersini ev ortamında heyecanlanmadan rahat ders işleme imkanı sunuyor.			
9	Uzaktan eğitimi zaman kaybının olmaması ve mekan kolaylığı açısından avantajlı buluyorum.			
10	Uzaktan eğitimi , dersi dijital ortamda kaydederek ihtiyaç halinde tekrar izleme fırsatını sağlaması kalıp hazırlama teknikleri dersi açısından avantajlı buluyorum.			
11	Ders esnasında takıldığım yerleri sormakta zorlanmam, öğrenme sürecimi olumsuz etkileyen bir dezavantajdır.			
12	Uzaktan eğitim sürecinde alınan Kalıp Hazırlama Teknikleri dersinin verimli geçtiğini düşünmüyorum.			
13	Deprem sonrası uzaktan eğitimle aldığım Kalıp Hazırlama Teknikleri dersinde, yüz yüze eğitime geçince öğrenme eksiklerimi daha net fark ediyorum.			

Aşağıdaki sorularda yaşadığımız problemlerle ilgili en uygun maddeyi işaretleyiniz.

1. Uzaktan eğitim sürecinde hangi ölçme ve tekniğini tercih edersiniz?
 - a. Ürün dosyası değerlendirme
 - b. Canlı sınav (online)
 - c. Sınıf ortamında klasik değerlendirme
 - d. Diğer
2. Uzaktan eğitimde ders sırasında teknik olarak en sık hangi problemi yaşadınız?
 - a. Dersin elektrik ya da internet bağlantısı yüzünden kesintiye uğraması
 - b. Ses iletiminin net olmayışı
 - c. İnternetin yetmemesi
 - d. Ekipman eksikliği (bilgisayar vb.)
 - e. Sorun yaşamadım.
3. Uzaktan eğitim sürecinde en sık yaşadığımız problem nedir?
 - a. Aile ortamındaki bir durum nedeniyle derse ara verilmesi
 - b. Dersin hocası ile iletişim etkinliklerinin yavaş olması
 - c. Sosyal izolasyon ve motivasyon düşüklüğü
 - d. Derslere vaktinde katılamama
 - e. Sorun yaşamadım.
4. Uzaktan eğitimde Kalıp Hazırlama Teknikleri dersinin uygulama aşamasında sizi en çok zorlayan durum hangisidir?
 - a. Sorulara anında yanıt alamama
 - b. Yüz yüze uygulamalarda alınabilecek ayrıntılı yönlendirmelerin olmaması
 - c. Yeterli süre ayıramama, ders programına uyum sağlayamama
 - d. Ders için sağlanan kaynak ve videoların uygulama açısından yetersiz olması
 - e. Uygulama sırasında dikkat dağınıklığı veya motivasyon eksikliği

Bölüm 5. Öğrencilerin uzaktan eğitim yoluyla alınan kalıp hazırlama teknikleri dersine ilişkin önerileri

1. Uzaktan eğitim sürecinde kalıp hazırlama teknikleri dersinin daha etkili olabilmesi için neler yapılabilir? Açıklar mısınız?
2. Uzaktan eğitimle kalıp hazırlama teknikleri dersinin yürütülmesiyle ilgili başka görüş ve öneriniz var mıdır? Lütfen belirtiniz.

Ek 2. Etik Kurul İzin Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.01.2025-E.1149470

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Komisyonu

Sayı : E-77082166-302.08.01-1149470
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

21.01.2025

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Ana Bilim Dalı **Yüksek Lisans Öğrencisi Özlem ŞENKUL'un**, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Öğretim Üyesi **Doç. Dr. Meyrem ARGA ŞAHİNOĞLU'nun** danışmanlığında yürüttüğü **"Moda Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uzaktan Eğitimle Verilmesine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi"** adlı tez çalışması ile ilgili konu Komisyonumuzun **14.01.2025** tarih ve **01** sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

İlgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Araştırma Kod No: 2025 - 59

Prof. Dr. İsmail KARAKAYA
Komisyon Başkanı

Belge Doğrulama Kodu :BSMMZVURM2

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/gazi-universitesi-ebys>

Emniyet Mahallesi Bandırma Caddesi No :6/1 06560 Yenimahalle/ANKARA
Tel:0 (312) 202 20 57 - 0 (312) 2... Faks:0 (312) 202 38 76
İnternet Adresi :<http://etikkomisyon.gazi.edu.tr/>
Kep Adresi: gaziuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için :Nursel Güner
Genel Evrak Sorumlusu
Telefon No:202 20 57

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 3. Üniversite Araştırma İzin Belgeleri

Evrak Tarih ve Sayısı: 28.03.2025-E.1206947

Evrak Tarih ve Sayısı: 27.03.2025-E.1206261

T.C.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-15563195-302.08.01-1345616

Konu : Araştırma İzni (Özlem ŞENKUL)

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : a) 12.03.2025 tarihli ve E-80287700-302.08.01-1194002 sayılı yazımız.
b) Üniversitemiz Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanlığımın 21.03.2025 tarihli ve E-42267716-300-1344991 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Özlem ŞENKUL'un "Moda Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uzaktan Eğitimle Verilmesine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi" isimli tez çalışması kapsamında araştırma yapma talebine cevaben Üniversitemiz Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanlığından alınan İlgi (b)'de kayıtlı yazı Ek'te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Bayram YILMAZ
Rektör

Ek: İlgi (b) Yazı (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 732FF9E4-EC4C-42F4-B800-32EBD567D061 Doğrulama Adresi: <https://turkiye.gov.tr/dokuz-eylul-universitesi-ebys>

Adres: Kültür Mahallesi, Cumhuriyet Blv No:144, 35220 Konak/İzmir

KEP Adresi : dokuzeyluluniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Melis KARABULUT
Büro Personeli

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 24.03.2025-E.1202652

Evrak Tarih ve Sayısı: 24.03.2025-E.1202585

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
Diploma Hizmetleri Şube Müdürlüğü

Sayı :E-41778198-302.08.01-2361527
Konu : Araştırma İzni (Özlem ŞENKUL)

21.03.2025

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Emniyet Mahallesi Bandırma Caddesi No:6/1
YENİMAHALLE/ANKARA)

İlgi : a) 12.03.2025 tarih ve E-80287700-302.08.01-1194002 sayılı yazınız.
b) Üniversitemiz Moda ve Tasarım Yüksekokulu Müdürlüğünün 20.03.2025 tarihli ve 2358760 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Ana Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrenci Özlem ŞENKUL'un, "Moda Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uzaktan Eğitimle Verilmesine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi" konulu tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Moda ve Tasarım Yüksekokulu Müdürlüğünden alınan ilgi (b) sayılı yazı ekte gönderilmiştir.
Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Mehmet ERSAN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:İlgi (b) Sayılı Yazı (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSF388HLTE0

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/ege-universitesi-ebys>

Adres:Ege Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Başkanlığı 35100 Kampüs Bornova/İzmir
Telefon:+90 (232) 311 35 50 Faks:+90 (232) 311 35 66
e-Posta:oidb@mail.ege.edu.tr Web:http://oidb.ege.edu.tr
Kep Adresi:egeuniversitesi@egeuniversitesi.hs03.kcp.tr

Bilgi için: Hatice BAĞBATOĞLU
Unvanı: İşçi

Tel No: 311 21 31-2131

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Ürün ve Sayı: 24.03.2025-E.1202585

Evrak Tarih ve Sayısı: 24.03.2025-E.1202585

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Moda ve Tasarım Yüksekokulu Müdürlüğü
Öğrenci İşleri Bürosu

Sayı : E-54091836-302.08.01-2358760
Konu : Araştırma İzni (Özlem ŞENKUL)

21.03.2025

ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19.03.2025 tarihli ve 2357362 sayılı yazı.

İlgi yazıya istinaden; Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Ana Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrenci Özlem ŞENKUL'un, "Moda Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uzaktan Eğitimle Verilmesine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi" konulu tez çalışması kapsamında Yüksekokulumuzda çalışma yapması; 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uyulması şartıyla uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Ziyet ÖNDOĞAN
Müdür

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BS938NEKELS

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/ege-universitesi-ebys>

Adres:Kazım Dirik Mahallesi Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Kampüsü 35100 Bornova/İZMİR

Telefon:+90 (232) 342 57 82 Faks:+90 (232) 342 57 83

Web:www.ege.edu.tr

Kep Adresi:egeuniversitesi@egeuniversitesi.hs03.kep.tr

Bilgi için: Osman BİNGÜL

Unvanı: Büro Personeli

Tel No: 0232 311 7905

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 19.03.2025-E.1199583

Evrak Tarih ve Sayısı: 19.03.2025-E.1199500

T.C.
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı :E-13349523-302.08.01-339257
Konu :Araştırma İzni (Özlem ŞENKUL)

19.03.2025

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)
Emniyet Mahallesi Bandırma Caddesi No:6/1
YENİMAHALLE/ANKARA

İlgi : 12.03.2025 tarihli ve 1194002 sayılı yazı.

İlgi'de kayıtlı yazı ile Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Ana Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Özlem ŞENKUL'un, Doç.Dr. Meryem ARGA ŞAHİNOĞLU danışmanlığında yürütülen "Moda Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uzaktan Eğitimle Verilmesine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi" başlıklı tez çalışma kapsamında, Fakültemiz Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerine uygulama/anket yapabilmesi için gerekli izinlerin verilmesi istenmektedir.

Söz konusu uygulama/anket çalışmasının yapılması Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür. Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Naci SARIASLAN
Rektör a.
Genel Sekreter

Ek:2 Sayfa

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSDA95LPU9 Pin Kodu :21472 Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5574&eD=BSDA95LPU9&eS=339257>
Adres:Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Yücepete Mahallesi 85. Cadde No 8 06570 Çankaya / Ankara Bilgi için: Canan BAYRAKTAR
Telefon:+90 (312) 231 73 60 Unvanı: Memur
Kep Adresi:hacibayramveli@hs01.kep.tr

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 19.03.2025-~~E.38799583~~

Evrak Tarih ve Sayısı: 19.03.2025-E.1199500

T.C.
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
Sanat ve Tasarım Fakültesi Dekanlığı

Sayı :E-65742109-302.08.01-338741
Konu :Araştırma İzni (Özlem ŞENKUL)

19.03.2025

**REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına)**

İlgi : 13.03.2025 tarihli ve 13349523-302.08.01- 337847 sayılı yazı.

Gazi Üniversitesi Rektörlüğünden alınan ilgi'de kayıtlı yazıda, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Ana Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Özlem ŞENKUL'un Doç.Dr. Meryem ARGA ŞAHİNOĞLU danışmanlığında yürütülen "Moda Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uzaktan Eğitimle Verilmesine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi" başlıklı tez çalışması kapsamında, Fakültemiz Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerine uygulama/anket yapılması Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Gültekin AKENGİN
Dekan

Ek:Bölüm Başkanlığının ilgili yazısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSUAJJZAT9 Pin Kodu :78782

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5574&eD=BSUAJJZAT9&eS=338741>

Adres:Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Gölbaşı Yerleşkesi
Bahçelievler Mah. 323/1 Cad. No: 10/1 Gölbaşı / Ankara
Telefon:0 (312) 484 00 26 Faks:0 (312) 485 11 15
Kep Adresi:hacibayramveli@hs01.kep.tr

Bilgi için: Yeter ALTUN
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni
Tel No: (0312) 546-1606

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 19.03.2025-E.1199500

Evrak Tarih ve Sayısı: 19.03.2025-E.1199500

T.C.
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
Sanat ve Tasarım Fakültesi Dekanlığı
Moda Tasarımı Bölüm Başkanlığı

Sayı : E-28757665-302.08.01-338346
Konu : Anket / Uygulama İzni (Öğrenci Özlem
ŞENKUL)

19.03.2025

SANAT VE TASARIM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 14.03.2025 tarihli ve 65742109-302.08.01- 337979 sayılı yazı.

Bölümümüz öğretim üyesi Doç.Dr. Meryem ARGA ŞAHİNOĞLU'nun danışmanlığımı yürüttüğü "Moda Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uzaktan Eğitimle Verilmesine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi" başlıklı tez çalışması kapsamında, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Ana Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Özlem ŞENKUL'un, bölümümüz lisans öğrencilerine yönelik anket / uygulama yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Neşe Yaşar ÇEĞİNDİR
Bölüm Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BS9AJ2PYRN Pin Kodu :15103 Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5574&eD=BS9AJ2PYRN&eS=338346>
Adres:Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Gölbaşı Yerleşkesi
Bahçelievler Mah. 323/1 Cad. No: 10/1 Gölbaşı / Ankara
Telefon:0 (312) 485 24 56 Faks:0 (312) 484 86 33
Kep Adresi:hacibayramveli@hs01.kep.tr

Bilgi için: Şakir Demirbaş
Unvanı: Birim Evrak Sorumlusu
Tel No: 4840026/1051

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 18.03.2025-E.1198217

Evrak Tarih ve Sayısı: 17.03.2025-E.1197921

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-25669789-044-968203
Konu : Araştırma İzni /Özlem ŞENKUL

17.03.2025

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 12.03.2025 tarihli ve E-80287700-302.08.01-1194002 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Özlem ŞENKUL'un "Moda Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uzaktan Eğitimle Verilmesine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi" başlıklı anket çalışmasını 7 Nisan 2016 tarih ve 29677 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu"na uyulması şartıyla Üniversitemizde uygulama talebine ilişkin Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Dekanlığının 17.03.2025 tarihli ve E-71589691-044-967941 sayılı yazı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Haldun SOYDAL
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:Yazı (2 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : *BSVEZ2RHBZ* Pin Kodu : 89892

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/selcuk-universitesi-ebys>

Adres : Akademi Mah. Yeni İstanbul Cad. No:369 Pk:42130 Selçuklu/KONYA

Telefon : 0332 223 84 13 Faks : 0332 223 80 20

e-Posta:ogrisleri@selcuk.edu.tr Web:www.selcuk.edu.tr

Kep Adresi : selcukuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için : EBRU AKKAŞ

Unvanı : Bilgisayar İşletmeni

Tel No : 0332 223 80 27

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 18.03.2025-E.1198217

Evrak Tarih ve Sayısı: 17.03.2025-E.7197921

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-71589691-044-967941
Konu : Araştırma İzni /Özlem ŞENKUL

17.03.2025

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 13.03.2025 tarihli ve E- 25669789- 044- 966576 sayılı yazı.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Özlem ŞENKUL'un "Moda Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uzaktan Eğitimle Verilmesine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi" başlıklı anket çalışmasını 7 Nisan 2016 tarih ve 29677 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu"na uyulması şartıyla Fakültemiz Moda Tasarımı Bölümü öğrencileri ile yapmasının uygunluğu hakkındaki Fakültemiz Moda Tasarımı Bölüm Başkanlığının 14.03.2025 tarih ve E.967374 sayılı yazısı ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Rabia KÖSE DOĞAN
Dekan

Ek:Yazı (1 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : *BSVEZIUKBZ* Pin Kodu : 71203 Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/selcuk-universitesi-ebys>
Adres : Alaaddin Keykubat Yerleşkesi, Akademi Mahallesi, Yeni İstanbul Caddesi No:369/1 P.K: 42130 Selçuklu-KONYA Bilgi için : MUHAMMED GEREKSAR
Telefon : 3322231717 Faks : 3322412862 Ünvani : Memur
e-Posta:info@selcuk.edu.tr Web:www.selcuk.edu.tr
Kep Adresi : selcukuniversitesi@hs01.kep.tr

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 18.03.2025-E.1198217

Evrak Tarih ve Sayısı: 17.03.2025-E.7147921

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Moda Tasarımı Bölüm Başkanlığı

Sayı : E-31940466-044-967374
Konu : Araştırma İzni /Özlem ŞENKUL

17.03.2025

MİMARLIK VE TASARIM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 14.03.2025 tarihli ve E- 71589691- 044- 967215 sayılı yazı.

İlgi yazı gereği, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Özlem ŞENKUL'un "Moda Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Kalıp Hazırlama Teknikleri Dersinin Uzaktan Eğitimle Verilmesine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi" başlıklı anket çalışmasını 7 Nisan 2016 tarih ve 29677 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu"na uyulması şartıyla yapması uygun görülmüştür.
Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Hatice HARMANKAYA
Bölüm Başkanı

Belge Doğrulama Kodu : *BSMEZ7YH9Z* Pin Kodu : 11792

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/selcuk-universitesi-ebys>

Adres : Alaaddin Keykubat Yerleşkesi, Akademi Mahallesi, Yeni İstanbul Caddesi No:369/1 P.K:

42130 Selçuklu-KONYA

Telefon : 3322231717 Faks : 3322412862

e-Posta: info@selcuk.edu.tr Web: www.selcuk.edu.tr

Kep Adresi : selcukuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için : Adıgüzel ÇELİK

Unvanı : Bölüm Sekreteri

Tel No : 2231782

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..